

CAO VO 2008 - 2009

**Collectieve Arbeidsovereenkomst
voor het voortgezet onderwijs**

Inhoudsopgave

Afsluitingsovereenkomst

Preambule

1. Algemene bepalingen

- 1.1 Begripsbepalingen
- 1.2 Werkingssfeer, inwerkingtreding en looptijd
- 1.3 Afwijkingsmogelijkheden

DEEL 1

2. Algemene arbeidsduur

3. Salaris

- 3.1 Salaris en carriepatroon
- 3.2 Verkorting carrièrelijnen 1-1-2009
- 3.3 In- en doorstroombanen
- 3.4 Inschaling LIO
- 3.5 Uitlooptoeslag
- 3.6 Bindingstoelage
- 3.7 Eindejaarsuitkering
- 3.8 Extra eindejaarsuitkering
- 3.9 Compensatie inkomensgevolgen
- 3.10 Nominale uitkering oktober
- 3.11 Vakantieuitkering

4. Sociale zekerheid

- 4.1 Pensioen
- 4.2 Ziekte en arbeidsongeschiktheid
- 4.3 Werkeloosheid uitkering
- 4.4 Sluitende aanpak

5. Functiewaardering

- 5.1 Functiewaardering
- 5.2 Entreerecht LD

DEEL 2

6. Arbeidsduur

6.1 Betrekkingsomvang

6.2 Werktijden

6.3 Compensatie in verband met overwerk

6.4 Compensatie in verband met verschuiving van de werkzaamheden

6.5 Algemene bepalingen taakbeleid

7.a Dienstverband bijzonder onderwijs

7.a.1 Dienstverband

7.a.2 Dienstverband voor bepaalde tijd

7.a.3 Leraar in opleiding met een dienstverband

7.a.4 Uitzendarbeid

7.b Dienstverband openbaar onderwijs

7.b.1 Aanstelling

7.b.2 Aanstelling voor bepaalde tijd

7.b.3 Leraar in opleiding met een dienstverband

7.b.4 Uitzendarbeid

8.a Beëindiging bijzonder onderwijs

8.a.1 Beëindiging van het dienstverband

8.a.2 Verval van gedeelte van betrekkingsomvang van rechtswege

8.a.3 Opzegging

8.a.4 Opzeggingstermijn

8.a.5 Gronden voor opzegging

8.a.6 Schorsing als ordemaatregel

8.a.7 Disciplinaire maatregelen

8.a.8 Verweer

8.b Beëindiging openbaar onderwijs

8.b.1 Einde dienstverband van rechtswege

8.b.2 Verval van gedeelte van betrekkingsomvang van rechtswege

8.b.3 Ontslag

8.b.4 Ingangsdatum ontslag

8.b.5 Ontzegging van de toegang

8.b.6 Schorsing als ordemaatregel

8.b.7 Disciplinaire straffen

9. Functies

9.1 Functiebouwwerk

9.2 Benoeming in twee functies

9.3 Functiewaardering

9.4 Externe bezwarenprocedure bijzonder onderwijs

9.5 Externe bezwarenprocedure openbaar onderwijs

10. Functiemix

10.1 Streefcijfers m.b.t. de functiemix voor docentfuncties

10.2 Vaststelling van de functiemix voor docentfuncties op schoolniveau

10.3 Eerstegraads docentfunctie

10.4 Verantwoording

10.5 Herijking functiewaarderingssysteem (FUWA VO 2002)

10.6 Afwijkende afspraken

11. Salaris

11.1 Salaris

11.2 Vaststelling maandsalaris bij indiensttreding

11.3 Vaststelling maandsalaris bij benoeming in geval van onderbroken Dienstverband

11.4 Beoordeling salarisachterstand in geval van onderbroken dienstverband

11.5 Salarisuitbetaling

11.6 Salarisbetaling over een gedeelte van de maand

11.7 Toelage in verband met onregelmatige diensten

11.8 Garantietoelage onregelmatige dienst

11.9 Uitkering overlijden

11.10 Jubileumgratificatie

11.11 Waarneming hogere functie

11.12 Beloningsdifferentiatie

11.13 Overgangsbepaling functiewisseling

12. Vergoedingen en financiële regelingen

12.1 Vergoeding verplaatsingskosten

12.2 Personal benefits

13. Vakantieverlof

- 13.1 Vakantieverlof voor de functiecategorieën directie en leraren
- 13.2 Vakantieverlof voor de functiecategorie onderwijsondersteunend personeel
- 13.3 Ziekteverlof en aanspraak op vakantie openbaar onderwijs voor de functiecategorie onderwijsondersteunend personeel
- 13.4 Ziekteverlof en aanspraak op vakantie bijzonder onderwijs voor de functiecategorie onderwijsondersteunend personeel

14. Verlof

- 14.1 Kortdurend verlof
- 14.2 a Kortdurend zorgverlof
- 14.2.b Verlof in het kader van de levensloopregeling.
- 14.2.c Ziekte tijdens de verlofperiode / bijzondere omstandigheden als bedoeld in artikel 14.2.b.
- 14.2.d Pensioenpremie in het kader van levensloopverlofsparen
- 14.3 Lang buitengewoon verlof in het persoonlijk belang van de werknemer
- 14.4 Lang buitengewoon verlof mede in het algemeen belang
- 14.5 Lang buitengewoon verlof overwegend in het algemeen belang
- 14.6 Voorwaarden ten aanzien van het lang buitengewoon verlof
- 14.7 Lang buitengewoon verlof voor politieke functies
- 14.8 Verlof in verband met overleg- en advieswerkzaamheden
- 14.9 Onbetaald ouderschapsverlof
- 14.10 Betaald ouderschapsverlof
- 14.11 Combinatie onbetaald en betaald ouderschapsverlof
- 14.12 Spaarverlof
- 14.13 Seniorenverlof

15. Scholing en persoonlijke ontwikkeling

- 15.1 Professionele ontwikkeling
- 15.2 Persoonlijk ontwikkelingsplan
- 15.3 Faciliteiten scholing
- 15.4 Bekwaamheidsdossier
- 15.5 Gesprekkencyclus functioneren en beoordelen

16. Werkgelegenheid

- 16.1 Werkgelegenheidsbeleid
- 16.2 Overplaatsing

- 17. Overige rechten en plichten**
  - 17.1 Informatievoorziening
  - 17.2 Functievervulling
  - 17.3 Nevenwerkzaamheden
  - 17.4 Geheimhouding
  - 17.5 Intellectueel eigendom
  - 17.6 Veiligheid en het voorkomen van seksuele intimidatie, racisme, agressie en geweld

- 18. Beroepsrecht bijzonder onderwijs**

- 19. Medezeggenschap**
  - 19.1 Overleg centrales
  - 19.2 Overleg personeelsgeleding van de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad
  - 19.3 Bezwarencommissie CAO VO
  - 19.4 Faciliteiten medezeggenschap
  - 19.5 Ondernemingsraad Centrale Dienst
  - 19.6 Vakbondsfaciliteiten
  - 19.7 Fusiegedragsregels

- 20. Arbeidsmarktmiddelen**

- 21. Arbocatalogus**

- 22. Overgangs en slotbepalingen**
  - 22.1 HOS-overgangsrecht
  - 22.2 Bijlagen
  - 22.3 Melding tussentijdse wijzingen van deze CAO
  - 22.4 Afwijking BW
  - 22.5 Behoud terugwerkende kracht invoering FUWA-VO 2002

Bijlagen bij de CAO Voortgezet onderwijs 2008 – 2009

- Bijlage 1a Akte van Benoeming**
- Bijlage 1b Akte van Benoeming leraar in opleiding**
- Bijlage 1c Akte van Aanstelling**
- Bijlage 1d Akte van Aanstelling leraar in opleiding**
- Bijlage 2 Model leerarbeidsovereenkomst leraar in opleiding**
- Bijlage 3 Diensttijd voor jubileumgratificatie**
- Bijlage 4 Regeling Verplaatsingskosten**
- Bijlage 5 Feestdagen**
- Bijlage 6 Regeling Betaald ouderschapsverlof**
- Bijlage 7 Regeling spaarverlof voortgezet onderwijs**
- Bijlage 8 Regeling BAPO**
- Bijlage 9 Sociaal Statuut**
- Bijlage 10 Faciliteiten medezeggenschap ex artikel 14.4 lid 3**
- Bijlage 11 berekeningswijzen**
- Bijlage 12 salaris en verkortingscarrièrelijnen**
- Bijlage 13 sociale zekerheid WOVO (niet in deze versie opgenomen)**
- Bijlage 14 sociale zekerheid ZAVO (niet in deze versie opgenomen)**
- Bijlage 15 sociale zekerheid sluitende aanpak.
(niet in deze versie opgenomen)**

- Bijlage 16 verantwoording functiemix**
  - 16a streefpercentage functiemix**
  - 16b handreiking verantwoording functiemix**

- Bijlage 17 arbocatalogus (niet in deze versie opgenomen)**

Afsluitingsovereenkomst

Hierbij verklaren

- De VO-raad, gevestigd te Utrecht, te dezen krachtens volmacht vertegenwoordigd door S. Slagter

hierna te noemen: de werkgeversorganisatie, te dezen handelend op basis van de statutaire bevoegdheid om CAO's af te sluiten,

en

- de Algemene Centrale van Overheidspersoneel (ACOP), gevestigd te Zoetermeer, te dezen statutair vertegenwoordigd door A.A. Rolvink,
- de Christelijke Centrale van Overheids- en Onderwijspersoneel (CCOOP), gevestigd te 's Gravenhage, te dezen statutair vertegenwoordigd door M.R.J. Rog,
- de Centrale van Middelbare en Hogere Functionarissen bij Overheid, Onderwijs, Bedrijven en Instellingen (CMHF), gevestigd te 's Gravenhage, te dezen statutair vertegenwoordigd door H.K. Evers,

hierna te noemen: de centrales van werknemersorganisaties,

het volgende te zijn overeengekomen:

de collectieve arbeidsovereenkomst voortgezet onderwijs 2008-2009, welke van kracht wordt op 1 juli 2008

Aldus in vijfvoud opgemaakt en ondertekend op ..... door:

namens de VO-raad, S. Slagter

namens de CCOOP, M.R.J. Rog

namens de CMHF, H.K. Evers

namens de ACOP, A.A. Rolvink

Preambule

De CAO partijen hebben om de navolgende redenen besloten de verlengde CAO VO 2007-2008 met ingang van 1 juli 2008 te laten vervallen en deze per die datum te vervangen door de CAO VO 2008-2009.

1. Doordecentralisatie arbeidsvoorwaarden

Met ingang van 1 juli 2007 zijn in de CAO VO artikelen opgenomen met een divers karakter. Partijen hebben besloten ter bevordering van de duidelijkheid en de leesbaarheid de artikelen te herschikken in twee delen.

Deel 1 bevat artikelen met als eigenschap dat hiervan noch in positieve noch in negatieve zin kan worden afgeweken. Het gaat met name om artikelen die behoren tot de primaire arbeidsvoorwaarden zoals loonontwikkeling, sociale zekerheid en functiewaardering. In de cao-terminologie worden deze artikelen ook wel aangeduid met "standaardbepalingen".

Deel 2 bevat artikelen waarvan voor de werknemer in positieve zin kan worden afgeweken.

a. Deze artikelen behoren tot de secundaire arbeidsvoorwaarden. In de cao-terminologie worden deze artikelen ook wel aangeduid met "minimumbepalingen".

b. Indien een werkgever op het gebied van de secundaire arbeidsvoorwaarden behoefte heeft om andere afspraken te maken dan deze minimumbepalingen, bestaat de mogelijkheid voor een werkgever eigenstandige afspraken te maken. Dit kan hij uitsluitend doen met de centrales die partij zijn bij deze cao en voor zover partijen hiertoe ruimte bieden. Deze afspraken worden vastgelegd in een ondernemings-cao en vervangen alleen de artikelen neergeslagen in deel 2.

Partijen stellen nadrukkelijk vast dat zij met deze herschikking van de artikelen geen inhoudelijke wijzigingen van die artikelen beogen.

2. Convenant Leerkracht

Op 1 juli 2008 hebben partijen en de minister van onderwijs het Convenant Leerkracht ondertekend. Om de afspraken in dit convenant door te laten werken in de arbeidsovereenkomsten is het noodzakelijk het convenant te verankeren in de CAO VO. Dat is gerealiseerd door, ten opzichte van de verlengde CAO VO 2007-2008, extra artikelen toe te voegen in deel 1 en deel 2.

3. ARBO-catalogus

De VO-sector is de eerste sector die er in geslaagd is een eigen ARBO-catalogus af te spreken. Partijen hebben hiertoe op 1 juli 2008 een akkoord getekend. De catalogus heeft vervolgens de noodzakelijke goedkeuring verkregen van de minister van sociale zaken. Ook voor dit akkoord geldt dat het noodzakelijk is de catalogus te verankeren in de CAO VO. Dat is gebeurd door, ten opzichte van de verlengde CAO VO 2007-2008 een artikel 21 in deel 2 op te nemen.

Uitsluitend om technische redenen en ter bevordering van de leesbaarheid van deze cao hebben partijen besloten de bijlagen met betrekking tot de sociale zekerheid en de arbeidscatalogus niet in deze cao-uitgave op te nemen. Deze bijlagen kunnen desgewenst

afzonderlijk worden gedownload van de websites van de cao-partijen. Dat neemt uiteraard niet weg dat zoals ook in artikel 22.2 lid 2 nadrukkelijk is bepaald deze bijlagen onderdeel zijn van deze cao.

Partijen maken van de gelegenheid gebruik ook twee errata door te voeren:

In artikel 4b4 lid 2 CAO VO 2007 2008 staat nog een foutieve tekst. De tekst luidt nu:
Het ontslag bedoeld in art. 4.b.3 onder b wordt verleend met ingang van de eerste dag van de maand volgend op de dag waarop krachtens het geldende pensioenreglement de pensioengerechtigde leeftijd wordt bereikt. Met de werknemer kan in afwijking hiervan een later tijdstip worden afgesproken.

en had moeten luiden:

Het ontslag bedoeld in art. 4.b.3 onder b wordt verleend met ingang van de eerste dag van de maand volgend op de dag waarop krachtens het geldende pensioenreglement de pensioengerechtigde leeftijd wordt bereikt, met dien verstande dat de werkgever in overleg met de werknemer deze ontslagdatum telkenmale met een jaar kan opschorten.

In artikel 8b4 wordt de juiste tekst opgenomen.

In artikel 6.11 lid 2 CAO VO 2007 2008 luidde

De werknemer ontvangt de uitkering in de maand december over de periode van 12 maanden die eindigt met de maand december. Bij ontslag van de werknemer vindt de uitbetaling plaats aansluitend aan het ontslag en berekend over het tijdvak van januari tot en met de datum van ontslag.

en had moeten luiden:

De werknemer die een gedeelte van het jaar in dienst is ontvangt de uitkering naar rato. Bij ontslag van de werknemer vindt de uitbetaling plaats aansluitend aan het ontslag.

In artikel 3.7 lid 2 wordt de juiste tekst opgenomen.

1 Algemene bepalingen

1.1 Begripsbepalingen

Bezoldiging	de som van het salaris en de toelagen bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 t/m 3.8, 11.10 en 11.11.10, 22.1 van deze CAO.
Bovenbouw	4 en 5 HAVO en 4,5 en 6 VWO
CAO	de regeling van de rechtspositie van het personeel, zoals bedoeld in artikel 38a Wet op het voortgezet onderwijs (WVO).
Carrièrepatroon	de wijze waarop de werknemer het maximumsalaris van zijn functie bereikt, als aangegeven in de bijlagen onder A van deze CAO.
Centrales Centrale dienst Dienstverband:	de vakorganisaties te weten ACOP, CCOOP en CMHF. de rechtspersoon zoals bedoeld in artikel 53b van de WVO. <i>bijzonder onderwijs:</i> de arbeidsovereenkomst van de werknemer <i>openbaar onderwijs:</i> de aanstelling van de werknemer bij de
Functie	het samenstel van werkzaamheden, dat de werknemer krachtens zijn dienstverband moet verrichten.
FUWA-VO 2002	het systeem volgens welk de werkgever de functie beschrijft en waardeert.
Instelling	de school voor voortgezet onderwijs, met uitzondering van die scholen voor voortgezet onderwijs die onderdeel vormen van een verticale scholengemeenschap ex artikel 19 WVO en artikel 2.6 WEB of de centrale dienst.
Leraar in opleiding	een laatstejaars student van een lerarenopleiding voortgezet onderwijs bedoeld in artikel 33 lid 9 van de Wet op het voortgezet onderwijs, met wie een leerarbeidsovereenkomst wordt gesloten.
Partijen	elk van de volgende organisaties: <ul style="list-style-type: none"> • De VO-raad als werkgeversorganisatie enerzijds • De Algemene Centrale van Overheidspersoneel (ACOP), • de Christelijke Centrale van Overheids en Onderwijspersoneel (CCOOP), • de Centrale voor Middelbare en Hogere Functionarissen bij overheid, onderwijs, bedrijven en instellingen (CMHF), • als centrales van werknemersorganisaties anderzijds.
Pleegkind:	een pleegkind dat blijkens een pleegcontract als bedoeld in artikel 39 van de Wet op de jeugdhulpverlening op hetzelfde adres woont als de werknemer en door hem in diens gezin wordt verzorgd en opgevoed.
Voorbeeldfunctie	de voorbeelden van functies zoals beschreven in FUWA VO 2002.
Werkdag	dag niet zijnde een zaterdag, zondag of een in bijlage 5 genoemde algemeen erkende feestdag.
Werkgever	de rechtspersoon die, of het bestuursorgaan dat het bevoegd gezag vormt over één of meer instellingen.

Werknemer	<i>bijzonder onderwijs</i> het personeelslid dat een dienstverband heeft
	<i>openbaar onderwijs</i> de ambtenaar waarop krachtens besluit van de werkgever deze CAO VO als rechts-positieregeling van toepassing is
Werktijdfactor	het gedeelte van de normbetrekking waarvoor de werknemer een dienstverband heeft, waarbij de uitkomst rekenkundig wordt afgerond op vier cijfers achter de komma.
Wovo	Werkloosheidsregeling onderwijspersoneel voortgezet onderwijs
WMS	de Wet Medezeggenschap Scholen
WVO	de Wet op het voortgezet onderwijs 1963 (Staatsblad 40), zoals laatstelijk gewijzigd en vastgesteld.
Zavo	Ziekte- en arbeidsongeschiktheidsregeling voortgezet onderwijs

1.2 Werkingssfeer, inwerkingtreding en looptijd

- Deze CAO is met inachtneming van het in lid 2 bepaalde, van toepassing op:
  - alle werknemers in dienst van de werkgever,
  - de werknemers in dienst van een (mede) door de werkgever in stand gehouden centrale dienst.
- Indien en voor zover een bepaling in deze CAO niet, dan wel niet langer verenigbaar is met de wettelijke voorwaarden voor bekostiging van de instelling of met de wettelijke voorschriften, treedt die bepaling met onmiddellijke ingang buiten werking.
- Omtrent het treffen van een voorlopige voorziening voor de periode tot de vervanging van de in lid 2 bedoelde bepaling en over de vervanging zelf komen partijen op de kortst mogelijke termijn in overleg bijeen. Een eventuele vervangende bepaling treedt op het in lid 2 bedoelde tijdstip in werking.
- Deze CAO treedt in werking op 1 juli 2008 en loopt tot 1 juli 2009.
- Indien er sprake is van aperte onbillijke, kennelijk onredelijke of kennelijk onbedoelde gevolgen van de invoering van deze CAO kan de werkgever CAO-partijen verzoeken een passende oplossing vast te stellen.

1.3 afwijkingsmogelijkheden

- Afwijken van artikelen in deel 1 is niet toegestaan
- Indien op het gebied van de arbeidsvoorwaarden bij een werkgever behoefte is om, in plaats van datgene wat in deze CAO VO in deel 2 tussen partijen is vastgelegd, andere afspraken te maken, bestaat de mogelijkheid voor een werkgever eigenstandige afspraken te maken, echter uitsluitend met de centrales die partij zijn bij deze CAO en voor zover partijen hiertoe ruimte bieden. Deze afspraken worden vastgelegd in een ondernemings-CAO.
- Indien centrales met een werkgever geen overeenstemming bereiken over een nieuwe ondernemings-CAO zoals bedoeld in lid 2, dan prevaleren de afspraken in de ondernemings-CAO, boven die van de dan vigerende CAO VO.

Deel 1

2. Algemene arbeidsduur

1. Bij een normbetrekking hoort een algemene arbeidsduur van 1659 klokuren op jaarbasis.
2. Met betrekking tot de toepassing van wet- en regelgeving in het kader van de sociale zekerheid wordt uitgegaan van een arbeidsduur van 36,86 uur per week.

3. Salaris

3.1 Salaris en carrièrepatroon

De werknemer wordt bezoldigd volgens het carrièrepatroon dat bij zijn functie behoort. De carrièrepatronen die van toepassing zijn, staan vermeld in de bijlagen 12 A1 tot en met 12 A4 bij deze CAO.

3.2 verkorting carrièrelijnen 1-1-2009

De werknemer, behorende tot de functiecategorie docent die het maximum van zijn functieschaal nog niet heeft bereikt, wordt per 1 januari volgens schema's als opgenomen in bijlage X opnieuw horizontaal ingeschaald.

3.3 In- en doorstroombanen

1. Bij de functie van de werknemer die is benoemd in het kader van de Regeling in- en doorstroombanen voor langdurig werklozen (Staatscourant 1998, nr. 246, zoals laatstelijk gewijzigd en vastgesteld) behoort:
  - a voor wat betreft de instroombaan maximumschaal 1, en
  - b voor wat betreft de doorstroombaan maximumschaal 2 en 3.
2. Voor de werknemer benoemd in een instroombaan als bedoeld in lid 1 geldt een aanlooptraject conform bijlage 12 A4. Het salaris wordt bij zijn aanstelling vastgesteld op het laagste bedrag van het aanlooptraject.
3. Op de werknemer benoemd in een instroombaan zoals bedoeld in lid 2, is het bepaalde in de artikelen 11.2 en 11.3 niet van toepassing.

3.4 Inschaling LIO

Het salaris van de leraar in opleiding met een dienstverband bedraagt –uitgaande van een normbetrekking- 50% van het salaris behorend bij de eerste regel van de LD-functie, genoemd in bijlage 12 A2.

3.5 Uitlooptoeslag onderwijzend personeel

1. De maandelijkse uitlooptoeslag is bestemd voor de werknemer behorend tot de functiecategorie leraar die op 31 december 1999 en op 1 januari 2000 in dienst was bij dezelfde werkgever in dezelfde functie met dezelfde maximumschaal, dan wel op 1 januari 2000 bij een andere werkgever in dienst is getreden in dezelfde functie met

dezelfde maximumschaal en die op 1 januari 2000:

- a langer dan een schooljaar bezoldigd werd volgens het hoogste bedrag van de hoogste aanloopschaal, of
  - b bezoldigd werd volgens de bij de functie behorende maximumschaal, of
  - c een salaris ontving hoger dan het reguliere maximumsalaris van de functie, zulks op grond van een garantieregeling.
2. De in het eerste lid bedoelde werknemer ontvangt de maandelijkse uitlooptoeslag met ingang van 1 augustus volgend op het schooljaar waarin hij bezoldigd wordt volgens het maximale bedrag van zijn carrièrepatroon.
  3. De hoogte van de uitlooptoeslag en is opgenomen in bijlage 12 A6 van deze CAO.
  4. De uitlooptoeslag is gebaseerd op een normbetrekking. De uitlooptoeslag wordt aangemerkt als bezoldiging en maakt deel uit van het inkomen, bedoeld in het pensioenreglement.
  5. De werknemer die voldoet aan de voorwaarden genoemd in de voorgaande leden, behoudt aanspraak dan wel uitzicht op de uitlooptoeslag als hij op enig moment van werkgever verandert en aansluitend bij een nieuwe werkgever wordt benoemd, dan wel aangesteld in eenzelfde functie met dezelfde maximumschaal. Onder de term 'aansluitend' wordt mede verstaan: 'aansluitend aan de periode waarin betrokkene gebruikmaakt van een Wovo-uitkering'.
  6. De leraar met een LB-functie, resp. een LC-functie die een salaris heeft dat hoger is dan het reguliere bijbehorende maximumsalaris en die op enig moment wordt benoemd in een LC of een LD-functie, resp. in een LD-functie, behoudt zijn uitlooptoeslag.

3.6 Bindingstoelage

1. De bindingstoelage is bestemd voor:
  - a de werknemers uit de functiecategorie leraren,
  - b de werknemers uit de functiecategorie directie,
  - c de werknemers uit de functiecategorie onderwijsondersteunend personeel in een functie met maximumschaal 9.
2. De bindingstoelage wordt toegekend indien de werknemer op 1 augustus van het desbetreffende jaar bezoldigd wordt volgens het maximumsalaris van zijn functie dan wel een hoger salarisbedrag op grond van een garantieregeling. Met dien verstande dat de werknemer die op grond van de invoering van FUWA in een lagere functie is geplaatst de bindingstoelage pas ontvangt op 1 augustus van het jaar waarin hij het maximumsalaris bereikt van de schaal waarop zijn FUWA overgangsrecht is gebaseerd.
3. De bindingstoelage wordt jaarlijks toegekend in de maand augustus. Uitsluitend in het geval dat er op basis van een beoordeling sprake is van onvoldoende functioneren kan de werkgever eenmalig besluiten het moment waarop de bindingstoelage voor het eerst wordt toegekend met een jaar op te schuiven.

4. In afwijking van het gestelde in lid 3 geldt dat voor de werknemer behorend tot de functiecategorie leraar die op 31 december 2008 reeds een bindingstoelage ontving, de werkgever, uitsluitend in het geval dat er op basis van een beoordeling sprake is van onvoldoende functioneren, kan besluiten de bindingstoelage van 2009 (zijnde 1321,71 euro) met een jaar op te schuiven.
5. De bedragen van de bindingstoelage bij een normbetrekking

Functie	Bedrag vanaf 1-7-08	Bedrag vanaf 1-1-09
Directie	214,48 euro	214,48 euro
Leraar	321,71 euro	1321,71 euro
OOP schaal 9	214,48 euro	214,48 euro

6. De berekeningswijze en de doorwerking van deze bindingstoelage vindt plaats conform het bepaalde in bijlage 11.
7. De werknemer behorend tot de functiecategorie leraar ontvangt de bindingstoelage naar rato van het gedeelte van het jaar dat hij bij de werkgever in dienst is. Bij ontslag van de werknemer vindt de uitbetaling plaats aansluitend aan het ontslag. Het bepaalde in dit lid geldt niet voor die werknemer die nog geen bindingstoelage van 1321,71 euro heeft ontvangen.

3.7 Eindejaarsuitkering

1. De werknemer, die in een kalenderjaar op enig moment in dienst is bij een instelling, ontvangt een eindejaarsuitkering van 5,6 procent.
2. De werknemer die een gedeelte van het jaar in dienst is ontvangt de uitkering naar rato. Bij ontslag van de werknemer vindt de uitbetaling plaats aansluitend aan het ontslag.
3. De berekeningswijze en de doorwerking van de eindejaarsuitkering vindt plaats conform het bepaalde in bijlage 11.
4. Met uitzondering van de werknemer, die onder het VPL overgangsrecht valt, wordt de eindejaarsuitkering verhoogd van 5,6 naar 6,4 procent.
5. De eindejaarsuitkering wordt aangemerkt als bezoldiging en maakt deel uit van het inkomen, bedoeld in het pensioenreglement.

3.8 Extra eindejaarsuitkering

1. De werknemer, die in een kalenderjaar is benoemd of benoemd is geweest in één of meer functies met één der schalen 1 tot en met 8, ontvangt een extra eindejaarsuitkering. Deze extra eindejaarsuitkering wordt toegekend naast de in artikel 3.7 genoemde uitkering.

2. De extra eindejaarsuitkering bedraagt bij een normbetrekking:
  - a € 820,08 bruto voor de werknemer benoemd in een functie met één van de maximumschalen 1 tot en met 5, en
  - b € 775,08 bruto voor de werknemer benoemd in een functie met één van de maximumschalen 6 tot en met 8.
3. De extra eindejaarsuitkering wordt berekend per maand van het kalenderjaar waarin de werknemer werkzaam is geweest en salaris heeft genoten. De hoogte van de uitkering wordt berekend per maand en per functie. Indien de werknemer in een maand twee functies heeft vervuld, die op grond van lid 2 verschillend worden gehonoreerd, wordt uitgegaan van het hoogste, in lid 2 genoemde bedrag.
4. De werknemer ontvangt de extra eindejaarsuitkering in de maand december. De werknemer die een gedeelte van het jaar in dienst is bij de werkgever ontvangt de uitkering naar rato. Bij ontslag van de werknemer vindt de uitbetaling plaats aansluitend aan het ontslag.
5. De extra eindejaarsuitkering wordt aangemerkt als bezoldiging en maakt deel uit van het inkomen, bedoeld in het pensioenreglement.

3.9 Compensatie inkomensgevolgen

De werknemer ontvangt een toelage van 31 euro bruto per maand.

De berekeningswijze en de doorwerking van de toelage vindt plaats conform het bepaalde in bijlage 11.

3.10 Nominale uitkering oktober

De werknemer ontvangt in oktober 2008 een eenmalige nominale uitkering van 200 euro bij een normbetrekking. De berekeningswijze en de doorwerking van de toelage vindt plaats conform het bepaalde in bijlage 11.

3.11 Vakantie-uitkering

- 1 De vakantie-uitkering bedraagt per kalendermaand 8% van het bedrag dat de werknemer in die maand aan salaris heeft ontvangen en wordt eenmaal per jaar in de maand mei uitbetaald over de periode van twaalf maanden die eindigt met de maand mei. In afwijking hiervan vindt bij ontslag van de werknemer de uitbetaling plaats over het tijdvak, gelegen tussen het einde van de laatst verstreken periode waarover de vakantie-uitkering werd uitbetaald en de datum van ontslag.
- 2 Voor de werknemer die in de van toepassing zijnde maand op grond van het eerste lid aanspraak heeft op een bedrag dat lager is dan 137,61, wordt de vakantie-uitkering vastgesteld op laatstgenoemd bedrag.
Het in het tweede lid bedoelde bedrag wordt naar evenredigheid verminderd, indien:
  - a. de werknemer is aangesteld in een betrekking met een omvang van minder dan een normbetrekking;
  - b. het salaris van de werknemer op een andere dag dan de eerste dag van die maand is aangevangen dan wel indien hij in een deel van die maand geen of slechts een deel van zijn salaris heeft ontvangen.

4. Sociale zekerheid

4.1 Pensioen

Voor de werknemer die in de Wet Privatisering ABP als overheidswerknemer wordt aangemerkt, geldt met betrekking tot de pensioenvoorziening het voor hem bepaalde in het Pensioenreglement van de Stichting Pensioenfonds ABP.

4.2 Ziekte en arbeidsongeschiktheid

1. Op de werknemer en de gewezen werknemer, bedoeld in artikel 4.1, die wegens ziekte of arbeidsongeschiktheid geheel of gedeeltelijk verhinderd is arbeid te verrichten is van toepassing:
  - a hetgeen is bepaald in de bijlage sociale zekerheid deel Zavovo,
  - b hetgeen is bepaald in het Pensioenreglement van de Stichting Pensioenfonds ABP.
2. Op de (gewezen) werknemer anders dan in lid 1 zijn de wettelijke werknemersverzekeringen van toepassing.

4.3 Werkloosheidsuitkering

Bij gehele of gedeeltelijke werkloosheid heeft de (gewezen) werknemer, bedoeld in artikel 4.1, aanspraak hebben op een uitkering ingevolge de WW indien hij voldoet aan de bepalingen van de WW, alsmede op een bovenwettelijke uitkering ingevolge het bepaalde in bijlage sociale zekerheid deel Wovovo, indien hij voldoet aan de bepalingen van die bijlage.

4.4 Sluitende aanpak

De (gewezen) werknemer heeft recht op:

- Pre-advies,
- een intensief re-integratietraject en/of loonkostensubsidie,

indien hij voldoet aan de voorwaarden die gesteld worden in de bijlage sociale zekerheid deel Sluitende aanpak.

5. Functies en functiewaardering

5.1 Functiewaardering

Voor de beschrijving en de waardering van de functies maakt de werkgever gebruik van FUWA-VO 2002.

5.2. Entreerecht LD

Vanaf 1 augustus 2014 heeft elke docent met een eerstegraads bevoegdheid, die structureel – ongeacht de omvang – lesgeeft in de bovenbouw recht op een LD functie.

DEEL 2

6. Arbeidsduur

6.1 Betrekkingsomvang

1. De werknemer wordt benoemd of aangesteld in een normbetrekking of een deel daarvan.
2. De rechten en plichten die de werkgever en de werknemer op grond van deze CAO ten opzichte van elkaar hebben, gelden naar rato van de betrekkingsomvang, tenzij elders in deze CAO anders is bepaald.
3. In afwijking van de Wet Aanpassing Arbeidsduur (Staatsblad 2000 nr. 114) kan de werknemer jaarlijks bij de werkgever een verzoek indienen om aanpassing van de betrekkingsomvang.
4. De omvang van de betrekking van de werknemer die een dienstverband voor onbepaalde tijd heeft, wordt niet tegen diens wil verminderd, tenzij sprake is van verval van rechtswege zoals bedoeld in lid 7 en in de artikelen 8.a.2 en 8.b.2.
5. Het dienstverband kan tijdelijk worden uitgebreid in het geval de werknemer aanvullend op het dienstverband belast wordt met werkzaamheden als bedoeld in de artikelen 7.a.2 lid 5 en 7.b.2 lid 5, onder de in deze artikelen genoemde condities en met inachtneming van de leden 8 en 9.
6. De omvang van de betrekking van de werknemer mag niet meer bedragen dan 120% van een normbetrekking.
7. Een uitbreiding van de betrekkingsomvang voor zover deze uitstijgt boven de normbetrekking geschiedt telkens voor de duur van maximaal één schooljaar. De uitbreiding boven de normbetrekking, of het gedeelte van de uitbreiding dat uitstijgt boven de normbetrekking, vervalt na afloop van rechtswege, en kan niet leiden tot benoeming of aanstelling voor onbepaalde tijd.

6.2 Werktijden

1. De werkgever stelt in overleg met de P(G)MR een arbeidstijden- en rusttijdenregeling vast, waarin tenminste geregeld worden:
  - a het aantal werkdagen per week,
  - b de tijden waarop de instelling geopend is met het oog op het verrichten van werkzaamheden door de werknemers,
  - c de rustpauzes,
  - d de manier waarop uitvoering wordt gegeven aan het gestelde in de overige leden van dit artikel.
2. De werkgever kan in overleg met de P(G)MR een arbeidstijdenmodel vaststellen dat geldt voor een of meer functiegroepen binnen de functiecategorie onderwijsondersteunend personeel.

3. Tenzij het gestelde in lid 2 op hem van toepassing is, kiest de werknemer die behoort tot de functiecategorie onderwijsondersteunend personeel, uit de volgende arbeidstijdenmodellen:
  - a een rooster van 40 klokuren per week,
  - b een rooster van 38 klokuren per week,
  - c een rooster van 36 klokuren per week,
  - d een regeling die de werkgever in overleg met hem overeenkomt.
4. Tenzij met de werknemer anders is afgesproken en/of met P(G)MR anders is overeengekomen, geldt voor de inzetbaarheid van de medewerker de volgende tabel:

werktijdfactor	maximaal aantal dagdelen beschikbaar voor inzet in werkzaamheden	maximaal aantal dagen in te Roosteren voor werkzaamheden
t/m 0,1000	2	1
t/m 0,2000	2	2
t/m 0,3000	3	3
t/m 0,4000	4	3
t/m 0,5000	5	3
t/m 0,6000	6	4
t/m 0,7000	7	4
t/m 0,8000	8	4
t/m 0,9000	9	5
> 0,9000	10 *	5

* Daar waar scholen in de gelegenheid zijn om een weektaak van meer dan 0,9 in te roosteren in 9 dagdelen, zal dit daadwerkelijk nagestreefd worden.

5. De feitelijke dagen of dagdelen, waarop de werknemer in deeltijd wordt ingezet, worden door de werkgever in overleg met de werknemer vastgesteld en zoveel als mogelijk aaneengesloten ingeroosterd, rekening houdend met andere verplichtingen van de werknemer.

6.3 Compensatie in verband met overwerk

1. Onder overwerk wordt verstaan: door of namens de werkgever opgedragen arbeid buiten de met de werknemer op grond van artikel 6.2 overeengekomen wekelijkse arbeidsduur, voor zover de normale dagelijkse vastgestelde werktijd met meer dan een half uur wordt overschreden.
2. De werknemer wiens functie is gewaardeerd volgens een der schalen 1 tot en met 8, maakt aanspraak op compensatie voor overwerk.
3. De in lid 2 bedoelde compensatie omvat:
  - a verlof, gelijk aan het aantal uren overschrijding van de met de werknemer overeengekomen wekelijkse arbeidsduur, én
  - b extra verlof, dat voor elk uur een percentage van die overschrijding is.

4. Voor de vaststelling van de omvang van de overschrijding tellen mee de uren:
  - a die de werknemer op grond van lid 3 al verlof geniet,
  - b die de werknemer op grond van artikel 13.2 vakantieverlof geniet.
5. De in lid 3 onder b bedoelde percentages luiden als volgt:

<i>overwerk van 0,5 tot 2 klokuren en verricht tussen</i>	op zondag en een algemeen erkende feestdag conform bijlage 5	op maandag	op dinsdag, woensdag, donderdag of vrijdag	op zaterdag
0 en 6 uur	100%	100%	50 of 100 % *	50 of 100 % *
6 en 18 uur	100%	25%	25%	50%
18 en 20 uur	100%	25%	25%	75%
20 en 24 uur	100%	50%	50%	75%
<i>overwerk van meer dan 2 klokuren en verricht tussen</i>				
0 en 6 uur	100%	100%	50%	50%
6 en 18 uur	100%	50% **	50% **	50%
18 en 20 uur	100%	50% **	50% **	75%
20 en 24 uur	100%	50%	50%	75%

* 100 % indien het een dag betreft die volgt op een erkende feestdag als bedoeld in kolom 2 ** 50% voor zover het de tijd betreft waarmee de 2 klokuren wordt overschreden.

6.4 Compensatie in verband met verschuiving van de werkzaamheden

1. De werknemer wiens functie is gewaardeerd volgens één der schalen 1 tot en met 8, komt in aanmerking voor compensatie in de vorm van verlof in geval van een onverwachte verschuiving van de werkzaamheden naar een ander tijdstip dan oorspronkelijk ingeroosterd. Onder 'onverwacht' wordt in dit verband verstaan: minder dan 96 klokuren tevoren door de werkgever opgedragen.
2. Het compensatieverlof bedraagt 50% van de percentages genoemd in artikel 6.3 lid 5.
3. Deze compensatie geldt niet als de verschuiving samenvalt met overwerk en het gestelde onder artikel 6.3 van toepassing is.

6.5 Algemene bepalingen taakbeleid

1. De werkgever voert een taakbeleid dat gebaseerd is op de omvang van de normbetrekking.
2. Het taakbeleid is gericht op een evenwichtige spreiding van de aan de werknemer op te dragen werkzaamheden en werkdruk over het schooljaar.
3. In het taakbeleid wordt aandacht besteed aan:
  - a lesdefinitie,
  - b honorering van het voor- en nawerk (opslagfactor plus omschrijving inhoud),
  - c maximum aantal lessen per week,
  - d deskundigheidsbevordering,
  - e omschrijving en normering in tijd van overige taken,
  - f analyse en oplossingen werkdruk onderwijsondersteunend personeel,
  - g invoeren en bewaken van structureel werkoverleg onderwijsondersteunend personeel, scholing/training onderwijsondersteunend personeel (met name waar deze worden belast met toezichthoudende taken),
  - h jaarlijkse evaluatie van het taakbeleid.
4. De werkgever stelt het taakbeleid in overleg met P(G)MR vast met inachtneming van het gestelde in lid 5.
5. De afspraken gemaakt in overleg tussen P(G)MR en werkgever over wijzigingen in het systeem van taakbeleid, zoals dat geldt op 30 juni 2007, waaronder ook de met centrales gemaakte afspraken, zullen met de werknemers binnen de instelling worden besproken en hun ter goedkeuring worden voorgelegd. Voor deze goedkeuring is een meerderheid van 2/3 vereist, overeenkomstig hetgeen terzake is bepaald in een in overleg met de P(G)MR door de werkgever vast te stellen reglement. Zonder deze meerderheid is wijziging van het geldend taakbeleid niet mogelijk.
6. In afwijking van het gestelde in lid 4 kan de werkgever dan wel de P(G)MR besluiten dat het overleg over wijziging van het op 30 juni 2007 van kracht zijnde systeem van taakbeleid met de bij deze CAO betrokken centrales wordt gevoerd.

7a Dienstverband bijzonder onderwijs

7.a.1 Dienstverband

1. Bij zijn indiensttreding ontvangt de werknemer een akte van benoeming volgens het in de bijlage 1a of 1b opgenomen model.
2. Het dienstverband wordt aangegaan voor bepaalde dan wel onbepaalde tijd.
3. Behoudens het bepaalde in artikel 7.a.2 wordt het dienstverband aangegaan voor onbepaalde tijd.

7.a.2 Dienstverband voor bepaalde tijd

1. Een dienstverband voor bepaalde tijd wordt in elk geval overeengekomen wanneer:
  - a de werknemer met een onderwijsgevende functie geen wettelijke onderwijsbevoegdheid bezit, of
  - b enige andere wettelijke bepaling, waaronder begrepen bekostigingsvoorwaarden, zich tegen een aanstelling voor onbepaalde tijd verzet.
2. Een dienstverband voor bepaalde tijd kan worden overeengekomen bij wijze van proef, met uitzicht op een dienstverband voor onbepaalde tijd. De duur van dit dienstverband bedraagt ten hoogste 12 maanden. In bijzondere gevallen kan deze periode worden verlengd met ten hoogste 12 maanden.
3. Tenminste twee maanden voor de einddatum van het dienstverband voor bepaalde tijd, als bedoeld in lid 2, welk dienstverband een tijdsduur had van tenminste twaalf maanden en waarbij door de werkgever schriftelijk uitzicht is gegeven op een dienstverband voor onbepaalde tijd, beslist de werkgever of hij de werknemer met ingang van bedoelde einddatum:
  - a een dienstverband voor onbepaalde tijd zal geven,
  - b dan wel nog eenmaal een nieuw (verlengd) dienstverband voor bepaalde tijd zal geven,
  - c dan wel geen nieuw dienstverband zal geven,en stelt de werknemer hiervan onmiddellijk schriftelijk in kennis.

Toelichting:

Met een dienstverband van twaalf maanden zoals bedoeld in de eerste volzin, wordt gelijkgesteld:

- een dienstverband voor de duur van één schooljaar,
- elkaar opvolgende dienstverbanden voor bepaalde tijd waarvan de totale duur twaalf maanden bedraagt.

4. Indien de werkgever nalaat de in lid 3 bedoelde beslissing tijdig te nemen, wordt de werknemer met ingang van bedoelde einddatum geacht te zijn benoemd in een verlengd dienstverband voor bepaalde tijd onder dezelfde voorwaarden als het voorgaande dienstverband.
5. Een dienstverband voor bepaalde tijd kan voorts worden overeengekomen:
  - a bij vervanging van een tijdelijk afwezige werknemer telkens voor ten hoogste één jaar,
  - b als voorziening in een tijdelijke vacature voor ten hoogste één jaar,
  - c indien de werknemer uitsluitend belast is met werkzaamheden in het kader van contractactiviteiten, of uitsluitend een dergelijke werknemer vervangt, een en ander voor ten hoogste drie jaar,
  - d indien de werknemer uitsluitend is belast met werkzaamheden in het kader van projecten waarvoor additionele gelden ter beschikking zijn gesteld, of uitsluitend een dergelijke werknemer vervangt, een en ander voor ten hoogste drie jaar.
  - e. indien een werknemer reeds een pensioenuitkering geniet telkens voor de duur van maximaal één schooljaar.
6. Indien een dienstverband op grond van het gestelde in lid 5 onder a tenminste onafgebroken 24 maanden heeft geduurd en nadien wordt voortgezet zonder dat van vervanging sprake is, geschiedt dit voor onbepaalde tijd, voor zover het een dienstverband betreft in dezelfde functie.
7. De totale duur van elkaar opvolgende dienstverbanden voor bepaalde tijd genoemd in de leden 2 tot en met 4, 5 a tot en met d en 6 bedraagt ten hoogste drie jaar. Wordt het dienstverband nadien voortgezet, dan geschiedt dit voor onbepaalde tijd. Twee dienstverbanden met een onderbreking van 3 maanden of minder worden als opeenvolgend beschouwd.
8. Bij een eerste indiensttreding direct voor onbepaalde tijd kan schriftelijk een proeftijd van maximaal twee maanden worden overeengekomen als bedoeld in artikel 7: 652 jo. van het Burgerlijk Wetboek. Tijdens deze proeftijd kan het dienstverband door zowel werkgever als werknemer conform het bepaalde in artikel 7: 676 van het BW zonder opzeggingstermijn worden opgezegd.

7.a.3 Leraar in opleiding met een dienstverband

1. De leraar in opleiding waarmee een leerarbeidsovereenkomst is gesloten als opgenomen in bijlage 2 van deze CAO, wordt benoemd in dienst voor bepaalde tijd voor een periode die overeenkomt met een benoeming van vijf maanden voor een werktijdfactor 1,0000.
2. Deze periode dient te eindigen voor de datum waarop de zomervakantie van de instelling begint.
3. De omvang van het leeraandeel en de omvang van het arbeidsdeel binnen het dienstverband dienen aan elkaar gelijk te zijn gesteld.
4. De artikelen 3.1, 3,3 3,5, 3,6, 3,8, 6.5, 11.1 t/m 11.4,11.7, t/m 11.11, 14,3 t/m 14,13 en de artikelen van hoofdstuk 15 van deze CAO zijn niet op de leraar in opleiding met een dienstverband van toepassing.

7.a.4 Uitzendarbeid

1. Uitzendarbeid is mogelijk in geval van:
  - a vervanging wegens ziekte of buitengewoon verlof,
  - b activiteiten van kennelijk tijdelijke aard,
  - c kennelijk onvoorziene omstandigheden.
2. Uitzendkrachten worden door de werkgever voor wat betreft de toepassing van het taakbeleid en de arbeids- en rusttijdenregeling op dezelfde wijze behandeld als de werknemers die onder deze CAO vallen.
3. Voor uitzendkrachten die werkzaamheden voor de werkgever verrichten, geldt dat de desbetreffende uitlenende instantie voor wat betreft de beloning, inclusief toelagen en onkostenvergoedingen overeenkomstige arbeidsvoorwaarden toekent als die welke worden toegekend aan de werknemers in gelijke of gelijkwaardige functies in dienst van de inlenende instelling.
4. De werkgever is op grond van deze CAO verplicht het gestelde in de voorgaande leden te bedingen in de uitzendovereenkomst die met de uitlenende instantie wordt gesloten.
5. Het eerste tot en met het vierde lid zijn mede ook van toepassing op vakkrachten conform artikel 23 Abu cao (cao voor uitzendkrachten) dan wel op werknemers op grond van artikel 7:690 BW.
6. Vakkrachten in de zin van de Abu cao en werknemers op grond van artikel 7:690 BW zijn degenen op wie de artikelen 2a (bevoegdheid schoolonderwijs), 33 (vereisten benoeming of tewerkstelling leraren) , 33a, 35 (Benoembaarheid onderwijsondersteunende functionarissen), 35 a, 36 (Bekwaamheidseisen) dan wel artikel 37 van de Wet op het Voorgezet onderwijs van toepassing zijn.

7.b Dienstverband openbaar onderwijs

7.b.1. Aanstelling

1. De werknemer ontvangt bij zijn indiensttreding een akte van aanstelling volgens het in de bijlage 1c of 1d opgenomen model.
2. Aanstelling geschiedt voor bepaalde of onbepaalde tijd.
3. Behoudens het bepaalde in art 7.b.2 vindt aanstelling plaats voor onbepaalde tijd.

7.b.2 Aanstelling voor bepaalde tijd

1. Aanstelling voor bepaalde tijd vindt in elk geval plaats als:
  - a de werknemer met een onderwijsgevende functie geen wettelijke onderwijsbevoegdheid bezit, of
  - b enige andere wettelijke bepaling, waaronder begrepen bekostigingsvoorwaarden, zich tegen een aanstelling voor onbepaalde tijd verzet.
2. Een aanstelling voor bepaalde tijd kan plaats vinden bij wijze van proef, met uitzicht op een aanstelling voor onbepaalde tijd. De duur van dit dienstverband bedraagt ten hoogste 12 maanden. In bijzondere gevallen kan deze periode worden verlengd met ten hoogste 12 maanden.
3. Ten minste twee maanden voor de einddatum van de aanstelling voor bepaalde tijd bij wijze van proef welke aanstelling een tijdsduur had van tenminste twaalf maanden, beslist de werkgever of hij de werknemer met ingang van bedoelde einddatum:
  - a een aanstelling voor onbepaalde tijd zal geven,
  - b dan wel nog eenmaal een nieuwe (verlengde) aanstelling voor bepaalde tijd zal geven,
  - c dan wel geen nieuwe aanstelling zal geven,en stelt de werknemer hiervan onmiddellijk schriftelijk in kennis.

Toelichting:

Met een dienstverband van twaalf maanden zoals bedoeld in de eerste volzin, wordt gelijkgesteld:

- *een dienstverband voor de duur van één schooljaar,*
- *elkaar opvolgende tijdelijke dienstverbanden waarvan de totale duur twaalf maanden bedraagt.*

4. Indien de werkgever nalaat de in lid 3 bedoelde beslissing tijdig te nemen, wordt de werknemer met ingang van bedoelde einddatum geacht opnieuw te zijn aangesteld voor bepaalde tijd onder dezelfde voorwaarden als het voorgaande dienstverband.
5. Een aanstelling voor bepaalde tijd kan voorts plaatsvinden:
  - a bij vervanging van een tijdelijk afwezige werknemer telkens voor ten hoogste één jaar,
  - b als voorziening in een tijdelijke vacature voor ten hoogste één jaar,
  - c indien de werknemer uitsluitend belast is met werkzaamheden in het kader van contractactiviteiten, of uitsluitend een dergelijke werknemer vervangt, een en ander voor ten hoogste drie jaar,
  - d indien de werknemer uitsluitend is belast met werkzaamheden in het kader van projecten waarvoor additionele gelden ter beschikking zijn gesteld, of uitsluitend een dergelijke werknemer vervangt, een en ander voor ten hoogste drie jaar.
  - e. indien een werknemer reeds een pensioenuitkering geniet telkens voor de duur van maximaal één schooljaar.
6. Indien een dienstverband op grond van het gestelde in lid 5 onder a tenminste onafgebroken 24 maanden heeft geduurd en nadien wordt voortgezet zonder dat van vervanging sprake is, is er sprake van een aanstelling voor onbepaalde tijd, voor zover het een dienstverband betreft in dezelfde functie.
7. De totale duur van elkaar opvolgende aanstellingen voor bepaalde tijd genoemd in de leden 2 tot en met 4, 5 a tot en met d en 6 bedraagt ten hoogste drie jaar. Wordt het dienstverband nadien voortgezet, dan geschiedt dit voor onbepaalde tijd. Twee dienstverbanden met een onderbreking van 3 maanden of minder worden als opeenvolgend beschouwd.

7.b.3 Leraar in opleiding met een dienstverband

1. De leraar in opleiding waarmee een leerarbeidsovereenkomst is gesloten als opgenomen in bijlage 2 van deze CAO, wordt benoemd voor bepaalde tijd voor een periode die overeenkomt met een benoeming van vijf maanden voor een werktijdfactor 1,0000.
2. Deze periode dient te eindigen voor de datum waarop de zomervakantie van de instelling begint.
3. De omvang van het leeraandeel en de omvang van het arbeidsdeel binnen het dienstverband dienen aan elkaar gelijk te zijn gesteld.
4. De artikelen 3.1, 3,3 3,5, 3,6, 3,8, 6.5, 11.1 t/m 11.4,11.7, t/m 11.11, 14,3 t/m 14,1 en de artikelen van hoofdstuk 15 van deze CAO zijn niet op de leraar in opleiding met een dienstverband van toepassing.

7.b.4 Uitzendarbeid

1. Uitzendarbeid is mogelijk in geval van:
  - a vervanging wegens ziekte of buitengewoon verlof,
  - b activiteiten van kennelijk tijdelijke aard,
  - c kennelijk onvoorziene omstandigheden.
2. Uitzendkrachten worden door de werkgever voor wat betreft de toepassing van het taakbeleid en de arbeids- en rusttijdenregeling op dezelfde wijze behandeld als de werknemers die onder deze CAO vallen.
3. Voor uitzendkrachten die werkzaamheden voor de werkgever verrichten, geldt dat het desbetreffende uitzendbureau voor wat betreft de beloning, inclusief toelagen en onkostenvergoedingen overeenkomstige arbeidsvoorwaarden toekent als die welke worden toegekend aan de werknemers in gelijke of gelijkwaardige functies in dienst van de inlenende instelling.
4. De werkgever is op grond van deze CAO verplicht het gestelde in het voorgaande lid te bedingen in de uitzendovereenkomst die met het uitzendbureau wordt gesloten.
5. Het eerste tot en met het vierde lid zijn mede ook van toepassing op vakkrachten conform artikel 23 Abu cao (cao voor uitzendkrachten) dan wel op werknemers op grond van artikel 7:690 BW.
6. Vakkrachten in de zin van de Abu cao en werknemers op grond van artikel 7:690 BW zijn degenen op wie de artikelen 2a (bevoegdheid schoolonderwijs), 33 (vereisten benoeming of tewerkstelling leraren) , 33a, 35 (Benoembaarheid onderwijsondersteunende functionarissen), 35 a, 36 (Bekwaamheidseisen) dan wel artikel 37 van de Wet op het Voorgezet onderwijs van toepassing zijn.

8a Beëindiging van het dienstverband en disciplinaire maatregelen bijzonder onderwijs

8.a.1 Beëindiging van het dienstverband

1. Een (verlengd) dienstverband voor bepaalde tijd kan tussentijds worden beëindigd.
2. Het tussentijds beëindigen van een (verlengd) dienstverband voor bepaalde tijd dan wel het beëindigen van een verlengd dienstverband voor bepaalde tijd, niet zijnde een verlengd dienstverband voor bepaalde tijd in verband met vervanging, dan wel het beëindigen van een dienstverband voor onbepaalde tijd, geschiedt:
  - a door opzegging,*
  - b door onverwijlde opzegging wegens een voor de werkgever of de werknemer dringende reden als bedoeld in art. 7:678, c.q. art. 7:679 van het Burgerlijk wetboek,
  - c door ontbinding van het dienstverband wegens gewichtige reden op grond van art.7:685 dan wel wegens wanprestatie als bedoeld in art. 7:686 van het Burgerlijk Wetboek,
  - d met wederzijds goedvinden op het door de werkgever en werknemer overeengekomen tijdstip,
  - e op verzoek van de werknemer voor het geheel of een gedeelte van de voor hem geldende betrekkingsovereenkomst met het oog op een uitkering als bedoeld in het Pensioenreglement van de Stichting ABP of een FPU-uitkering, zoals geregeld in het FPU-reglement van het VUT-fonds.
3. Van rechtswege eindigt:
  - a het eerste dienstverband voor bepaalde tijd door het verstrijken van de tijd waarvoor het is aangegaan,
  - b het verlengd dienstverband voor bepaalde tijd in verband met vervanging door het verstrijken van de tijd waarvoor het is aangegaan,
  - c het dienstverband van de werknemer die de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt een en ander met ingang van de eerste dag van de maand volgend op die waarin voornoemde leeftijd is bereikt, met dien verstande dat de werkgever in overleg met de werknemer deze ontslagdatum telken male met een jaar kan opschorten,
  - d het dienstverband van de werknemer met een onderwijsgevende functie die bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak de bevoegdheid tot het geven van onderwijs is ontnomen, vanaf het moment van de rechterlijke uitspraak,
  - e het dienstverband bij overlijden van de werknemer.
4. Bij opzegging van een verlengd dienstverband voor bepaalde tijd zijn de opzeggingsverboden genoemd in de leden 1 en 3 van art. 7: 670 van het BW niet van toepassing.

---

* Een opzegging als bedoeld in lid 2a vindt bij voorkeur schriftelijk plaats.

8.a.2 Verval van gedeelte van betrekkingssomvang van rechtswege

Indien en voor zover de werkzaamheden niet langer aan de werknemer worden opgedragen, vervalt van rechtswege het gedeelte van de betrekkingssomvang dat bestaat uit:

- a. uren boven de normbetrekking,
- b. tijdelijke uitbreiding van de omvang van de betrekking in verband met vervanging,
- c. tijdelijke uitbreiding van de omvang van de betrekking in verband met een tijdelijke voorziening in een vacature voor ten hoogste één jaar,
- d. tijdelijke uitbreiding van de betrekkingssomvang in verband met een project waarvoor door de werkgever of minister gedurende drie of minder schooljaren formatie beschikbaar is gesteld uit additionele middelen,
- e. tijdelijke uitbreiding van de betrekkingssomvang in verband met contractactiviteiten die gedurende drie of minder schooljaren is toegekend aan de werknemer dan wel als gevolg van toekenning van die werkzaamheden aan een andere werknemer.

8.a.3 Opzegging

1. Opzegging door de werkgever c.q. de werknemer dient bij aangetekend schrijven dan wel bij brief, die tegen een ontvangstbewijs middellijk dan wel onmiddellijk is overhandigd, en met redenen omkleed te geschieden met inachtneming van de geldende opzeggingstermijn.
2. Opzegging, anders dan bedoeld in artikel 8.a.1 lid 2 onder b, geschiedt tegen de eerste van de maand, tenzij anders wordt overeengekomen.

8.a.4 Opzeggingstermijn

1. In geval van opzegging van een verlengd dienstverband voor bepaalde tijd, van een dienstverband voor onbepaalde tijd en in geval van tussentijdse opzegging van een (verlengd) dienstverband voor bepaalde tijd nemen zowel de werkgever als de werknemer, tenzij er sprake is van opzegging op grond van artikel 8.a.1 lid 2 onder b, de volgende opzeggingstermijn in acht:
  - a tenminste één maand indien het dienstverband zes maanden of minder heeft geduurd,
  - b tenminste twee maanden indien het dienstverband meer dan zes maanden, doch minder dan twaalf maanden heeft geduurd,
  - c tenminste drie maanden indien het dienstverband twaalf maanden of meer heeft geduurd.
2. Indien de opzeggingstermijn die bij wijze van overgangsbepaling is voorgeschreven op grond van art. XXI van de Wet van 14 mei 1998 (Stb. 300, 1998) langer is dan de opzeggingstermijn, genoemd in dit artikel, geldt voor de werkgever de termijn volgens voornoemde Wet.
3. Met wederzijds goedvinden kan van de in lid 1 en 2 genoemde termijnen worden afgeweken.

8.a.5 Gronden voor opzegging

Opzegging van een dienstverband voor onbepaalde tijd of tussentijdse opzegging van een dienstverband voor bepaalde tijd kan plaatsvinden op grond van:

- a. plichtsverzuim als bedoeld in artikel 8.a.7 lid 2,
- b. onbekwaamheid of ongeschiktheid van de werknemer voor de door hem uitgeoefende functie, uit andere hoofde dan genoemd onder e,
- c. opheffing van de instelling of de dienst van de instelling of de functie, of zodanige verandering van de inrichting van het onderwijs, dat het dienstverband van de werknemer zal worden opgeheven,
- d. het feit dat na afloop van lang buitengewoon verlof de werknemer bij gebrek aan een vacature niet in actieve dienst bij de werkgever kan worden herplaatst,
- e. het geraken in een toestand van blijvende ongeschiktheid op grond van ziekten of gebreken, zulks met inachtneming van de bepalingen van het Zavo,
- f. een onherroepelijk geworden vonnis waarbij de werknemer is veroordeeld tot vrijheidsstraf wegens een misdrijf,
- g. het feit dat de werknemer in verband met de benoeming opzettelijk onjuiste of onvolledige inlichtingen heeft verstrekt, zonder welke handelwijze niet tot benoeming zou zijn overgegaan,
- h. het feit dat met betrekking tot de uren boven de normbetrekking van de werknemer is komen vast te staan dat in redelijkheid de uren aan een andere werknemer binnen een normbetrekking kunnen worden opgedragen,
- i. andere met name genoemde gewichtige omstandigheden die redelijkerwijs geacht moeten worden met het oog op de belangen van de instelling en van het onderwijs de mogelijkheid van het dienstverband uit te sluiten.

8.a.6 Schorsing als ordemaatregel

1. De werkgever kan de werknemer schorsen voor ten hoogste vier weken, indien dit gelet op het belang van de instelling dringend noodzakelijk is. Voordat de werknemer wordt geschorst wordt deze in de gelegenheid gesteld zijn opvattingen omtrent de voorgenomen schorsing kenbaar te maken. De opvattingen van de werknemer omtrent de schorsing worden opgenomen in de brief, waarin de schorsing wordt bevestigd.
2. Naast het bepaalde in het eerste lid van dit artikel kan de werkgever de werknemer schorsen:
  - a. voor de duur van de vervolging wanneer een strafrechtelijke vervolging wegens misdrijf tegen de werknemer is ingesteld,
  - b. tot het moment dat er sprake is van een onherroepelijk vonnis wanneer de bevoegdheid tot het geven van onderwijs is ontnomen in een nog niet onherroepelijk vonnis,
  - c. indien de werknemer krachtens een wettelijke maatregel van zijn vrijheid is beroofd,
  - d. voor de duur van maximaal zes maanden wanneer er sprake is van een voornemen tot opzegging als bedoeld in artikel 8.a.5 onder a, b en i,
  - e. voor de duur van de procedure tot ontbinding van het dienstverband,
  - f. in andere gevallen waarin het belang van de instelling dit vordert voor ten hoogste drie maanden, daaronder begrepen de termijn genoemd in lid 1. Deze termijn van drie maanden kan ten hoogste één keer met drie maanden worden verlengd.

3. Tijdens de schorsing heeft de werknemer slechts toegang tot de school na verkregen toestemming van de werkgever.
4. De schorsing wordt onverwijld ingetrokken als de grond daartoe vervalt of handhaving niet langer noodzakelijk is.
5. Ingeval geen redenen aanwezig waren die de schorsing konden dragen, zal de werkgever na overleg de werknemer naar vermogen rehabiliteren.

8.a.7 Disciplinaire maatregelen

1. De werkgever kan ten aanzien van de werknemer die zich aan een plichtsverzuim schuldig maakt, onder opgave van redenen één van de navolgende besluiten nemen:
  - a schriftelijke berisping,
  - b schorsing met behoud van salaris,
  - c ontslag,
  - d inhouding bezoldiging, voor ten hoogste 50% van het maandsalaris. Desgewenst wordt een inhoudingsregeling overeengekomen.
2. Onder plichtsverzuim wordt verstaan het overtreden van de voor de werknemer geldende voorschriften, het niet nakomen van hem opgelegde verplichtingen, alsmede het doen of nalaten van datgene dat de werknemer bij een goede uitoefening van zijn functie behoort na te laten of te doen.

8.a.8 Verweer

1. Het voornemen tot een besluit tot:
  - a ontslag als bedoeld in artikel 8.a.5 onder a, b en i,
  - b schorsing als bedoeld in artikel 8.a.6 lid 2,
  - c een disciplinaire maatregel als bedoeld in artikel 8.a.7 lid 1,wordt per aangetekend schrijven aan de werknemer ter kennis gebracht, die in de gelegenheid wordt gesteld om binnen drie weken na verzending van het voornemen zijn zienswijze mondeling dan wel schriftelijk kenbaar te maken. De werknemer kan zich bij zijn verweer laten bijstaan door een raadsman.
2. Van een mondeling verstrekte zienswijze wordt een verslag gemaakt dat vervolgens ter beoordeling aan de werknemer wordt voorgelegd, die onverwijld schriftelijk en gemotiveerd mededeelt of hij al dan niet met het verslag kan instemmen.
3. De werknemer wordt van het definitieve besluit zo spoedig mogelijk na het verweer per aangetekend schrijven in kennis gesteld.

8.b Beëindiging openbaar onderwijs

8.b.1 Einde dienstverband van rechtswege

1. Een aanstelling voor bepaalde tijd eindigt van rechtswege zodra die tijd is verstreken.
2. Een aanstelling eindigt van rechtswege indien de werknemer met een onderwijsgevende functie krachtens onherroepelijke rechterlijke uitspraak van het geven van onderwijs is uitgesloten. De werknemer wordt van deze beëindiging zo spoedig mogelijk in kennis gesteld.
3. Een aanstelling eindigt van rechtswege indien de werknemer ingevolge art. 44 tweede lid van de WVO voor onbepaalde tijd is geschorst.
4. Een aanstelling eindigt van rechtswege door het overlijden van de werknemer.

8.b.2 Verval van gedeelte van betrekkingsomvang van rechtswege

Indien en voor zover de werkzaamheden niet langer aan de werknemer worden opgedragen, vervalt van rechtswege het gedeelte van de betrekkingsomvang dat bestaat uit:

- a. uren boven de normbetrekking,
- b. tijdelijke uitbreiding van de omvang van de betrekking in verband met vervanging,
- c. tijdelijke uitbreiding van de omvang van de betrekking in verband met een tijdelijke voorziening in een vacature voor ten hoogste één jaar,
- d. tijdelijke uitbreiding van de betrekkingsomvang in verband met een project waarvoor door de werkgever of minister gedurende drie of minder schooljaren formatie beschikbaar is gesteld uit additionele middelen,
- e. tijdelijke uitbreiding van de betrekkingsomvang in verband met contractactiviteiten die gedurende drie of minder schooljaren is toegekend aan de werknemer dan wel als gevolg van toekenning van die werkzaamheden aan een andere werknemer.

8.b.3 Ontslag

De werknemer kan, met inachtneming van het in artikel 8.b.4 bepaalde, ontslag worden verleend:

- a. op schriftelijke aanvraag,
- b. wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd,
- c. op schriftelijke aanvraag voor het geheel of een gedeelte van de voor hem geldende betrekkingsomvang met het oog op een FPU-uitkering,
- d. wegens opheffing van de instelling, de dienst van de instelling of de betrekking, of zodanige verandering van de inrichting van het onderwijs dat de functie van de werknemer zal worden opgeheven,
- e. indien hij na afloop van het hem verleend langdurig buitengewoon verlof bij gebrek aan een vacature niet in zijn eigen of een andere passende functie herplaatst kan worden,
- f. wegens het geraken in een toestand van ongeschiktheid op grond van ziekten of gebreken, zulks met inachtneming van de bepalingen van het Zavo,
- g. wegens onbekwaamheid of ongeschiktheid voor het verrichten van zijn functie uit anderen hoofde dan genoemd onder f,

- h. indien de werknemer krachtens onherroepelijke rechterlijke uitspraak van het geven van onderwijs is uitgesloten,
- i. wegens een onherroepelijk geworden veroordeling tot vrijheidsstraf wegens misdrijf,
- j. wegens het bij of in verband met indiensttreding en/of keuring verstrekken van onjuiste of onvolledige inlichtingen, zonder welke handelwijze niet tot indienstneming of geschiktverklaring zou zijn overgegaan, tenzij meer dan zes maanden zijn verstreken sinds de vaststelling van dit feit,
- k. als disciplinaire maatregel wegens plichtsverzuim,
- l. op grond van andere met name genoemde en aan de betrokkene schriftelijk meegedeelde redenen van gewichtige aard.

8.b.4 Ingangsdatum ontslag

1. Het ontslag genoemd in art. 8.b.3 onder a, onder d en onder e gaat in op de eerste dag van een maand, en niet eerder dan:
  - a één maand na de dag waarop de aanvraag is ontvangen indien het dienstverband zes maanden of minder heeft geduurd,
  - b twee maanden indien het dienstverband meer dan zes maanden, doch minder dan twaalf maanden heeft geduurd,
  - c tenminste drie maanden indien het dienstverband twaalf of meer maanden heeft geduurd. Met de werknemer kan in afwijking hiervan een eerder tijdstip worden afgesproken.
2. Het ontslag bedoeld in art.8.b.3 onder b wordt verleend met ingang van de eerste dag van de maand volgend op de dag waarop krachtens het geldende pensioenreglement de pensioengerechtigde leeftijd wordt bereikt, met dien verstande dat de werkgever in overleg met de werknemer deze ontslagdatum telken male met een jaar kan opschorten,
3. Het ontslag genoemd in art. 8.b.3 onder c gaat niet eerder in dan met ingang van de dag waarop het recht op de FPU-uitkering ontstaat.
4. Het ontslag genoemd in artikel 8.b.3 onder f, g, h, i, j en l gaat niet eerder in dan de dag volgend op die, waarop de reden van het ontslag voor het eerst aanwezig was.

8.b.5 Ontzegging van de toegang

De werknemer kan bij wijze van ordemaatregel de toegang tot de terreinen en de gebouwen van de instelling worden ontzegd.

8.b.6 Schorsing als ordemaatregel

1. Van rechtswege is geschorst de werknemer:
  - a die krachtens een wettelijke maatregel van zijn vrijheid is beroofd, tenzij de vrijheidsbeneming het gevolg is van een maatregel, anders dan op grond van de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen, genomen in het belang van de volksgezondheid,
  - b die krachtens een rechterlijke uitspraak die nog niet onherroepelijk is geworden, van het geven van onderwijs is uitgesloten.
2. De werknemer wordt van de schorsing zo spoedig mogelijk in kennis gesteld.
3. De werknemer kan worden geschorst in dringende bijzondere gevallen indien dit in het belang van de instelling noodzakelijk is, voor een periode van maximaal vier weken, welke periode met maximaal vier weken kan worden verlengd.
4. Voordat tot schorsing als bedoeld in het derde lid wordt overgegaan, wordt de werknemer in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken. Een besluit tot schorsing wordt zo spoedig mogelijk daarna doch uiterlijk binnen drie dagen schriftelijk bevestigd. De zienswijze van de werknemer wordt in deze bevestiging opgenomen.
5. Onverminderd het bepaalde in lid 3 kan de werknemer worden geschorst:
  - a wanneer er sprake is van een voornemen tot ontslag op grond van onbekwaamheid of ongeschiktheid als bedoeld in art.8.b.3 onder g, plichtsverzuim als bedoeld in art.8.b.3 onder k, dan wel andere redenen van gewichtige aard als bedoeld in artikel 8.b.3 onder l, voor de duur van de procedure tot de beëindiging van de aanstelling,
  - b in gevallen waarin het belang van de instelling dit vereist, voor ten hoogste drie maanden met dien verstande dat deze termijn in bijzondere gevallen eenmaal kan worden verlengd met ten hoogste drie maanden.
6. Indien een schorsing als bedoeld in lid 5 aansluitend volgt op een schorsing als genoemd in lid 3 bedraagt de duur van de schorsingen gezamenlijk genomen maximaal zes maanden.
7. De schorsing geschiedt met behoud van bezoldiging.

8.b.7 Disciplinaire straffen

1. De werknemer die zich aan plichtsverzuim schuldig maakt, kan om die reden disciplinair worden gestraft.
2. Plichtsverzuim omvat zowel het overtreden van enig voorschrift als het doen of nalaten van iets dat een goed werknemer in gelijke omstandigheden behoort na te laten of te doen.
3. De disciplinaire straffen die kunnen worden opgelegd zijn:
  - a schriftelijke berisping,
  - b schorsing met behoud van salaris,
  - c ontslag,
  - d inhouding bezoldiging, voor ten hoogste 50% van het maandsalaris. Desgewenst wordt een inhoudingsregeling overeengekomen.
4. Ter zake van hetzelfde feit kan slechts één disciplinaire straf worden opgelegd.
5. Bij het opleggen van de straf kan worden bepaald, dat zij niet ten uitvoer zal worden gelegd, indien de werknemer zich gedurende een vastgestelde termijn niet schuldig maakt aan soortgelijk plichtsverzuim, als waarvoor de bestraffing plaatsvindt, noch enig ander ernstig plichtsverzuim en zich houdt aan daarbij eventueel gestelde bijzondere voorwaarden.
6. Het besluit tot strafoplegging wordt onmiddellijk ten uitvoer gelegd, tenzij anders is bepaald.

8.b.8 Voornemen

1. Het voornemen tot een besluit tot:
  - a ontslag als bedoeld in artikel 8.b.3 onder d tot en met l,
  - b schorsing als bedoeld in artikel 8.b.6 lid 6,
  - c het opleggen van een disciplinaire straf als bedoeld in artikel 8.b.7 lid 3,wordt per aangetekend schrijven aan de werknemer ter kennis gebracht, die in de gelegenheid wordt gesteld om binnen drie weken na verzending van het voornemen zijn zienswijze mondeling dan wel schriftelijk kenbaar te maken. De werknemer kan zich bij zijn verweer laten bijstaan door een raadsman.
2. Van een mondeling verstrekte zienswijze wordt een verslag gemaakt dat vervolgens ter beoordeling aan de werknemer wordt voorgelegd, die onverwijld schriftelijk en gemotiveerd mededeelt of hij al dan niet met het verslag kan instemmen.

8.b.9 Besluit

De werknemer wordt van het definitieve besluit bedoeld in artikel 8.b.8 zo spoedig mogelijk na het verweer per aangetekend schrijven in kennis gesteld.

9. Functies

9.1 Functiebouwwerk

1. De werkgever stelt in overleg met de P(G)MR het functiebouwwerk vast.
2. In afwijking van het bepaalde in lid 1 kan de werkgever, dan wel de P(G)MR besluiten dat het overleg over de vaststelling van de uitgangspunten van het functiebouwwerk met de bij deze CAO betrokken centrales wordt gevoerd.
3. In het functiebouwwerk van de instelling worden de volgende functiecategorieën onderscheiden:
  - a directie,
  - b leraar,
  - c onderwijsondersteunend personeel,
  - d leraar in opleiding.
4. Zonder voorafgaand ontslag kan voor de werknemer geen andere functie gaan gelden dan de functie waarin de werknemer is benoemd, tenzij met de werknemer is overeengekomen dat de functie een tijdelijk karakter heeft en het daarbij horende salarisniveau slechts tijdelijk zal gelden.

9.2 Benoeming in twee functies

1. De werknemer wordt benoemd in een van de functies die beschikbaar zijn ingevolge de door werkgever vastgestelde formatie.
2. In afwijking van het eerste lid kan de werknemer in het in dat lid bedoelde geval worden benoemd in twee functies van het onderwijsondersteunend personeel dan wel in twee functies waarvan één van het onderwijzend personeel en één van het onderwijsondersteunend personeel, indien er een verschil is van meer dan drie schalen tussen de bij die functies behorende maximumschalen.
3. In afwijking van het eerste en tweede lid kan de werknemer met een arbeidsongeschiktheidspercentage van minder dan 35% worden benoemd in twee onderwijsondersteunende functies of een onderwijsondersteunende en een onderwijsgevende functie waarvan het verschil tussen de bij die functies behorende maximumschalen 3 of minder schalen is.

9.3 Functiewaardering

1. De werkgever is aangesloten bij één van de hiertoe ingestelde landelijke commissies functiewaardering, te weten:
  - a de Bezwarencommissie Functiewaardering voor het Katholiek Basisonderwijs,(Voortgezet) Speciaal Onderwijs, Voortgezet Onderwijs en Centrale Diensten,
  - b de Bezwarencommissie Functiewaardering voor het Christelijk en Algemeen Bijzonder Primair en Voortgezet Onderwijs,
  - c de Landelijke bezwarencommissie voor het openbaar en algemeen toegankelijk onderwijs inzake functiewaardering,

- d de Algemene Bezwarencommissie Functiewaardering van de Stichting Geschillencommissie Onderwijs,
  - e een door partijen aan te wijzen Bezwarencommissie Functiewaardering voor het VO.
2. Voor het waarderen van niet-voorbeeldfuncties maakt de werkgever gebruik van hiertoe door de Stichting Personeelsinstrumenten Onderwijs FUWA-VO-gecertificeerde adviseurs.
  3. Functies waarvoor de wettelijke benoembaarheideisen van leraren gelden, worden minimaal gewaardeerd op het niveau van salarisschaal LB.
  4. De werknemer die op basis van FUWA-VO 2002 in een lagere functie wordt geplaatst dan hij vervulde, behoudt zolang hij in dienst is bij dezelfde werkgever zijn salaris en het salarisuitzicht verbonden aan zijn vorige functie.

9.4 Externe bezwarenprocedure bijzonder onderwijs

1. De werkgever is aangesloten bij een externe bezwarencommissie functiewaardering zoals genoemd in artikel 9.3 lid 1.
2. De werknemer kan bij de commissie bezwaar aantekenen als hij zich niet kan verenigen met:
  - a de waardering van zijn functie,
  - b de beschrijving van zijn functie in relatie tot de hem opgedragen werkzaamheden.
3. De commissie toetst naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid of de werkgever de functie van de werknemer juist heeft gewaardeerd, dan wel of de beschrijving van de functie past bij de aan de werknemer opgedragen werkzaamheden.
4. De uitspraak van de commissie is bindend voor werkgever en werknemer.

9.5 Externe bezwarenprocedure openbaar onderwijs

1. De werkgever is aangesloten bij een externe bezwarencommissie functiewaardering zoals bedoeld in artikel 9.3 lid 1.
2. De werknemer kan bij de commissie bezwaar indienen als bedoeld in de Algemene Wet Bestuursrecht, tegen een besluit van de werkgever betreffende:
  - a de waardering van zijn functie,
  - b de beschrijving van zijn functie in relatie tot de hem opgedragen werkzaamheden.
3. De externe bezwarencommissie heeft tot taak de werkgever te adviseren omtrent het bezwaar dat de werknemer op grond van lid 2 bij hem heeft ingediend.

10. Functiemix

10.1 Streefcijfers m.b.t. de functiemix voor docentfuncties

Voor de ontwikkeling van de functiemix voor docentfuncties (de verdeling van docentfuncties over LB, LC en LD) gelden per schoolsoort en per regiogebied landelijke streefpercentages. De ontwikkeling van de functiemix die op schoolniveau (d.w.z. per brinnummer) moet worden gerealiseerd is afgeleid van de landelijke streefpercentages. In bijlage 16 staat per schoolsoort en per regio aangegeven welke ontwikkeling van de functiemix scholen op brinnummer-niveau dienen te realiseren.

10.2 Vaststelling van de functiemix voor docentfuncties op schoolniveau

1. In 2011 en in 2014 moet op schoolniveau (brinnummer) tenminste een zodanig aantal extra LC en LD functies zijn gerealiseerd dat voldaan wordt aan de in bijlage 16 gestelde eisen. Vanaf 2009 (in de Randstadregio's) resp. vanaf 2010 (buiten de Randstadregio's) moet dit in jaarlijkse stappen worden gerealiseerd. Daarbij kan op schoolniveau binnen de in de bijlage beschreven kaders gekozen worden voor een andere verhouding tussen het aandeel LC- en LD-functies[†].
2. Per school (brinnummer) stelt de werkgever in overleg met de P(G)MR een meerjarenplan vast voor de stapsgewijze verbetering van de functiemix tot 2014. Het plan bevat tenminste de volgende elementen:
  - a. het meerjaren plan start met een nulmeting van de functiemix per 1 oktober 2008, zoals beschreven in bijlage 16;
  - b. het stapsgewijs realiseren van het bepaalde onder 1.
  - c. het stapsgewijs realiseren van het bepaalde onder 10.3.
3. De extra formatie op grond van het budget voor de functiemix wordt uitsluitend toegekend aan leraren met lesgeven als hoofdtaak, dat wil zeggen dat zij in overwegende mate (bedoeld is meer dan ca. 60 %) worden belast met een lestaak.
4. Als gevolg van de verbeterde functiemix mag de leerling-leraar ratio niet negatief worden beïnvloed.

10.3 Eerstegraads docentfunctie

De werkgever stelt in overleg met de P(G)MR tevens een beleid vast voor de stapsgewijze toekenning van nieuwe LD functies in de periode tot 1 augustus 2014 met in achtneming met het gestelde in artikel 5.2

10.4 Verantwoording

1. De werkgever informeert de P(G)MR op eigen initiatief over relevante data met betrekking tot de functiemix als mede over de bekostigingsbrief waarin de convenantmiddelen als een - op school/brinnummer niveau - herkenbaar budget zijn opgenomen.
2. De werkgever legt jaarlijks verantwoording af aan de P(G)MR en in het jaarverslag over de realisatie van het gewenste functiebouwwerk.

[†] Binnen een bandbreedte van 6% voor LD en 12% voor LC.

3. De werkgever geeft partijen desgevraagd inzicht in alle relevante informatie met betrekking tot de voorgenomen ontwikkeling en realisatie van de functiemix waaronder in ieder geval het meerjarenplan als bedoeld onder 2 met bijbehorend verantwoordingsmodel[‡] en het beleid bedoeld onder 10.3.

10.5 Herijking functies

De werkgever verplicht zich om, met inachtneming van hetgeen hiervoor bepaald is ten aanzien van de LC en LD-functie, in overleg met de PMR binnen FUWA-VO een geactualiseerde functiebeschrijving voor de OP-functies LB, LC en LD tot stand te brengen.

10.6 Afwijkende afspraken

De werkgever kan met de centrales in een lokaal CAO overleg afwijkende afspraken maken ten aanzien van hetgeen in dit hoofdstuk en bijlage 16 is bepaald met betrekking tot de functiemix met uitzondering van het gestelde in artikel 5.2.

[‡] Een handreiking voor het verantwoordingsmodel is in bijlage 16 opgenomen.

11. Salaris

11.1 Salaris

1. Bij het vaststellen van de bezoldiging worden de hierna volgende bepalingen in acht genomen en geldt het actuele loonpeil.
2. Tenzij het gestelde in lid 3. van toepassing is, wordt het salaris van de werknemer jaarlijks op 1 augustus met tenminste één periodiek verhoogd volgens het voor hem geldende carrièrepatroon.
3. De werkgever kan besluiten de werknemer geen jaarlijkse periodiek toe te kennen. De beslissing om de periodiek niet toe te kennen:
  - a kan niet vaker dan een maal gedurende het doorlopen van de bij de functie behorende carrièrelijn worden genomen, en
  - b wordt gedragen door twee achtereenvolgende negatieve beoordelingen over de werknemer, waarbij tussen de eerste en tweede beoordeling tenminste een termijn van een jaar in acht is genomen.
4. In overleg tussen werkgever en werknemer kan van het bepaalde in dit artikel, alsmede in de artikelen 11.1. tot en met 11.4. worden afgeweken in zoverre een fiscale regeling wordt aangegaan tussen werkgever en 's Rijks belastingdienst, welke regeling ten voordele van de werknemer strekt.

11.2 Vaststelling maandsalaris bij indiensttreding

1. Het maandsalaris van de werknemer wordt bij indiensttreding vastgesteld op een bedrag dat niet lager is dan het laagste en niet hoger dan het hoogste bedrag zoals opgenomen in het bij zijn functie behorende carrièrepatroon.
2. Tenzij werkgever en werknemer anders overeenkomen, wordt bij de toepassing van het eerste lid het maandsalaris vastgesteld op een bedrag dat tenminste gelijk is aan het laatstgenoten salaris. Als er sprake is van een niet aansluitend dienstverband, wordt het laatstgenoten salaris eerst geconverteerd naar het actuele loonpeil.
3. De werkgever houdt bij het vaststellen van het maandsalaris rekening met de mate waarin de werknemer ervaring heeft opgedaan -betaald, dan wel onbetaald- die relevant is voor de functie waarin de werknemer wordt benoemd. De werknemer verstrekt de werkgever de gegevens die deze nodig heeft om de relevantie van de ervaring te beoordelen.
4. Indien de salarisinpassing leidt tot een bedrag dat niet voorkomt in het bij een functie behorende carrièrepatroon, wordt het maandsalaris vastgesteld op het naast hogere bedrag.
5. Het maandsalaris van de werknemer die voor de eerste keer wordt benoemd in een onderwijsfunctie, wordt met één periodiek verhoogd voor iedere periode van vier jaren na het verwerven van de vereiste bevoegdheid. Deze bepaling is niet van toepassing als bij de vaststelling van het maandsalaris op grond van lid 3 een overeenkomstige verhoging is overeengekomen.

11.3 Vaststelling maandsalaris bij benoeming in geval van onderbroken dienstverband

1. Bij de vaststelling van het maandsalaris zoals bedoeld in artikel 11.1, wordt voor elke periode van vier jaar waarin de werknemer geen onderwijsfunctie heeft vervuld, het maandsalaris met één periodiek verhoogd.
2. De in lid 1 bedoelde periode van vier schooljaren wordt verkort tot drie schooljaren gedurende de eerste zes schooljaren waarin de werknemer geen onderwijsfunctie heeft vervuld.
3. De bepalingen in de leden 1 en 2 zijn niet van toepassing als bij de vaststelling van het maandsalaris op grond van artikel 11.1 lid 3 een overeenkomstige verhoging is overeengekomen.
4. Voor de toepassing van het gestelde in lid 1 en lid 2 wordt een schooljaar waarin de werknemer niet gedurende 60 werkdagen werkzaam en bezoldigd dan wel gedurende alle schoolweken benoemd is geweest, gelijkgesteld aan een schooljaar waarin hij geen functie in het onderwijs heeft vervuld.

11.4 Beoordeling salarisachterstand in geval van onderbroken dienstverband

1. Op verzoek van de werknemer beoordeelt de werkgever of op basis van het functioneren het nog gerechtvaardigd is dat voor betrokkene een salarisachterstand als gevolg van een onderbroken dienstverband is ontstaan, in vergelijking met de situatie waarin de werknemer de onderwijsloopbaan niet had onderbroken. Een dergelijk verzoek kan gedaan worden vanaf het tweede jaar na herintreding.
2. Het salaris van de werknemer voor wie als gevolg van een onderbroken dienstverband een salarisachterstand is ontstaan die naar het oordeel van de werkgever niet meer gerechtvaardigd is, wordt, voor zover dit binnen het carrièrepatroon van de functie mogelijk is, stelselmatig vastgesteld op een hoger salarisbedrag, teneinde binnen redelijke termijn de geconstateerde achterstand in te lopen.
3. De beslissing op het verzoek om aanpassing van de inschaling wordt door de werkgever schriftelijk en gemotiveerd aan de werknemer meegedeeld.

11.5 Salarisuitbetaling

1. De werkgever verschaft de werknemer tijdig een specificatie van diens salaris, zowel bij de eerste berekening als bij elke wijziging daarvan. De werkgever zorgt ervoor dat de werknemer uiterlijk op de laatste dag van elke maand over het salaris van die maand, dan wel over een voorschot daarop kan beschikken.
2. De werkgever is gerechtigd bedragen, die aan de werknemer uit hoofde van zijn dienstverband onverschuldigd zijn uitbetaald, in te houden op de volgende salarisbetalingen. Een en ander met dien verstande, dat een dergelijke inhouding op enige salarisbetaling niet meer dan tien procent van het netto maandsalaris mag bedragen.

3. In tegenstelling tot hetgeen in lid 2 is vermeld, zal bij beëindiging van het dienstverband het gehele alsnog verschuldigde bedrag worden ingehouden c.q. door de werknemer worden terugbetaald.
4. Indien de werknemer zonder meer had kunnen begrijpen dat hem teveel werd uitbetaald, dient hij het teveel of ten onrechte betaalde onverwijld en geheel terug te betalen.
5. Voor wat betreft de verjaring van het recht van terugvordering geldt een termijn van vijf jaar gerekend vanaf het moment van de onverschuldigde betaling.

11.6 Salarisbetaling over een gedeelte van de maand

Als het maandsalaris voor de werknemer moet worden vastgesteld over een gedeelte van een maand, wordt het voor hem vastgestelde maandsalaris vermenigvuldigd met een breuk waarin:

- a de teller gelijk is aan het totaal aantal gewerkte klokuren gedurende die maand en
- b de noemer gelijk is aan dertien maal het overeengekomen aantal klokuren per week, gedeeld door drie.

11.7 Toelage in verband met onregelmatige diensten

1. De werkgever kent een toelage toe aan de werknemer
  - a voor wie het salaris wordt vastgesteld volgens een der schalen 1 tot en met 8 en
  - b die regelmatig arbeid verricht op andere tijden dan op maandag tot en met vrijdag tussen 8.00 en 18.00 uur, welke arbeid niet kan worden aangemerkt als overwerk in de zin van artikel 6.3 lid 1.
2. De toelage bedraagt per gewerkt uur een percentage van het voor de werknemer geldende salaris per uur. De volgende percentages en voorwaarden worden gehanteerd:

Indien gewerkt op	Geldt als % per gewerkt uur	En wel voor de gewerkte uren	Voorwaarden
Maandag t/m vrijdag	20%	Tussen 06.00 en 08.00 uur en 18.00 en 22.00 uur	indien de arbeid is aangevangen vóór 07.00 uur, respectievelijk is beëindigd ná 19.00 uur
Maandag t/m vrijdag	40%	Tussen 00.00 en 06.00 uur en	Geen
Zaterdag	45%	Voor alle uren	Geen
Zondag	70%	Voor alle uren	Geen
Een algemeen erkende feestdag conform bijlage 5	100%	Voor alle uren	Geen

11.8 Garantietoelage onregelmatige dienst

1. De werknemer wiens bezoldiging, als gevolg van het buiten zijn toedoen beëindigen of verminderen van een toelage als bedoeld in artikel 11.7 lid 1, een blijvende verlaging ondergaat welke tenminste 3% bedraagt van de bezoldiging, wordt een aflopende toelage toegekend. Voorwaarde voor toekenning is dat de werknemer de eerstgenoemde toelage direct voorafgaande aan het tijdstip van beëindiging of vermindering, gedurende tenminste twee jaren zonder onderbreking van langer dan twee maanden heeft genoten.
2. Aan de werknemer van 60 jaar en ouder, wiens bezoldiging als gevolg van het buiten zijn toedoen beëindigen of verminderen van een toelage als bedoeld in artikel 11.7 lid 1 een blijvende verlaging ondergaat, kent de werkgever een blijvende toelage toe. Voorwaarde voor toekenning is dat de werknemer de eerstgenoemde toelage direct voorafgaande aan het tijdstip van beëindiging of vermindering ervan gedurende tenminste tien jaren zonder wezenlijke onderbreking heeft genoten.

11.9 Uitkering overlijden

1. De uitkering na overlijden van de werknemer is gelijk aan driemaal het met de vakantietoelage verhoogd *bruto* maandsalaris, dat voor de werknemer gold op de dag van het overlijden.
2. In aanmerking voor een uitkering bij overlijden komen in navolgende rangorde:
  - a de weduwe of weduwnaar van wie de overledene niet duurzaam gescheiden leefde, waarmee wordt gelijkgesteld de partner waarmee de overledene een notarieel vastgelegde samenlevingsovereenkomst had gesloten,
  - b de minderjarige kinderen van de overledene,
  - c de meerderjarige kinderen, ouders, broers of zusters voor wie de overledene kostwinner was.
3. Onder kinderen in de zin van lid 2 worden mede begrepen natuurlijke kinderen en kinderen voor wie de overledene als pleegouder de zorg droeg.

11.10 Jubileumgratificatie

1. De werknemer heeft bij het bereiken van de jubileumdatum aanspraak op een door de werkgever uit te betalen jubileumgratificatie.
2. De jubileumgratificatie bedraagt bij een 25-jarige dienstdaag bij het onderwijs 50% en bij een 40-, of 50-jarig jubileum 100% van het bruto maandsalaris verhoogd met de vakantietoelage. Onder dienstdaag bij het onderwijs wordt in dit verband verstaan de tijd doorgebracht in een betrekking als bedoeld in bijlage 3 van deze CAO.
3. Indien voor de werknemer het jubileum valt in een periode waarin hij buitengewoon verlof geniet dat overwegend of mede in het algemeen belang is verleend, wordt de jubileumgratificatie uitgekeerd na afloop van het verlof.

11.11 Waarneming hogere functie

Voor de reeds aan de instelling verbonden werknemer die bij wijze van waarneming wordt belast met de volledige vervanging van een tijdelijk afwezige werknemer voor wie een hogere maximumschaal geldt en die gedurende meer dan 30 aaneengesloten kalenderdagen anders dan wegens vakantieverlof verhinderd is de werkzaamheden voortvloeiende uit zijn functie te verrichten, wordt met ingang van de 31e dag van de vervanging en zolang hij met de volledige vervanging is belast, een salaris vastgesteld alsof hij in die functie was benoemd.

11.12 Beloningsdifferentiatie

1. De werkgever kan op grond van een beoordeling van de werknemer gratificaties en toelagen verstrekken.
2. De werkgever die gebruik wil maken van de in het vorige lid genoemde mogelijkheid stelt in overleg met de P(G)MR een regeling vast met terzake geldende criteria en procedures.
3. Een extra beloning tast de werkgelegenheid van het zittend personeel niet aan.
4. Indien een toelage wordt toegekend, vermeldt de werkgever de hoogte en de duur van de toelage en of deze pensioengevend is.

11.13 Overgangsbepaling functiewisseling

De werknemer die wordt benoemd in een functie met eenzelfde of hogere maximumschaal dan zijn voorgaande functie terwijl de nieuwe functie een ten opzichte van die voorgaande functie tijdelijk een ongunstiger carrièrepatroon kent, wordt –in afwijking van de voorgaande bepalingen- zodanig ingeschaald dat het negatieve effect van deze benoeming zich niet voordoet of zal voordoen.

12. Vergoedingen en financiële regelingen

12.1 Vergoeding verplaatsingskosten

1. De werknemer heeft recht op een tegemoetkoming in:
  - a verhuiskosten,
  - b reiskosten woon-werkverkeer en
  - c reis- en verblijfkosten die worden gemaakt ten behoeve van door de werkgever opgedragen dienstreizen.
2. De leraar in opleiding heeft geen recht op een tegemoetkoming in de reiskosten woon-werkverkeer indien de leraar in opleiding gebruik kan maken van een reisvoorziening als bedoeld in de regeling studiefinanciering.
3. De in lid 1 bedoelde aanspraak is vastgelegd in de Uitvoeringsregeling Verplaatsingskosten, zoals opgenomen als bijlage 4 bij deze CAO.
4. Als de vergoedingen voor woon-werkverkeer zoals opgenomen in de regeling verplaatsingskosten, die op 31 juli 2005 van kracht was binnen de instelling, voor de werknemer gunstiger zijn dan de vergoedingen die in bijlage 4 bij deze CAO staan vermeld, maakt de werknemer aanspraak op de voor hem gunstiger vergoedingen.
5. De werkgever is bij het verstrekken van een vergoeding voor verplaatsingskosten verplicht gebruik te maken van de salderingsregeling zoals opgenomen in het besluit van 7 december 2005, nr CPP2005/2433M, van de Belastingdienst.

12.2 Personal benefits

1. De werkgever stelt de werknemer in de gelegenheid deel te nemen aan een spaarloonregeling en een fiets-privé regeling.
2. De werkgever biedt de werknemer de mogelijkheid om voor het voldoen van vakbondscontributie het bruto salaris (waaronder begrepen de vakantie-uitkering, de eindejaarsuitkering en de extra eindejaarsuitkering) in te zetten. Daartoe stellen partijen een uitvoeringsregeling vast, die als bijlage bij de CAO zal worden opgenomen.[§]

[§] Voor een uitvoeringsregeling wordt verwezen naar de website van partijen.

13. Vakantieverlof

13.1 Vakantieverlof voor de functiecategorieën directie en leraren

1. De werknemer die behoort tot de functiecategorie directie, dan wel tot de functiecategorie leraar, geniet gedurende de schoolvakanties vakantieverlof met behoud van bezoldiging.
2. De werknemer die niet gedurende het gehele schooljaar in dienst is van de instelling, maakt aanspraak op een aantal dagen vakantieverlof, dat wordt berekend volgens de formule: $(W \times 1,15) - (S)$. In deze formule is:
  - W: het aantal (delen van) weken dat de werknemer in dienst is gedurende het schooljaar,
  - S: het aantal schoolvakantiedagen dat valt in de periode dat de werknemer is benoemd, exclusief de algemeen erkende feestdagen zoals genoemd in bijlage 5 van deze CAO.
3. De werkgever verleent op verzoek van de werknemer na overeengekomen omzetting van de dienst vakantieverlof op andere tijdstippen.
4. In bijzondere omstandigheden kan de werkgever de werknemer opdragen om zich in het belang van de instelling beschikbaar te houden voor het verrichten van werkzaamheden tijdens het vakantieverlof. Daarbij neemt de werkgever het volgende in acht:
  - a Hij bepaalt tijdig en na overleg met de werknemer of en zo ja, op welke dagen de werknemer zich beschikbaar dient te houden.
  - b De werknemer die behoort tot de functiecategorie directie houdt zich zo nodig gedurende een week van het vakantieverlof beschikbaar.
  - c De werknemer die behoort tot de functiecategorie leraar houdt zich zo nodig gedurende twee dagen beschikbaar, voor welke vermindering enkel de eerste en de laatste dagen van de zomervakantie in aanmerking komen.
5. Bij rampen en in andere zeer bijzondere omstandigheden kan de werkgever het vakantieverlof intrekken.
6. Directe materiële schade die de werknemer lijdt als gevolg van de intrekking van het vakantieverlof, wordt door de werkgever vergoed.
7. De vrouwelijke werknemer behoudt tenminste aanspraak op het vakantieverlof dat samenvalt met de zomervakantie en het tijdvak van het zwangerschaps- en bevallingsverlof. Dit vakantieverlof wordt aansluitend op het zwangerschaps- en bevallingsverlof, dan wel de zomervakantie genoten, tenzij werkgever en werknemer anders overeenkomen. Wanneer in de hieraan direct voorafgaande ondernemings-CAO een gunstiger bepaling ter zake is opgenomen, gaat deze voor.

13.2 Vakantieverlof voor de functiecategorie onderwijsondersteunend personeel

1. De werkgever verleent de werknemer die behoort tot de functiecategorie onderwijsondersteunend personeel, vakantieverlof met behoud van bezoldiging.
2. Het vakantieverlof zoals bedoeld in lid 1, is inclusief de algemeen erkende feestdagen zoals genoemd in bijlage 5 van deze CAO.
3. De werkgever kan bepaalde dagen of periodes aanwijzen waarin de werknemer vakantieverlof moet opnemen. In dat geval wordt de werknemer voor die beperking gecompenseerd. De werkgever stelt hiertoe een compensatieregeling vast.
4. Het vakantieverlof bedraagt:
  - a bij een werkweek van 40 uur 426 uur verlof per jaar,
  - b bij een werkweek van 38 uur 322 uur verlof per jaar,
  - c bij een werkweek van 36 uur 218 uur verlof per jaar.
5. Afhankelijk van de leeftijd van de werknemer wordt het vakantieverlof uitgebreid op basis van de onderstaande tabel:

a	50 t/m 54 jaar	32 uur,
b	55 t/m 59 jaar	40 uur,
c	60 jaar en ouder	48 uur.
6. Als de werknemer een dag vakantieverlof opneemt, wordt het aantal uren dat op het geheel van zijn vakantieverlof in mindering moet worden gebracht, afgeleid van de spreiding van de arbeidsuren over de week overeenkomstig het arbeidstijdenmodel dat op grond van artikel 6.2 lid 2 voor de werknemer geldt. Deze berekeningswijze is op een overeenkomstige wijze van toepassing op het vakantieverlof in verband met de in bijlage 5 van deze CAO genoemde feestdagen.
7. Op verzoek van de werknemer en voor zover de werkzaamheden aan de instelling dit toelaten verleent de werkgever hem het vakantieverlof ononderbroken. Bij splitsing wordt ten minste de helft van het vakantieverlof aaneengesloten verleend.
8. Op verzoek van de werknemer trekt de werkgever in geval van samenloop van vakantieverlof met andere vormen van verlof, voor zover deze niet samenvallen met de algemeen erkende feestdagen als genoemd in bijlage 5 van deze CAO, en in andere daarvoor redelijkerwijs in aanmerking komende gevallen, het verleende vakantieverlof in.
9. Het niet genoten vakantieverlof wordt in overleg met de werknemer opnieuw verleend.

13.3 Ziekteverlof en aanspraak op vakantie openbaar onderwijs voor de functiecategorie onderwijsondersteunend personeel

1. De werknemer zoals bedoeld in de titel van dit artikel, die wegens ziekteverlof zijn werkzaamheden niet verricht, verwerft, in afwijking van het bepaalde in artikel 13.2 lid 4, gedurende het ziekteverlof slechts aanspraak op vakantie over het tijdvak van de laatste zes maanden waarin geen werkzaamheden werden verricht. Daarbij geldt dat tijdvakken worden samengeteld als zij elkaar met een onderbreking van minder dan een maand opvolgen.
2. De werknemer die wegens ziekteverlof -niet zijnde zwangerschapsverlof of bevallingsverlof- zijn werkzaamheden slechts voor een gedeelte van zijn betrekkingssomvang niet verricht, verwerft slechts aanspraak op vakantie die een evenredig gedeelte bedraagt van datgene waar hij recht op zou hebben gehad als hij voor zijn gehele betrekkingssomvang werkzaamheden zou hebben verricht.
3. De werknemer heeft evenmin aanspraak op vakantie voor de tijd gedurende welke hij door zijn toedoen zijn genezing belemmert of vertraagt dan wel hij, hoewel hij daartoe in staat is, zonder deugdelijke grond passende arbeid voor de werkgever of voor een door de werkgever met toestemming van het UWV aangewezen derde, waartoe de werkgever hem in de gelegenheid stelt, niet verricht.
4. De aanspraak op vakantieverlof bedoeld in de leden 1 en 2 vervalt indien de aanstelling van rechtswege eindigt, dan wel op verzoek van de werknemer door de werkgever wordt beëindigd op het moment dat de werknemer zijn werkzaamheden nog niet heeft hervat.

13.4 Ziekteverlof en aanspraak op vakantie bijzonder onderwijs voor de functiecategorie onderwijsondersteunend personeel

Ten aanzien van ziekteverlof in samenhang met aanspraak op vakantie geldt voor de werknemer als bedoeld in de titel van dit artikel, het bepaalde in het Burgerlijk Wetboek.

14. Verlof

14.1 Kortdurend verlof

1. De werknemer heeft recht op verlof met behoud van bezoldiging voor een korte, naar billijkheid te berekenen tijd, wanneer hij zijn arbeid niet kan verrichten wegens zeer bijzondere persoonlijke omstandigheden.
2. Tot het gestelde in lid 1 worden in ieder geval de volgende omstandigheden gerekend:
  - a. een door wet of overheid, zonder geldelijke vergoeding, opgelegde verplichting, waarvan de invulling niet in vrije tijd kon plaatsvinden,
  - b. de uitoefening van het actief kiesrecht, voor zover dit niet in vrije tijd kan geschieden en omzetting van de dienst niet mogelijk is,
  - c. het voldoen aan een wettelijke verplichting of het afleggen van een van rijkswege afgenomen of erkend examen of tentamen, voor zover dit niet in vrije tijd kan geschieden en omzetting van de dienst niet mogelijk is,
  - d. het bijwonen van vergaderingen of zittingen van, dan wel het verrichten Van werkzaamheden voor publiekrechtelijke colleges, waarin de werknemer is benoemd of gekozen, voor zover dit niet in vrije tijd kan geschieden,
  - e. het voldoen aan een verzoek om als getuige of deskundige te worden gehoord in een juridische procedure, voor zover dit niet in vrije tijd kan geschieden en omzetting van de dienst niet mogelijk is,
  - f. het uitoefenen van het lidmaatschap van een van rijkswege ingestelde of erkende examencommissie of het optreden als rijksgecommitteerde bij een examen, in totaal ten hoogste veertien dagen per jaar, in overleg met de werkgever vast te stellen,
  - g. verhuizing: twee dagen, in bijzondere gevallen vier dagen,
  - h. het zoeken van een woning in geval van verandering van standplaats: twee dagen,
  - i. ondertrouw voor een huwelijk dan wel de daarmee gelijkgestelde partnerregistratie van de werknemer: één dag,
  - j. huwelijk dan wel de daarmee gelijkgestelde partnerregistratie van de werknemer: in totaal vier dagen, voor zover de huwelijksdag of -dagen hier binnen vallen,
  - k. huwelijk dan wel de daarmee gelijkgestelde partnerregistratie van bloed- of aanverwanten in de eerste of tweede graad: één dag en ten hoogste twee dagen, al naar gelang dit huwelijk dan wel de partnerregistratie wordt gesloten in of buiten de woonplaats van de werknemer,
  - l. overlijden van de partner, ouders of kinderen van de werknemer, stief-, schoon- of pleegfamilieleden daaronder begrepen: vier dagen,
  - m. overlijden van bloed- of aanverwanten van de werknemer in de tweede graad: twee dagen,
  - n. overlijden van bloed- of aanverwanten van de werknemer in de derde of vierde graad: één dag,
  - o. indien de werknemer in de onder m en n genoemde gevallen is belast met de regeling van de begrafenis of nalatenschap: ten hoogste vier dagen, in overleg met de werknemer vast te stellen,
  - p. bevalling van de echtgenote, de geregistreerde partner of de persoon met wie de werknemer ongehuwd samenwoont: twee dagen,

- q kraamverlof na de bevalling van de echtgenote, de geregistreeerde partner, de persoon met wie hij ongehuwd samenwoont of degene met wie hij het kind erkent: vijf dagen bij een normbetrekking en overigens te berekenen naar rato van de betrekkingomvang. Het verlof wordt verleend gedurende een tijdvak van vier weken, te rekenen vanaf de eerste dag dat het kind feitelijk op hetzelfde adres als de moeder woont,
- r het 25-, dan wel 40-jarig ambtsjubileum van de werknemer: een dag,
- s het 25-, dan wel 40-jarig ambtsjubileum van de partner van de werknemer: een dag,
- t het 25-, 40-, dan wel 50-jarig huwelijksjubileum dan wel de daarmee gelijkgestelde partnerregistratie van de werknemer: een dag,
- u het 25-, 40-, 50-, dan wel 60-jarig huwelijksjubileum van de ouders van de werknemer, stief-, schoon- of pleegouders daaronder begrepen: een dag,
- v adoptie van een kind: vier weken. Indien sprake is van adoptie van een buitenlands kind wordt tevens éénmaal per geval van adoptie verlof verleend voor zes weken, indien zulks noodzakelijk is om de werknemer in staat te stellen in het desbetreffende land het nodige te verrichten. Indien aantoonbaar is dat genoemde zes weken niet toereikend zijn, kan de werkgever het verleende verlof verlengen. Bovenstaande is van overeenkomstige toepassing op de werknemer die een pleegkind opneemt,
- w andere religieuze feestdagen zoals genoemd in bijlage 5 van deze CAO: voor ten hoogste twee dagen.

3. In afwijking van het bepaalde in artikel 6.1, lid 2 wordt het kortdurend verlof – met uitzondering van het in lid 2, onder q genoemde kraamverlof – niet berekend naar rato van de betrekkingomvang.
4. Indien de in lid 2 onder d en f genoemde omstandigheid zich voordoet en de werknemer een vaste vergoeding ontvangt in verband met de activiteiten waarvoor hem verlof wordt verleend, wordt op zijn bezoldiging een inhouding toegepast over de tijd, dat hij het verlof geniet. Deze inhouding gaat hetgeen de werknemer kan worden geacht te ontvangen als vaste vergoeding voor de activiteiten verricht gedurende de met het verlof overeenkomende tijd niet te boven.

14.2a Kortdurend zorgverlof

1. De werknemer heeft recht op verlof met behoud van bezoldiging voor het verlenen van de noodzakelijke zorg in verband met ziekte van:
  - a de echtgenoot, de geregistreeerde partner of de persoon met wie de werknemer ongehuwd samenwoont,
  - b een inwonend kind tot wie de werknemer als ouder in een familierechtelijke betrekking staat,
  - c een inwonend kind van de echtgenoot, de geregistreeerde partner of de persoon met wie de werknemer ongehuwd samenwoont,
  - d een pleegkind dat blijkt uit verklaringen uit de gemeentelijke basisadministratie op hetzelfde adres woont als de werknemer en door hem in diens gezin duurzaam wordt verzorgd en opgevoed op basis van een pleegcontract als bedoeld in artikel 39 van de Wet op de jeugdhulpverlening,
  - e een bloedverwant in de eerste graad, niet zijnde een kind.

2. Het verlof bedraagt in elke periode van 12 achtereenvolgende maanden ten hoogste twee maal de arbeidsduur van een week, tenzij gedurende een langere termijn de voortdurende aanwezigheid van de werknemer bij de zieke, anders dan ter verpleging, noodzakelijk is. De noodzaak daartoe blijkt uit een aan de werkgever te overleggen geneeskundige verklaring.
3. De werknemer meldt vooraf aan de werkgever dat hij het verlof, bedoeld in lid 1, opneemt onder opgave van de reden. Indien dit niet mogelijk is, meldt de werknemer het opnemen van het verlof zo spoedig mogelijk aan de werkgever onder opgave van de reden. Daarbij meldt de werknemer het moment waarop het verlof is ingegaan, de omvang van het verlof, de wijze van opnemings- en de vermoedelijke duur ervan.
4. Het verlof vangt niet aan of eindigt in ieder geval zodra de werkgever aan de werknemer kenbaar heeft gemaakt dat hij tegen het opnemen van het verlof, dan wel de voortzetting daarvan een zodanig zwaarwegend bedrijfs- of dienstbelang heeft, dat het belang van de werknemer daarvoor naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid moet wijken. De werkgever meldt zulks tijdig aan de werknemer.

14 2.b. Verlof in het kader van de levensloopregeling

1. Het verlof dient tenminste twee maanden van tevoren schriftelijk bij de werkgever kenbaar te worden gemaakt.
2. In afwijking van het gestelde in lid 1 geldt voor de verlofsoorten opgenomen in combinatie met (on)betaald ouderschapsverlof en/of zorgverlof is van toepassing wat hierover in de Wet Arbeid en Zorg en in de CAO VO is bepaald.
3. De werkgever stemt in met de verlof aanvraag, tenzij een zodanig zwaarwegend instellings- of onderwijsbelang zich tegen het verlof verzet, dat het belang van de werknemer daarvoor naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid moet wijken.
4. Ingeval de werkgever niet instemt met de verlofaanvraag, deelt de werkgever dat schriftelijk en gemotiveerd binnen 2 weken na ontvangst van het verzoek mee. Er wordt dan in overleg met de werknemer naar een alternatief gezocht.
5. De periode van verlof duurt tenminste twee maanden en maximaal twaalf maanden. Uitgezonderd op dit lid is verlof als bedoeld onder lid 2 dan wel verlof direct voorafgaand aan de pensioendatum.

14.2.c Ziekte tijdens de verlofperiode / bijzondere omstandigheden als bedoeld in artikel 14.2.b.

1. De werknemer heeft in geval sprake is van ziekte, het recht om de opname van het levenslooploon tussentijds op te schorten, dan wel in te trekken en op een ander tijdstip opnieuw aan te vragen.
2. Dit recht ontstaat zodra de ziekte, vanaf de eerste dag waarop de werknemer dit bij de werkgever heeft aangemeld, aansluitend twee weken heeft geduurd. De werknemer dient hiertoe een geldige medische verklaring, ondertekend door een arts, te overleggen. Vanaf het moment dat de verlofovereenkomst wordt geschorst gelden de afspraken bij de werkgever in het kader van de loondoorbetaling bij ziekte en reïntegratie.
3. Indien de werknemer ziek wordt voordat het verlof ingaat wordt het verlof eveneens opgeschort zodra de ziekte vanaf de eerste dag waarop de werknemer dit bij de werkgever heeft aangemeld, aaneengesloten twee weken heeft geduurd.
4. Voor de duur van het zwangerschaps- en bevallingsverlof wordt het levensloopverlof opgeschort.

14.2.d Pensioenpremie in het kader van levensloopverlofsparen

In het kader van de levensloopregeling geldt dat tijdens de periode dat de werknemer spaart voor zijn levenslooptegoed over zijn gehele brutoloon op de gebruikelijke wijze door de werkgever en werknemer wordt bijgedragen aan de kosten van de pensioenopbouw.

14.3 Lang buitengewoon verlof in het persoonlijk belang van de werknemer

De werkgever kan aan de werknemer op diens verzoek vanwege het persoonlijk belang voor het geheel of een deel van zijn werkzaamheden lang buitengewoon verlof verlenen. Dit verlof wordt verleend zonder behoud van bezoldiging.

14.4 Lang buitengewoon verlof mede in het algemeen belang

1. De werkgever kan de werknemer op diens verzoek buitengewoon verlof verlenen voor het volgen van een studie, dan wel het vervullen van een andere functie die naar het oordeel van de werkgever het algemeen belang dient.
2. Het verlof wordt verleend voor ten hoogste één jaar, welke termijn met maximaal één jaar kan worden verlengd.
3. Het verlof wordt in beginsel verleend zonder behoud van bezoldiging.

14.5 Lang buitengewoon verlof overwegend in het algemeen belang

1. De werkgever kan op diens verzoek de werknemer buitengewoon verlof verlenen dat in overwegende mate het algemeen belang dient en hem in staat stelt anders dan in vaste dienst een functie te vervullen:
  - a in dienst van een volkenrechtelijke organisatie,
  - b ten behoeve van de Nederlandse Antillen of Aruba,
  - c als deskundige van een vreemde mogendheid,
  - d in het kader van internationale hulpverlening aan ontwikkelingslanden.
2. Het verlof wordt verleend voor ten hoogste drie jaren. Het kan ten hoogste tweemaal worden verlengd, telkens met maximaal één jaar.
3. Het verlof wordt in beginsel verleend zonder behoud van bezoldiging.

14.6 Voorwaarden ten aanzien van het lang buitengewoon verlof

1. Voor het verlof als bedoeld in de artikelen 14.2b, 14.3, 14.4, 14.5 en 14.7 geldt dat:
  - a. het wordt verleend zonder behoud van bezoldiging,
  - b. de pensioenpremie tijdens het verlof geheel voor rekening komt van de werknemer, tenzij de werkgever anders beslist,
  - c. ten aanzien van aanwezigheid gerelateerde (on)kostenvergoedingen, zoals tegemoetkoming woon-werkverkeer, reiskostenvergoedingen, en incidentele toeslagen worden tijdens de (deeltijd)verlofperiode dezelfde regels toegepast als bij (langdurige) arbeidsongeschiktheid. De betaling zal worden gestopt/aangepast wanneer de (deeltijd) verlofperiode meer dan 30 werkdagen bedraagt,
  - d. over de opgenomen uren verlof geen opbouw van vakantie, vakantie-uitkering en eindejaarsuitkering plaats heeft,
  - e. over de opgenomen verlofuren geen aanwezigheidsgerelateerde toelagen worden betaald, zoals de toelage in verband met onregelmatige dienst en de waarnemingstoelage,
  - f. de werknemer gedurende de verlofperiode verzekerd is krachtens de werknemers- verzekeringen (ZW, WIA, WW), krachtens de Wet onbetaald verlof en sociale verzekeringen,
  - g. de werknemer aanspraak behoudt op de inkomensafhankelijke werkgeversbijdrage in de zorgverzekeringspremie indien hij tijdens het verlof loon (met name levenslooploon) ontvangt via de werkgever,
  - h. afspraken die tussen de werknemer en de werkgever gemaakt worden inzake het verlof schriftelijk worden vastgelegd voordat het verlof in gaat.
2. De werkgever kan in aanvulling op het gestelde in lid 1 nadere voorwaarden stellen ten aanzien van het in artikel 14.3, 14.4, 14.5, en 14.7 genoemde lang buitengewoon verlof.

14.7 Lang buitengewoon verlof voor politieke functies

1. De werkgever verleent, zonder behoud van bezoldiging, lang buitengewoon verlof aan de werknemer die:
  - a het lidmaatschap van de Tweede Kamer der Staten Generaal,
  - b de functie van lid van Gedeputeerde Staten, of
  - c de functie van substituut-ombudsman aanvaardt.
2. De werkgever verleent de werknemer die de functie van wethouder aanvaardt op diens verzoek voor het geheel of voor een deel van zijn werkzaamheden lang buitengewoon verlof zonder behoud van bezoldiging. Voor zover de uitoefening van de functie bij de werkgever door het wethouderschap wordt geschaad kan de werkgever besluiten om bedoeld verlof eigener beweging te verlenen, op voorwaarde dat de werknemer tevoren is gehoord.
3. Beëindiging van het buitengewoon verlof geschiedt met ingang van het nieuwe schooljaar.

14.8 Verlof in verband met overleg- en advieswerkzaamheden

1. De werkgever verleent de werknemer op diens verzoek kort of lang buitengewoon verlof uit het geheel of een deel van zijn werkzaamheden voor het uitvoeren van activiteiten ten behoeve van (statutaire organen van) een centrale van verenigingen van overheids- en onderwijspersoneel of een bij zo'n centrale aangesloten vereniging waarvan de werknemer lid is.
2. Het verlof is bedoeld:
  - a voor het verrichten van werkzaamheden van rechtspositionele en/of onderwijskundige aard,
  - b voor het op uitnodiging van een organisatie als bedoeld in lid 1, als cursist deelnemen aan een cursus: voor ten hoogste zes dagen per twee schooljaren, voor zover omzetting van de dienst niet mogelijk is,
  - c als de werknemer behoort tot de functiecategorie leraar, voor het als bestuurslid, kaderlid of afgevaardigde deelnemen aan incidentele vergaderingen, dan wel voor het verrichten van andere, zeer incidenteel voorkomende en moeilijk vooruit te plannen activiteiten: voor ten hoogste vijftien dagen per schooljaar,
  - d als de werknemer behoort tot de functiecategorie onderwijsondersteunend personeel, voor het –op uitnodiging van de onder lid 1 bedoelde organisaties- ontplooiën van bestuurlijke en/of vertegenwoordigende activiteiten: voor ten hoogste 208 uur per jaar, tenzij het dienstbelang zich daartegen verzet.
3. Voor de werknemer die behoort tot de functiecategorie onderwijsondersteunend personeel bedraagt de aanspraak op buitengewoon verlof als bedoeld in lid 2 onder a en b tezamen ten hoogste 240 uur per jaar. Indien de werknemer als bedoeld in de vorige volzin lid van het hoofdbestuur van een centrale is, bedraagt de aanspraak op buitengewoon verlof conform lid 2 onder a en b tezamen ten hoogste 320 uur per jaar.

4. De werkgever verleent de werknemer, op verzoek van CEVO of CITO, kort of lang buitengewoon verlof uit het geheel of een deel van zijn werkzaamheden voor het verrichten van werkzaamheden ten behoeve van de totstandkoming van de landelijke examens in het voortgezet onderwijs.
5. Het verlof zoals bedoeld in lid 2 onder b, c en d wordt verleend met behoud van bezoldiging. Het verlof zoals bedoeld in lid 2 onder a en in lid 4, wordt verleend met behoud van bezoldiging voor zover de werkgever schadeloos wordt gesteld conform de regeling vaststelling bedragen per klokuur, zoals vastgesteld door de stichting GO- en vakbondfaciliteiten.
6. In afwijking van het bepaalde in lid 5 wordt het verlof, bedoeld in lid 2 onder a, dat met name het doel heeft de werknemer in staat te stellen de functie van bezoldigd bestuurder van een centrale of vereniging te vervullen, voor ten hoogste twee jaren en zonder behoud van bezoldiging verleend.

14.9 Onbetaald ouderschapsverlof

1. De werkgever verleent de werknemer op diens verzoek en met toepassing van het bepaalde in de volgende leden van dit artikel onbetaald buitengewoon verlof in verband met ouderschap.
2. De werknemer die als ouder in familierechtelijke betrekking staat tot een kind, heeft recht op verlof zonder behoud van loon. Indien de werknemer met ingang van hetzelfde tijdstip tot meer dan één kind in familierechtelijke betrekking komt te staan, bestaat er ten aanzien van ieder van die kinderen recht op verlof.
3. De werknemer die blijkens verklaringen uit de gemeentelijke basisadministratie op hetzelfde adres woont als een kind en duurzaam de verzorging en de opvoeding van dat kind als eigen kind op zich heeft genomen, heeft recht op verlof zonder behoud van loon. Indien de werknemer met het oog op adoptie met ingang van hetzelfde tijdstip de verzorging en opvoeding van meer dan één kind op zich heeft genomen, bestaat er ten aanzien van ieder van die kinderen recht op verlof. In alle andere gevallen waarin de in de eerste volzin gestelde voorwaarden voor meer dan één kind met ingang van hetzelfde tijdstip worden vervuld, bestaat er slechts recht op één keer verlof.
4. Het recht op ouderschapsverlof bestaat slechts indien de arbeidsovereenkomst tenminste een jaar heeft geduurd.
5. De omvang van het verlof bedraagt bij een normbetrekking maximaal 830 uur per kind, en wordt voor de werknemer in deeltijd aan de hand van de werktijdfactor berekend, en afgerond op hele uren.
6. Het verlof strekt zich uit over een aaneengesloten periode van maximaal twaalf maanden.
7. Geen aanspraak op verlof bestaat over de periode gelegen na de datum waarop het kind de leeftijd van acht jaren heeft bereikt.

8. Over de periode en voor de omvang van het verlof geniet de werknemer geen bezoldiging. De betaling van de pensioenbijdrage door de werkgever en de werknemer heeft plaats alsof er geen verlof wordt genoten.

14.10 Betaald ouderschapsverlof

De werknemer heeft recht op betaald ouderschapsverlof conform de voorwaarden in de bijlage 6 van deze CAO.

14.11 Combinatie onbetaald en betaald ouderschapsverlof

1. De werknemer kan de werkgever verzoeken om zijn betaald ouderschapsverlof te combineren, aan te vullen of te verlengen met een aantal uren onbetaald ouderschapsverlof waar de werknemer op grond van artikel 14.9 recht op heeft.
2. Tenzij gewichtige redenen zich daartegen verzetten stemt de werkgever in met een dergelijk verzoek.
3. De combinatie van betaald en onbetaald ouderschapsverlof bedraagt gezamenlijk genomen ten hoogste het aantal uren onbetaald ouderschapsverlof bedoeld in artikel 14.9.
4. Het gecombineerde verlof wordt in principe aaneensluitend genoten tenzij zulks in redelijkheid niet van de werknemer kan worden verlangd.

14.12 Spaarverlof

1. De werknemer heeft het recht om verlof te sparen en dit vervolgens op te nemen. De werknemer kan per jaar maximaal 60 uur verlof sparen. De werkgever kan in overleg met de P(G)MR dit maximum verhogen.
2. De voorwaarden voor de opname van spaarverlof zijn opgenomen in bijlage 7 van deze CAO.
3. Van deze bepaling zijn de volgende werknemers uitgezonderd:
  - a werknemers die tijdelijk zijn benoemd in verband met vervanging van een tijdelijk afwezige werknemer,
  - b werknemers die tijdelijk zijn benoemd in verband met het voorzien in een tijdelijke vacature,
  - c werknemers die tijdelijk zijn benoemd als leraar in opleiding.
4. In afwijking van artikel 6.1 lid 2 wordt het spaarverlof niet berekend naar rato van de betrekkingsomvang.

14.13 Seniorenverlof

1. De werknemer van 52 jaar en ouder heeft recht op verlof conform de voorwaarden en voorschriften van de Uitvoeringsregeling BAPO zoals die als bijlage 8 bij deze CAO is opgenomen.
2. Indien binnen de instelling op 31 juli 2005 een eerder door de werkgever in overleg met centrales vastgestelde aangepaste decentrale regeling van kracht is en de werkgever deze regeling met betrekking tot de spaar-BAPO wenst te wijzigen, kiest hij in overleg met centrales voor één van de twee volgende mogelijkheden:
  - a de regeling zoals vastgelegd in bijlage 8 van deze CAO wordt van toepassing verklaard,
  - b de op 31 juli 2005 van kracht zijnde regeling wordt aangepast in die zin dat de spaar-BAPO wordt beperkt op een wijze die vergelijkbaar is met de regeling zoals opgenomen in bijlage 8 van deze CAO.
3. De leeftijdsuren zoals bedoeld in artikel 13.2 lid 5 worden niet in mindering gebracht op het BAPO-verlof.

15. Scholing en persoonlijke ontwikkeling

15.1 Professionele ontwikkeling

1. De werkgever formuleert in overleg met de P(G)MR het meerjarenbeleid met betrekking tot de professionele ontwikkeling van de werknemers en evalueert dit jaarlijks.
2. In het meerjarenbeleid wordt aandacht besteed aan:
  - a de ontwikkelingsdoelen van de organisatie en die van de werknemers in hun onderlinge samenhang,
  - b de beschikbaar te stellen faciliteiten in tijd en/of geld.

15.2 Persoonlijk ontwikkelingsplan

1. Het persoonlijk ontwikkelingsperspectief van de werknemer wordt vastgelegd in een persoonlijk ontwikkelingsplan.
2. In het persoonlijk ontwikkelingsplan vindt wederzijds afstemming plaats tussen de wensen van de werknemer met betrekking tot zijn professionele ontwikkeling, de noodzaak te voldoen aan de eisen van de Wet BIO en de ontwikkelingsdoelen van de organisatie. Daarbij worden afspraken gemaakt over de toekomstige inzetbaarheid van de werknemer, diens scholing en doorstroming naar andere interne of externe functies.
3. In het persoonlijk ontwikkelingsplan worden tevens afspraken vastgelegd over de aard en omvang van de door de werkgever beschikbaar te stellen faciliteiten in tijd en/of geld.
4. Het persoonlijk ontwikkelingsplan wordt ten minste eenmaal per drie jaar opgesteld c.q. geactualiseerd en komt in het evaluatiegesprek aan de orde.

15.3 Faciliteiten scholing

1. De werkgever stelt in overleg met de P(G)MR en met inachtneming van de leden 2 tot en met 4 een regeling vast omtrent de voorwaarden waaronder en de wijze waarop scholingsfaciliteiten door de werkgever beschikbaar worden gesteld, en in welke gevallen de werknemer gehouden is de kosten van de scholing terug te betalen, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen opgedragen en niet opgedragen scholing.
2. Opgedragen scholing vindt plaats binnen de jaartaak van de werknemer.
3. De kosten van opgedragen scholing komen voor rekening van de werkgever.
4. Toegekende faciliteiten in tijd komen niet voor terugbetaling in aanmerking.
5. In afwijking van artikel 6.1 lid 2 worden de faciliteiten voor scholing niet berekend naar rato van de betrekkingsomvang.

15.4 Bekwaamheidsdossier

1. De werkgever en werknemer maken afspraken over specifieke scholing en deskundigheidsbevordering in het kader van de voor werknemer vastgestelde bekwaamheidseisen.
2. De resultaten van de inspanningen worden opgenomen in een bekwaamheidsdossier.
3. De werkgever draagt zorg voor een adequate facilitering in tijd en geld.
4. De werkgever stelt in overleg met de P(G)MR het beschikbare budget vast om uitvoering te geven aan lid 3. Hierbij zullen ook de middelen uit het convenant professionalisering worden ingezet.

15.5 Gesprekkencyclus functioneren en beoordelen

Door of namens de werkgever worden periodiek met elke werknemer gesprekken gevoerd over het (toekomstig) functioneren van de werknemer. Dat gebeurt door middel van een professionele gesprekkencyclus, bestaande uit loopbaangesprekken, functioneringsgesprekken, beoordelingsgesprekken of andersoortige gesprekken die hetzelfde beogen. Aan een beoordeling van de medewerker kunnen rechtspositionele gevolgen worden verbonden. De werkgever stelt in overleg met de P(G)MR een regeling vast waarin het doel, de onderwerpen, de procedure en de frequentie van de gesprekken zijn vastgelegd.

16. Werkgelegenheid

16.1 Werkgelegenheidsbeleid

1. De werkgever bevordert naar vermogen het behoud van werkgelegenheid.
2. De werkgever die met centrales een sociaal statuut is overeengekomen, voert het werkgelegenheidsbeleid, alsmede het overplaatsingsbeleid in geval van reorganisatie conform de Uitvoeringsregeling Sociaal Statuut zoals die binnen de instelling op 30 juni 2007 geldt. Indien het eerder genoemde statuut geen overplaatsingsbeleid bevat, is artikel 19.2 van toepassing.
3. Indien binnen de instelling geen sprake is van een met centrales overeengekomen sociaal statuut, voert de werkgever het werkgelegenheidsbeleid conform bijlage 9 van deze CAO.

16.2 Overplaatsing

1. Overplaatsing van de werknemer geschiedt in principe met instemming van de werknemer.
2. Onvrijwillige overplaatsing van de werknemer van de ene naar een andere instelling of instellingen van de werkgever is alleen mogelijk:
  - a in geval van een formatietekort op een bepaalde instelling,
  - b in geval van een conflictsituatie, waarbij om weer tot een werkbare situatie te komen een of meer bij het conflict betrokken werknemers op een andere instelling worden geplaatst,
  - c bij disfunctioneren,
  - d op advies van de bedrijfsarts,
  - e in andere door de werkgever met name genoemde zwaarwichtige omstandigheden,
  - f om een personele wisseling mogelijk te maken in de gevallen als bedoeld onder b, c, d en e.
3. De werkgever die het voornemen heeft om een werknemer over te plaatsen, treedt in overleg met de werknemer om te bezien onder welke condities de overplaatsing zal geschieden. De hierbij gemaakte afspraken worden schriftelijk vastgelegd. Indien geen overeenstemming wordt bereikt en de werkgever desalniettemin tot een onvrijwillige overplaatsing besluit, geeft deze bij zijn besluit aan op welke wijze hij de belangen van de werknemer en de belangen van de organisatie tegen elkaar heeft afgewogen.
4. De werknemer die, al dan niet vrijwillig, een gedwongen overplaatsing van een ander geheel of gedeeltelijk mogelijk maakt, zal de als gevolg hiervan noodzakelijk te maken extra reiskosten vergoed krijgen door de werkgever op basis van de kosten van openbaar vervoer binnen de grenzen van de in de uitvoeringsregeling verplaatsingskosten.

5. Voor iedere werknemer die als gevolg van overplaatsing van de ene naar een andere instelling op dezelfde dag werkzaam is op meerdere locaties, zullen de noodzakelijk te maken extra reiskosten worden vergoed op basis van het onderdeel dienstreizen van de uitvoeringsregeling verplaatsingskosten.
6. Extra reistijd voor de werknemer die, al dan niet vrijwillig, een gedwongen overplaatsing van een ander geheel of gedeeltelijk mogelijk maakt, wordt verdisconteerd in de taakbelasting van de desbetreffende werknemer.
7. Extra reistijd op dezelfde dag tussen instellingen die voortvloeit uit overplaatsing wordt in de taakbelasting van de werknemer verdisconteerd.

17. Overige rechten en plichten

17.1 Informatievoorziening

1. De werkgever verstrekt de werknemer een exemplaar van deze CAO VO 2007-2008, inclusief de bijlagen als bedoeld in artikel 22.2 lid 1.
  - a. De werkgever draagt er zorg voor dat op een voor de werknemer vrij toegankelijke plaats in de instelling in ieder geval aanwezig zijn:
    - a de statuten en overige reglementen van de rechtspersoon,
    - b een exemplaar van deze CAO waaronder begrepen de bijlagen als bedoeld in artikel 22.2 lid 1,
    - c de verordeningen en overige reglementen van het bestuursorgaan, voor zover van toepassing,
    - d de instructies en/of reglementen als bedoeld in artikel 22.2 lid 1,
    - e het directiestatuut,
    - f de andere van toepassing zijnde reglementen of voorschriften, die betrekking hebben op (een nadere precisering van) de arbeidsvoorwaarden en/of arbeidsomstandigheden,
    - g de voor de instelling relevante onderwijswetgeving, alsmede beleidsregels en bekostigingsvoorwaarden zoals die zijn gepubliceerd door de minister,
    - h vervallen,
    - i de WMS en de toepasselijke medezeggenschapsreglementen,
    - j het adres en reglement van:
      - de Commissie van beroep als bedoeld in artikel 52 WVO,
      - de Commissie voor geschillen medezeggenschap onderwijs,
      - overige voor de werknemer relevante commissies,
    - k de naam en het adres van:
      - de uitvoeringsorganisatie sociale zekerheid waarbij de werkgever is aangesloten,
      - de ARBO-dienst of deskundige dienst,
      - de externe bezwarencommissie Functiewaardering.
2. Binnen twee maanden na eerste indiensttreding verstrekt de werknemer de werkgever de gegevens die noodzakelijk zijn voor het opstellen van het diensttijdoverzicht. Deze opgave van de diensttijd kan in een later stadium niet meer worden gewijzigd.
3. De werknemer verstrekt de werkgever de gegevens die redelijkerwijs noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de bekostigingsvoorwaarden en overige wettelijke voorschriften, alsmede voor de uitvoering van het in deze CAO bepaalde.
4. Met inachtneming van het gestelde in de Wet Bescherming Persoonsgegevens en de daarop gebaseerde regelingen zal de werkgever gegevens met betrekking tot de persoon van de werknemer met zorg behandelen.

17.2 Functievervulling

1. De werknemer vervult zijn functie in overeenstemming met de grondslag en de doelstelling van de school, zoals die door de rechtspersoon zijn vastgesteld en zoals deze zijn omschreven in de statuten.
2. De werknemer houdt zich bij de vervulling van de functie aan de regels, die ten behoeve van de goede gang van zaken door de werkgever door middel van instructies en/of reglementen zijn vastgesteld en voorts aan de nadere aanwijzingen ter zake, hem door of vanwege de werkgever verstrekt.
3. Over onderdelen van de concrete taakinhoud en over wijziging daarvan pleegt de werkgever overleg met de werknemer. De werkzaamheden moeten redelijkerwijs aan de werknemer kunnen worden opgedragen.
4. Indien de werknemer verhinderd is zijn werkzaamheden te verrichten, is hij verplicht daarvan onder opgave van redenen zo spoedig mogelijk mededeling te doen of te laten doen aan de werkgever.
5. De werknemer is verplicht de werkzaamheden behorende bij de functie waarin hij is benoemd op zich te nemen.
6. De werknemer ontvangt geen bezoldiging over de tijd, gedurende welke hij in strijd met zijn verplichtingen opzettelijk nalaat zijn werkzaamheden te verrichten.

17.3 Nevenwerkzaamheden

1. De werknemer stelt de werkgever in kennis van het aanvaarden van een dienstverband, dan wel van alle andere werkzaamheden waarvoor hij salaris, dan wel anderszins inkomen uit arbeid ontvangt.
2. De werknemer stelt de werkgever eveneens in kennis van elke wijziging in de aard en de omvang van de in lid 1 bedoelde werkzaamheden.
3. Als de in lid 1 bedoelde werkzaamheden naar het oordeel van de werkgever redelijkerwijs in strijd zijn met de belangen van de instelling, zijn zij niet toegestaan.
4. Nevenwerkzaamheden waarvoor de werknemer geen salaris dan wel anderszins inkomen uit arbeid ontvangt, worden door de werknemer niet langer verricht indien deze redelijkerwijs in strijd zijn met de belangen van de instelling.

17.4 Geheimhouding

1. Zowel de werkgever als de werknemer nemen met betrekking tot hetgeen in of uit hoofde van hun functie vertrouwelijk te hunner kennis is gekomen de nodige zorgvuldigheid en geheimhouding in acht.
2. De in lid 1 genoemde verplichting geldt ook na beëindiging van het dienstverband.

17.5 Intellectueel eigendom

Indien en voor zover de functie van de werknemer mede omvat het, in opdracht van de werkgever, vervaardigen van bepaalde werken vallend onder het auteursrecht, berust het auteursrecht van die werken bij de werkgever, tenzij anders wordt overeengekomen.

17.6 Veiligheid en het voorkomen van seksuele intimidatie, racisme, agressie en geweld

1. De werkgever stelt in overleg met de P(G)MR het beleid vast dat gericht is op het realiseren van een gezonde en veilige leer- en werkomgeving binnen de instelling, bedoeld voor alle geledingen. De werkgever evalueert jaarlijks het gevoerde beleid.
2. Binnen het in lid 1 bedoelde beleid worden ten aanzien van de werknemers in ieder geval afspraken gemaakt over:
  - a het bewerkstelligen van sociale en fysieke veiligheid,
  - b het voorkomen van seksuele intimidatie, racisme, agressie en geweld,
  - c het voorkomen van ziekteverzuim,
  - d de personeelszorg,
  - e de scholing en begeleiding van werknemers die nodig is met het oog op het realiseren van het voorgaande.
3. De afspraken als bedoeld in lid 2 richten zich in het bijzonder ook op:
  - a de werknemers met toezichthoudende taken en de bedrijfshulpverleners,
  - b de facilitering van de bedrijfshulpverleners, waarbij uitgangspunt is dat alle kosten -in tijd en geld- voor rekening van de werkgever zijn en dat zittende bedrijfshulpverleners geen nadeel ondervinden van deze afspraken.

18. Beroepsrecht bijzonder onderwijs

1. De werknemer kan in beroep gaan bij de Commissie van Beroep waarbij de werkgever krachtens artikel 52 WVO is aangesloten, tegen een door de werkgever genomen besluit inhoudende:
  - a een disciplinaire maatregel,
  - b schorsing,
  - c ontslag anders dan op eigen verzoek, voordat hij de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt, of het tijdvak waarvoor hij is benoemd, is verstreken,
  - d het direct of indirect onthouden van promotie,
  - e de beëindiging van een verlengd dienstverband voor bepaalde tijd,
  - f de aanwijzing als personeelslid boven de reguliere formatie welke aanwijzing op termijn kan leiden tot ontslag,
  - g de aanwijzing van een andere instelling of andere instellingen waaraan de werknemer werkzaamheden zal verrichten,
  - h eenmalige inhouding periodieke verhoging,
  - i en overigens die zaken die bij of krachtens wet voor beroep vatbaar zijn verklaard.
2. De werkgever deelt de werknemer bij aangetekend schrijven mee dat de werknemer in de gelegenheid is om in beroep te komen bij de Commissie van Beroep, onder vermelding van het adres van de betrokken commissie en van de termijn binnen welke beroep openstaat.
3. Het beroep bedoeld in lid 1 wordt schriftelijk ingesteld binnen zes weken nadat het besluit bij aangetekend schrijven aan de werknemer is meegedeeld.
4. De uitspraak van de Commissie is voor de werkgever bindend.

19. Medezeggenschap

19.1 Overleg centrales

1. Deze CAO geldt als het resultaat van het door de werkgever met de centrales gevoerde overleg over de aangelegenheden van algemeen belang voor de bijzondere rechtstoestand van het personeel als bedoeld in de artikelen 38a en 40a van de Wet op het Voortgezet Onderwijs.
2. In aanvulling op deze CAO VO voert de werkgever met de centrales het overleg over de volgende aangelegenheden:
  - a de rechtspositionele gevolgen van (besturen)-fusie en reorganisatie, waaronder begrepen opheffing van een school en oprichting van een centrale dienst,
  - b wijziging van het werkgelegenheidsbeleid.

19.2 Overleg personeelsgeleding van de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad

1. Het overleg tussen werkgever en P(G)MR dat binnen de kaders van deze cao wordt gevoerd, is op instemming gericht.
2. Wanneer de werkgever wat betreft het taakbeleid en de invulling van het functiebouwwerk de instemming van de P(G)MR niet verkrijgt en toch tot uitvoering van zijn voornemen wil overgaan, dient hij het ontbreken van de instemming ter beoordeling voor te leggen aan de Bezwarencommissie CAO VO als bedoeld in artikel 19.3, die met uitsluiting van andere commissies tot die beoordeling bevoegd is.

19.3 Bezwarencommissie CAO VO

1. Partijen stellen een Bezwarencommissie CAO VO in en brengen deze onder bij de Stichting Geschillencommissie Onderwijs.
2. De Commissie bestaat uit drie, dan wel vijf leden, waarvan één dan wel twee leden worden aangewezen door de werkgeversorganisatie en één dan wel twee leden door de gezamenlijke centrales. De aldus aangewezen leden kiezen gezamenlijk een onafhankelijk voorzitter.
3. De Commissie heeft tot taak:
  - a te beoordelen of de instemming als bedoeld in artikel 19.2 lid 2 terecht dan wel onterecht is onthouden,
  - b te oordelen over het hem door de werkgever dan wel door de P(G)MR voorgelegde geschil tussen de werkgever enerzijds en de P(G)MR anderzijds omtrent de interpretatie van bepalingen van deze CAO.
4. De Commissie oordeelt op verzoek van de werkgever en de P(G)MR gezamenlijk over andere dan de in lid 3 onder b genoemde geschillen, indien deze naar hun mening de onderlinge verstandhouding schaden of kunnen schaden.
5. De uitspraak van de Commissie is bindend.

19.4 Faciliteiten medezeggenschap

1. De werkgever stelt in overleg met de P(G)MR jaarlijks het niveau van de faciliteiten die aan de P(G)MR beschikbaar worden gesteld, vast. Het niveau past bij de omvang van het werk dat in het kader van de medezeggenschap verricht dient te worden en wordt verantwoord in een activiteitenplan.
2. De P(G)MR legt jaarlijks verantwoording af over de besteding van de op grond van lid 1 beschikbaar gestelde middelen.
3. Indien en voor zolang de werkgever niet de instemming van de P(G)MR verkrijgt ten aanzien van het door hem voorgelegde voorstel inzake de facilitering, is de werkgever gehouden de regeling zoals opgenomen in bijlage 10 van deze CAO uit te voeren.

19.5 Ondernemingsraad Centrale Dienst

1. De werkgever die een centrale dienst in stand houdt, is verplicht om een ondernemingsraad in de zin van de WOR in te stellen, ongeacht het aantal personeelsleden.
2. De ondernemingsraad zoals bedoeld in het vorige lid heeft ten minste dezelfde bevoegdheden en rechten als een ondernemingsraad van een instelling met 50 of meer werknemers.

19.6 Vakbondsfaciliteiten

1. De werkgever stelt op verzoek van centrales vergaderfaciliteiten ter beschikking.
2. Voorts stelt de werkgever de centrales in de gelegenheid hun publicaties binnen de instelling bekend te maken of te verspreiden, zulks onder de beperking dat er geen strijdigheid mag zijn met de grondslag en/of doelstelling van de organisatie.

19.7 Fusiegedragsregels

Bij fusie van besturen en/of bestuursoverdracht van de instelling(en) hanteert de werkgever lid 5 van artikel 4 van de SER Fusiegedragsregels 2000.

20. Arbeidsmarktmiddelen

1. De werkgever betaalt €1 per leerling per jaar (2008 en 2009) ten behoeve van de arbeidsmarktmiddelen. Partijen overleggen jaarlijks over de besteding van de middelen voor zover daarover nog geen afspraken zijn gemaakt met SBO.
2. Het doel van de inzet van de arbeidsmarktmiddelen is tweeledig. Ten eerste moeten met de inzet van de middelen belangrijke arbeidsmarkt- en personeelsvraagstukken in het voortgezet onderwijs worden opgepakt. Ten tweede dienen de middelen ondersteuning te bieden voor het CAO-overleg rond actuele thema's die aan de CAO-tafel spelen.
3. De VO-raad draagt zorg voor de incasso bij haar leden (tegelijkertijd in met het in rekening brengen met het lidmaatschapsgeld) en benut deze arbeidsmarktmiddelen zonder aftrek van incassokosten, voor het in lid 2 beschreven doel.

21. Arbocatalogus

Werkgever en werknemer zijn bij het realiseren van een gezonde en veilige leer- en werkomgeving verplicht zich te houden aan hetgeen bepaald is in bijlage 17 "Arbocatalogus-VO".

22. Overgangs en slotbepalingen

22.1 HOS-overgangsrecht

De aanspraken van de werknemer die golden per 31 juli 1996 in gevolge Titel V van het Rechtspositiebesluit Onderwijspersoneel, blijven per 1 augustus 2005 op dezelfde voet van kracht, voor zover van toepassing.

22.2 Bijlagen

1. De werkgever draagt er zorg dat de regelingen, als bedoeld in artikel 12.1 lid 4, artikel 13.1 lid 7 en artikel 16.1 lid 2, voorzover deze van toepassing zijn, als bijlagen aan deze CAO worden toegevoegd.
2. De bij deze CAO behorende bijlagen maken onderdeel uit van deze CAO.

22.3 Melding tussentijdse wijzingen van deze CAO

Tussentijdse wijzigingen van deze CAO op grond van artikel 1.3 leden 2 en 3 worden door de werkgever in het bijzonder onderwijs gemeld bij het Directoraat Arbeidszaken van het Ministerie van Sociale Zaken op de door het ministerie voorgeschreven wijze.

22.4 Afwijking BW

CAO-partijen beogen met de bepalingen van hoofdstuk 7a en 8a voor het bijzonder onderwijs af te wijken van art.7:668a en art. 7:669 van het Burgerlijk Wetboek.

22.5 Behoud terugwerkende kracht invoering FUWA-VO 2002

Indien de functie van een werknemer op 1 augustus 2005 nog niet beschreven en gewaardeerd is volgens FUWA-VO of indien er nog bezwaar-of beroepsmogelijkheden openstaan, vindt inschaling van de werknemer die op basis van FUWA-VO na genoemde datum in een hogere functie wordt geplaatst dan hij daarvoor had, plaats met terugwerkende kracht tot 1 augustus 2003 tenzij met centrales een eerder tijdstip is afgesproken.

In afwijking van het gestelde in de eerste zin geldt voor de werknemer in dienst van een zelfstandige school voor praktijkonderwijs:

Indien de functie van een werknemer op 1 augustus 2006 nog niet beschreven en gewaardeerd is volgens FUWA-VO of indien er nog bezwaar-of beroepsmogelijkheden openstaan, vindt inschaling van de werknemer die op basis van FUWA-VO na genoemde datum in een hogere functie wordt geplaatst dan hij daarvoor had, plaats met terugwerkende kracht tot 1 augustus 2006.

Bijlagen: CAO Voortgezet onderwijs 2008 – 2009

Bijlage 1a Akte van Benoeming

Bijlage 1b Akte van Benoeming leraar in opleiding

Bijlage 1c Akte van Aanstelling

Bijlage 1d Akte van Aanstelling leraar in opleiding

Bijlage 2 Model leerarbeidsovereenkomst leraar in opleiding

Bijlage 3 Diensttijd voor jubileumgratificatie

Bijlage 4 Regeling Verplaatsingskosten

Bijlage 5 Feestdagen

Bijlage 6 Regeling Betaald ouderschapsverlof

Bijlage 7 Regeling spaarverlof voortgezet onderwijs

Bijlage 8 Regeling BAPO

Bijlage 9 Sociaal Statuut

Bijlage 10 Faciliteiten medezeggenschap ex artikel 19.4 lid 3

Bijlage 11 berekeningswijzen

Bijlage 12 salaris en verkorting carrièrelijnen

Bijlage 13 sociale zekerheid WOVO (niet opgenomen in deze versie)

Bijlage 14 sociale zekerheid ZAVO (niet opgenomen in deze versie)

Bijlage 15 sociale zekerheid sluitende aanpak. (niet opgenomen in deze versie)

Bijlage 16 verantwoording functiemix

16a streefpercentage functiemix

16b handreiking verantwoording functiemix

Bijlage 17 arbocatalogus (niet opgenomen in deze versie)

Bijlage 1a Akte van Benoeming

Het bestuur van (naam van de rechtspersoon)
hierna te noemen werkgever,
gevestigd te
verklaart, onder de in deze akte vermelde voorwaarden, te hebben benoemd in
algemene dienst:

Naam, (voornamen)
hierna te noemen werknemer,
geboren te (geboorteplaats)
op (geboortedatum)
tot (functie)

De werknemer is werkzaam aan:

1. (school en schooladres)

voor een werktijdfactor van:

(gedeelte van een normbetrekking in vier cijfers achter de komma)

2. (school en schooladres)

voor een werktijdfactor van:

(gedeelte van een normbetrekking in vier cijfers achter de komma)

(verdeling van de werktijdfactor over die school/scholen/instelling/instellingen).

De benoeming geschiedt:

a voor onbepaalde tijd met ingang van
er is wel/geen** proeftijd bedongen voor de duur van

b voor bepaalde tijd vanaf
tot en met

grond voor de bepaalde tijd^{††}:

0 eerste dienstverband met uitzicht op een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd

0 een andere dan de genoemde redenen, namelijk

c voor bepaalde tijd vanaf..... in verband met
vervanging van
gedurende diens afwezigheid uit het dienstverband doch uiterlijk tot en met

Op het tijdstip van de aanvang van dit dienstverband omvat de betrekking een omvang
ter grootte van een werktijdfactor van:

** Doorhalen wat niet van toepassing is

†† Aankruisen wat van toepassing is.

De bezoldiging vindt plaats naar:
salarisschaal
salarisnummer
Bij de functie behorende maximumschaal

(Voor zover van toepassing) Het dienstverband voor bepaalde tijd betreft een voortzetting van het reeds eerder aangegane dienstverband voor bepaalde tijd gedurende de periode..... tot en met .....

Eventuele aanvullende afspraken:

- 0 Deze akte wordt uitgereikt in verband met een nieuw dienstverband bij de werkgever.
- 0 Deze akte treedt in de plaats van de voorgaande akte en de daarbij behorende overige voorwaarden, d.d. .... (model- .....)^{††}.

Op deze arbeidsovereenkomst is de vigerende CAO waaraan de werkgever gebonden is van toepassing, en alle aanvullingen en wijzigingen die deze CAO ondergaat.

(plaats)
(datum)

Namens het bestuur voornoemd,
voorzitter,
secretaris,

De benoemde verklaart een exemplaar van deze akte en de CAO waaraan de werkgever gebonden is te hebben ontvangen en deze te aanvaarden.

(plaats)
(datum)

De benoemde,

---

^{††} Aankruisen en zonodig invullen wat van toepassing is.

Bijlage 1b Akte van Benoeming leraar in opleiding

Het bevoegd gezag van
hierna te noemen werkgever,
gevestigd te

verklaart, onder de in deze akte van benoeming vermelde voorwaarden,
te hebben benoemd:

Naam, (voornamen)
hierna te noemen werknemer,
geboren te (geboorteplaats)
op (geboortedatum)
tot leraar in opleiding (LIO)
aan school/instelling waar werknemer werkzaam is
(school en schooladres)

De benoeming geschiedt voor bepaalde tijd
vanaf
tot en met
werktijdfactor:

Op de benoeming is de vigerende CAO VO van toepassing

(plaats)
(datum)

Namens de werkgever voornoemd,

De werknemer verklaart een exemplaar van deze akte van benoeming LIO te hebben
ontvangen en de benoeming onder de in deze overeenkomst omschreven voorwaarden
te hebben aanvaard.

(plaats)
(datum)

De benoemde,

Bijlage 1c Akte van Aanstelling

De werkgever
gevestigd te

besluit, onder de in deze akte vermelde voorwaarden, in algemene dienst van het openbaar onderwijs aan te stellen:

Naam, (voornamen)
hierna te noemen werknemer,
geboren te ..... (geboorteplaats)
op (geboortedatum)
tot (functie)

Op het tijdstip van de aanvang van dit dienstverband omvat de betrekking een omvang ter grootte van een werktijdfactor van en is de werknemer werkzaam aan:

(school/scholen/instelling/instellingen waar werknemer werkzaam is)^{§§}..
(school en schooladres)

voor een werktijdfactor van ..... (gedeelte van een normbetrekking in vier cijfers achter de komma)

2.
(school en schooladres)

voor een werktijdfactor van ..... (gedeelte van een normbetrekking in vier cijfers achter de komma)

(verdeling van de werktijdfactor over die school/scholen/instelling/instellingen).

De aanstelling geschiedt:

- a in dienst voor onbepaalde tijd met ingang van er is wel/geen1 proeftijd bedongen voor de duur van
- b in dienst voor bepaalde tijd vanaf..... tot en met.....
grond voor de dienst voor bepaalde tijd*** :
0 eerste dienstverband met uitzicht op een dienstverband voor onbepaalde tijd
0 een andere dan de genoemde redenen,
namelijk .....

---

^{§§} doorhalen wat niet van toepassing is
^{***} aankruisen wat van toepassing is

c in dienst voor bepaalde tijd vanaf in verband met vervanging van

gedurende diens afwezigheid uit het dienstverband doch uiterlijk tot en met

De bezoldiging vindt plaats naar:

salarisschaal

salarisnummer

Bij de functie behorende maximumschaal

(Voor zover van toepassing) Het dienstverband voor bepaalde tijd betreft een voortzetting van het reeds eerder aangegane dienstverband voor bepaalde tijd gedurende de periode.....tot en met

Eventuele aanvullende afspraken:

0 Deze akte wordt uitgereikt in verband met een nieuw dienstverband bij de werkgever.

0 Deze akte treedt in de plaats van de voorgaande akte d.d.

.....^{†††}.

Op dit dienstverband is de vigerende CAO Voortgezet Onderwijs van toepassing, inclusief alle aanvullingen en wijzigingen die deze CAO ondergaat.

(plaats)

(datum)

De werkgever voornoemd,
voorzitter,
secretaris,

In geval van mandaat van de bevoegdheid tot aanstellen van de desbetreffende werknemer, wordt hier vermeld: namens de werkgever, voornoemd,

(naam en functie gemandateerde functionaris)

---

^{†††} aankruisen en zonodig invullen wat van toepassing is

Bijlage 1d Akte van Aanstelling leraar in opleiding

Het bevoegd gezag van

hierna te noemen werkgever,
gevestigd te

verklaart, onder de in deze akte vermelde voorwaarden aan te stellen:

Naam, (voornamen)
hierna te noemen werknemer,
geboren te (geboorteplaats)
op (geboortedatum)
tot leraar in opleiding (LIO)
aan school/instelling waar werknemer werkzaam is:
(school en schooladres)

De aanstelling geschiedt voor bepaalde tijd
vanaf .. tot en met
werktijdfactor:

Op de aanstelling is de vigerende CAO VO van toepassing
(plaats)
(datum)

Namens de werkgever voornoemd,

Bijlage 2 Model leerarbeidsovereenkomst leraar in opleiding

Partijen

, gevestigd te
vertegenwoordigd door , hierna te noemen de lerarenopleiding

en

, gevestigd te
vertegenwoordigd door , hierna te noemen de praktijkschool

en

, studentnummer

hierna te noemen de leraar in opleiding

Overwegende dat partijen wensen samen te werken op het gebied van leren en werken in het kader van het lioschap,
voorts overwegende dat er een regeling getroffen dient te worden terzake het lioschap als essentieel onderdeel van de lerarenopleiding,
tenslotte overwegende dat partijen de toekomstige samenwerking op hoofdpunten wensen vast te leggen,
komen voor de periode
vanaf.....tot en met
het volgende overeen:

Artikel 1

De leraar in opleiding geeft in een leerwerkplan de leer- en werkactiviteiten tijdens het lioschap aan.

De leraar in opleiding stelt het leerwerkplan op in overleg met de lerarenopleiding en de praktijkschool, voorafgaande aan de indiensttreding.

Het leerwerkplan wordt als bijlage toegevoegd aan deze leerarbeidsovereenkomst.

Artikel 2

De praktijkschool en de lerarenopleiding dragen zorg voor een deugdelijke begeleiding van de leraar in opleiding, waaronder begrepen frequente begeleidingsgesprekken.

Afspraken dienaangaande worden vastgelegd in het leerwerkplan.

Artikel 3

Het bevoegd gezag van de praktijkschool benoemt de leraar in opleiding conform het bepaalde in artikel 3.3 van de CAO VO.

Artikel 4

Wanneer de leraar in opleiding gedurende het lioschap door ziekte en/of andere omstandigheden niet aan zijn opleidingsverplichtingen heeft kunnen voldoen, dient in overleg tussen partijen te worden bepaald hoe de leraar in opleiding het door de lerarenopleiding vereiste aantal studiepunten kan behalen.

Artikel 5

De praktijkschool draagt zorg voor:

- toegang van de studiebegeleider tot de praktijkschool,
- een gemotiveerd oordeel over de leraar in opleiding, tussentijds en aan het einde van het lioschap.

Artikel 6

De lerarenopleiding draagt zorg voor:

- begeleiding van de mentor,
- de benodigde informatie voor het functioneren van de leraar in opleiding.

Artikel 7

Nadere afspraken tussen lerarenopleiding, praktijkschool en leraar in opleiding met betrekking tot te verrichten activiteiten in het kader van deze leerarbeidsovereenkomst, worden in een bijlage toegevoegd aan deze leerarbeidsovereenkomst.

Artikel 8

Deze leerarbeidsovereenkomst eindigt, onverminderd het elders in deze overeenkomst bepaalde:

- door het verstrijken van de in deze leerarbeidsovereenkomst genoemde tijd,
- bij wederzijds goedvinden,
- op schriftelijke aanzegging van één der partijen aan de overige partijen, onder vermelding van het tijdstip van beëindiging, wanneer één der partijen zich ervan heeft overtuigd dat de lerarenopleiding, de praktijkschool of de leraar in opleiding de hem/haar opgelegde verplichtingen niet nakomt,
- wanneer zich zodanige omstandigheden voordoen, dat van de praktijkschool, de leraar in opleiding of de lerarenopleiding het voortduren van deze leerarbeidsovereenkomst redelijkerwijs niet kan worden verlangd.

Artikel 9

In deze overeenkomst wordt verstaan onder:

- a.** leraar in opleiding (LIO): een laatstejaars student van een lerarenopleiding voortgezet onderwijs bedoeld in artikel 33 van de Wet op het voortgezet onderwijs, met wie een leerarbeidsovereenkomst wordt gesloten.
- b.** leerarbeidsovereenkomst: een overeenkomst die bestaat uit een dienstverband als bedoeld in artikel 1.1 van de CAO VO, alsmede een leerovereenkomst die wordt gesloten tussen de leraar in opleiding, de instelling waar de leraar in opleiding is benoemd en de lerarenopleiding waar de leraar in opleiding is ingeschreven.
- c.** lioschap: de periode gedurende welke de leraar in opleiding bij een instelling als bedoeld in artikel 1.1 van de CAO VO is benoemd.
- d.** studiebegeleider: de docent van de lerarenopleiding die de leraar in opleiding op de praktijkschool begeleidt tijdens het lioschap.

- e. mentor: de leraar van de praktijkschool die de leraar in opleiding op de werkplek begeleidt tijdens het lioschap.
- f. leerwerkplan: een door de leraar in opleiding opgesteld plan, waarin, in overleg met de lerarenopleiding waar de leraar in opleiding is ingeschreven en het bevoegd gezag van de instelling waar de leraar in opleiding is benoemd, de leer- en werkactiviteiten zijn vastgelegd die de leraar in opleiding tijdens het lioschap zal verrichten.

Voor akkoord,
Namens het bevoegd gezag van de praktijkschool

Namens het bevoegd gezag van de lerarenopleiding

Leraar in opleiding

(Plaats)

(Datum)

Bijlage 3 Diensttijd voor jubileumgratificatie

Tekst artikel I-K1 Rechtspositiebesluit onderwijspersoneel op 31 juli 1996.

In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

a diensttijd: de tijd, doorgebracht:

1. in een betrekking bij een bevoegd gezag aan een instelling als bedoeld in artikel I-A1, onder d, met dien verstande dat de tijd vóór 1 januari 1956 doorgebracht aan scholen voor kleuteronderwijs slechts medetelt indien daartoe naar het oordeel van Onze minister aanleiding bestaat,
2. in een burgerlijke dienstbetrekking bij de Nederlandse overheid, waaronder mede worden begrepen de N.V. Nederlandse Spoorwegen en de voormalige N.V. Artillerie-Inrichtingen,
3. in een betrekking bij een privaatrechtelijk lichaam als bedoeld in de artikelen B2 en 3 van de pensioenwet, onverminderd het bepaalde in artikel U2 van die wet,
4. in een betrekking bij een bevoegd gezag aan een instelling als bedoeld in artikel I-A1, onder d7, voordat deze werd aangewezen als lichaam, bedoeld in artikel B3 van de Pensioenwet,
5. vóór 1 januari 1966 in een betrekking als bedoeld in artikel 4, eerste lid, van de Pensioenwet 1922 (Stb. 240),
6. in een burgerlijke dienstbetrekking bij de overheid van de Nederlandse Antillen, Aruba en, vóór 25 november 1975, Suriname, bij de voormalige gouvernementen van Suriname, Curaçao en Nieuw-Guinea alsmede, vóór 27 december 1949, bij de voormalige Nederlands Indische overheid, waaronder mede worden begrepen de voormalige Indische Pensioenfondsen,
7. in een dienstbetrekking bij het niet-openbaar onderwijs in de onder 6 vermelde voormalige Rijksdelen, voor zover zulks de betrokkene onder de werkingssfeer van een overheidspensioenregeling heeft gebracht of zou hebben gebracht, indien hij in vaste dienst zou zijn aangesteld,
8. vóór 1 januari 1955 in dienst van de Republiek Indonesië, voor zover die tijd door de Garantiewet Burgerlijk Overheidspersoneel Indonesië (Stb. 1950, K 178) wordt bestreken,
9. in Nederlandse militaire dienst of daarmee voor de toepassing van de desbetreffende rechtspositieregelingen gelijkgestelde dienst, waaronder mede worden begrepen het voormalige KNIL en de troepen in de Nederlandse Antillen, Aruba en, vóór 25 november 1975, Suriname,

10. als volontair met een volledige dagtaak in een betrekking bij de Nederlandse overheid; een en ander met uitzondering van de tijd gedurende welke de betrokkene geen inkomsten uit de dienstbetrekking heeft genoten, tenzij zulks het gevolg was van lang buitengewoon verlof dat naar het oordeel van Onze minister overwegend dan wel mede in het algemeen belang was verleend.

Tekst artikel I-A1 onder d Rechtspositiebesluit onderwijspersoneel op 31 juli 1996.

b instelling:

1. een openbare of uit de openbare kas bekostigde bijzondere school voor basisonderwijs in de zin van de Wet op het basisonderwijs,
2. een openbare of uit de openbare kas bekostigde bijzondere school voor speciaal onderwijs, voortgezet speciaal onderwijs dan wel speciaal en voortgezet speciaal onderwijs in de zin van de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs,
3. een openbare of uit openbare kas bekostigde bijzondere school voor voortgezet onderwijs in de zin van de Wet op het voortgezet onderwijs (Stb. 1986, 552) met uitzondering van:
  - a een school voor middelbaar beroepsonderwijs als bedoeld onder d14 voor zover bekostigd door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,
  - b een scholengemeenschap voor lager en middelbaar beroepsonderwijs als bedoeld onder d15 voor zover bekostigd door de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,
  - c een op de Experimentenwet onderwijs (Stb. 1970, 370) gebaseerde instelling met uitzondering van de Nieuwe Leraren Opleiding te Eindhoven,
4. de privaatrechtelijke rechtspersoon die optreedt als landelijk orgaan als bedoeld in artikel 2.38 van de Wet op het cursorisch beroepsonderwijs,
5. een vormingsinstituut als bedoeld in het Besluit vormingswerk voor jeugdigen:
  - a een horizontale scholengemeenschap als bedoeld in artikel I-Q101, eerste lid, onderdeel c onder 2 (RPBO), bestaande uit een vormingsinstituut, als bedoeld onder a, en één of meer scholen als bedoeld onder d6, d14, d17 of d18,
6. een openbare of uit de openbare kas bekostigde bijzondere instelling voor basiseducatie als bedoeld in artikel 1 onder h van de Rijksregeling basiseducatie (Stb. 1986, 433),
7. een rechtspersoon die met toepassing van artikel B3 dan wel krachtens artikel U2 van de pensioenwet is aangewezen onderscheidenlijk wordt geacht te zijn aangewezen als lichaam, welks personeel geheel of ten dele ambtenaar is in de zin van dien wet, en waarop dit besluit door Onze minister van toepassing is

verklaard,

8. [vervallen]

9. [vervallen]

10. een instituut voor landbouwpraktijkonderwijs met één of meerdere locaties (Innovatie en Praktijkcentrum) (IPC), dat wordt gesubsidieerd met toepassing van artikel 61 van de Wet op het voortgezet onderwijs, vallende onder één bevoegd gezag en waarbij de leiding berust bij één centrale directie,

11. [vervallen]

12. een verzorgingsinstelling als bedoeld in artikel 8 van de Wet op de onderwijsverzorging (Stb. 1986, 635),

13. een ondersteuningsinstelling als bedoeld in de Kaderwet Volwasseneneducatie 1991

a een publiekrechtelijke of uit de openbare kas bekostigde privaatrechtelijke regionale, plaatselijke of provinciale instelling ter ondersteuning van de volwasseneneducatie, die door Onze minister op grond van artikel 42, derde lid, van de Kaderwet Volwasseneneducatie 1991 als zodanig is aangewezen,

b een publiekrechtelijke of uit de openbare kas bekostigde privaatrechtelijke regionale instelling ter ondersteuning van de volwasseneneducatie als bedoeld in artikel 41, derde lid, tweede volzin, van de Kaderwet Volwasseneneducatie 1991,

c een landelijke ondersteuningsinstelling als bedoeld in artikel 46, eerste lid, van de Kaderwet Volwasseneneducatie 1991.

14. een openbare of uit de openbare kas bekostigde bijzondere instelling voor middelbaar beroepsonderwijs in de zin van de Wet op het voortgezet onderwijs voor zover bekostigd door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen:

a een horizontale scholengemeenschap als bedoeld in artikel I-Q101, eerste lid, onderdeel c onder 2 (RPBO), bestaande uit een instelling voor middelbaar beroepsonderwijs als bedoeld onder a, en één of meer scholen als bedoeld onder d5, d6, d17 of d18,

15. een openbare of uit de openbare kas bekostigde bijzondere scholengemeenschap voor lager en middelbaar beroepsonderwijs in de zin van de Wet op het voortgezet onderwijs, alsmede voor beroepsbegeleidend onderwijs in de zin van de Wet op het cursorisch beroepsonderwijs (Agrarisch Opleidingscentrum) voor zover bekostigd door de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,

16. een centrale dienst als bedoeld in artikel 48 van de Wet op het basisonderwijs, artikel 56 van de Interimwet speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs en artikel 53a van de Wet op het voortgezet onderwijs (tekst nu: artikel 68 van de Wet op het primair onderwijs, artikel 69 van de Wet op de expertisecentra of artikel 77 van de Wet op het voortgezet onderwijs),

- 17.** een openbare of uit de openbare kas bekostigde bijzondere instelling voor voortgezet algemeen volwassenenonderwijs in de zin van de Wet op het voortgezet onderwijs:
- a een horizontale scholengemeenschap als bedoeld in artikel I-Q101, eerste lid, onderdeel c onder 2 (RPBO), bestaande uit een instelling voor voortgezet algemeen volwassenenonderwijs als bedoeld onder a, en één of meer scholen als bedoeld onder d5, d6, d14 of d18,
- 18.** een openbare of uit de openbare kas bekostigde bijzondere instelling voor Beroepsbegeleidend onderwijs in de zin van de Wet op het cursorisch beroepsonderwijs voor zover bekostigd door Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen:
- a een horizontale scholengemeenschap als bedoeld in artikel I-Q101, eerste lid, onderdeel c onder 2 (RPBO), bestaande uit een instelling voor beroepsbegeleidend onderwijs als bedoeld onder a, en een of meer scholen als bedoeld onder d5, d6, d14 of d17.

Bijlage 4 Regeling Verplaatsingskosten

1 Begripsbepalingen, voor zover niet reeds opgenomen in artikel 1 van deze CAO VO

Dienstreis

De reis welke, anders dan bedoeld in artikel 7 van deze regeling, in opdracht van de werkgever in of buiten de standplaats wordt gemaakt.

Echtgeno(o)t(e)

De persoon met wie de werknemer een huwelijkse relatie onderhoudt dan wel de partner van de werknemer zoals bedoeld in de Wet geregistreerd partnerschap (Staatsblad 1997, 324).

Jaarbezoldiging

De bezoldiging of de som van de bezoldigingen in de maand van verhuizen, tot ten hoogste de bezoldiging verbonden aan een normbetrekking,

a vermeerderd met het percentage van de vakantie-uitkering met inachtneming van het minimumbedrag,

b en in voorkomende gevallen verhoogd met een eventueel in die maand genoten uitkering als bedoeld in het BBWO, alsmede de daarmee overeenkomende uitkeringsregelingen ten laste van de minister,

c en vermenigvuldigd met twaalf.

Gebouw

De plaats waar de werknemer zijn werkzaamheden verricht.

Plaats van tewerkstelling

Het gebouw waar de werknemer de meeste werkzaamheden verricht. Wanneer in de standplaats sprake is van meerdere gebouwen, waar door de werknemer evenveel werkzaamheden worden verricht, wordt het gebouw met de kleinste afstand tot de woning van de werknemer als plaats van tewerkstelling aangemerkt. Indien de werkzaamheden van de werknemer zich uitstrekken over een meer of minder omvangrijk geografisch gebied (rayon of regio) dan is de door de werkgever aangewezen plaats de plaats van tewerkstelling.

Standplaats

De gemeente of het met name bekende afzonderlijk liggend deel van die gemeente, waarin door de werknemer de meeste werkzaamheden worden verricht. Indien door de werknemer in verschillende gemeenten evenveel werkzaamheden worden verricht: de gemeente of het met name bekende afzonderlijk liggend deel van die gemeente, met de kleinste afstand tot de woning van de werknemer.

Verplaatsing

Verandering van de standplaats in opdracht van de werkgever.

Woning

Het adres van de werknemer volgens het bevolkingsregister.

2. Aanspraak op tegemoetkoming in de verhuiskosten

1. Om in aanmerking te komen voor een vergoeding moet de verhuizing verband houden met de dienstbetrekking.
2. In de twee volgende twee situaties mag dat zonder meer worden aangenomen:
  - a. De werknemer gaat wonen binnen een afstand van 10 kilometer van zijn arbeidsplaats, terwijl hij eerst op een afstand van meer dan 10 kilometer van zijn arbeidsplaats woonde; of
  - b. Door de verhuizing bekort de werknemer de reisafstand tussen zijn woning en de arbeidsplaats (gemeten langs de meest gebruikelijke weg) met ten minste 50% en ook met ten minste 10 kilometer.
3. De tegemoetkoming in de verhuiskosten wordt verleend onder de voorwaarde dat de werknemer vooraf schriftelijk heeft verklaard dat
  - a. hij bekend is met de terugbetalingsregeling bedoeld in artikel 6 van deze uitvoeringsregeling, en
  - b. hij benoemd, dan wel aangesteld is voor onbepaalde tijd of voor tenminste een jaar met uitzicht op een benoeming c.q. aanstelling voor onbepaalde tijd.

3. Geen aanspraak op tegemoetkoming in de verhuiskosten

1. Aan de werknemer wordt geen tegemoetkoming in de verhuiskosten (voor een verhuizing) verleend, indien de verhuizing niet heeft plaats gevonden binnen twee jaar na de datum waarop de werknemer is benoemd c.q. is aangesteld.
2. Aan de werknemer wordt geen tegemoetkoming in de verhuiskosten voor een verhuizing in verband met een verplaatsing verleend, indien de verhuizing niet heeft plaatsgevonden binnen twee jaar na de datum van de verplaatsing.

4. De hoogte van de tegemoetkoming in de verhuiskosten

1. De tegemoetkoming in de verhuiskosten bestaat uit:
  - a. een tegemoetkoming in de kosten van transport van de bagage en van de inboedel van de werknemer en zijn gezinsleden naar een nieuwe woning, waaronder begrepen de kosten van het in en uitpakken, en in de te maken reiskosten ter bezichtiging van de woonruimte en dubbele woonkosten met een maximum van 2500 euro.
  - b. een forfaitair bedrag voor alle andere direct uit de verhuizing voortvloeiende kosten, vastgesteld op 12% van de jaarbezoldiging met een minimum van € 1820 en een maximum van € 5445.
2. De werkgever stelt de hoogte van de tegemoetkoming van lid 1a vast op grond van een door de werknemer tezamen met de betaalbewijzen ingediende declaratie.

5 Samenloop van verhuiskostenvergoedingen

1. Bij een verhuizing van een gezin, waarvan beide echtgenoten aanspraak kunnen maken op een tegemoetkoming in de verhuiskosten op grond van deze regeling, ontvangt ieder van beiden de helft van de in artikel 4.1 onder a en b bedoelde vergoedingen.
2. Indien het betreft een verhuizing van een gezin waarvan een van de echtgenoten aanspraak kan maken op een tegemoetkoming in de verhuiskosten op grond van deze regeling en de andere echtgenoot uit andere hoofde terzake van deze verhuizing aanspraak maakt op een tegemoetkoming, wordt de tegemoetkoming in de verhuiskosten aan de werknemer slechts verleend voorzover deze de tegemoetkoming welke uit anderen hoofde wordt ontvangen te boven gaat.

6 Terugbetaling tegemoetkoming verhuiskosten

1. De werknemer aan wie een tegemoetkoming in de verhuiskosten wordt verleend, is gehouden de ontvangen tegemoetkoming dan wel een deel daarvan terug te betalen indien zijn dienstverband op zijn verzoek of ten gevolge van aan hemzelf te wijten feiten of omstandigheden wordt beëindigd, tenzij deze beëindiging ingaat drie jaren of langer na de datum waarop de werknemer de vergoeding is uitbetaald.
2. Indien er sprake is van de verplichting tot terugbetaling zoals bepaald in het vorige lid, wordt de hoogte van het terug te betalen bedrag bepaald volgens de formule $P/36 \times$ het toegekende bedrag. P is hierbij 36 minus het aantal hele maanden dat ligt tussen het moment van toekenning van het bedrag en het moment van beëindiging van het dienstverband.

7 Aanspraak op tegemoetkoming in de reiskosten woon-/werkverkeer

1. De werknemer heeft recht op een tegemoetkoming in de kosten van het woon-/werkverkeer tussen zijn woning en het gebouw, indien de afstand hiertussen 8 of meer kilometer enkele reis bedraagt. De tegemoetkoming per kilometer bedraagt a 0,12.
2. De tegemoetkoming, bedoeld in het eerste lid, wordt gegeven over de gehele afstand tot en met een afstand van 25 kilometer enkele reis.
3. In afwijking van het gestelde in het tweede lid ontvangt de werknemer in het eerste jaar van zijn dienstverband ook een vergoeding over het aantal kilometers boven de 25 kilometer enkele reis. Boven de 25 kilometer enkele reis wordt de hoogte van de vergoeding gemaximeerd op het niveau van een OV vergoeding 2e klas op jaarbasis voor dat traject.
4. De berekening van de afstand tussen de woning en het gebouw geschiedt door de werkgever, op basis van een door de Belastingdienst geaccepteerde reisplanner.

5. Indien de werknemer zijn werkzaamheden in meerdere gebouwen verricht met een verschillende reisafstand tot de woning, wordt de tegemoetkoming per gebouw berekend.
6. De tegemoetkoming als bedoeld in lid 1, 2 en 3 wordt maandelijks uitgekeerd.
  - a Voor de werknemer die gedurende het gehele jaar in dienst is wordt de vergoeding vastgesteld op basis van de volgende berekening:
    - functiecategorieën directie en leraar:
aantal km enkele reis x 2 x aantal reisdagen per week x $\frac{13}{3}$ x a 0,12 x $\frac{10}{12}$,
    - functiecategorie onderwijsondersteunend personeel:
aantal km enkele reis x 2 x aantal reisdagen per week x $\frac{13}{3}$ x a 0,12 x $\frac{11}{12}$.
  - b Voor de werknemer die een gedeelte van het jaar in dienst is wordt de vergoeding berekend op basis van het aantal daadwerkelijke gemaakte reisdagen per maand.

Toelichting:

- De factor 2 is opgenomen met het oog op de heen- en terugreis, de factor $\frac{13}{3}$ omdat een maand niet precies vier weken telt en de factor $\frac{10}{12}$, respectievelijk $\frac{11}{12}$ vanwege het verschil in vakantieregeling tussen de functiecategorieën.
- Het betreft hier een genormeerde vergoeding. Indien de werknemer gelijktijdig gebruik wil maken van de salderingsregeling dan zal op aanvraag een feitelijk overzicht van de gemaakte kilometers moeten worden overlegd.

8 Evenredige vermindering tegemoetkoming in de reiskosten

1. Indien door een werknemer over een aaneengesloten tijdvak van meer dan een week anders dan in verband met vakantieverlof niet is gereisd tussen de woning en het gebouw of de gebouwen, wordt de aan de werknemer toe te kennen tegemoetkoming in de reiskosten vanaf de tweede week naar evenredigheid verlaagd.
2. Indien door een werknemer in verband met de datum van indiensttreding of ontslag slechts een deel van een maand tenminste een keer per week wordt gereisd tussen de woning en hetzelfde gebouw, dient de tegemoetkoming in de reiskosten naar evenredigheid te worden vastgesteld.

9 Aanspraak op tegemoetkoming in pensionkosten

1. Een werknemer, die bij een verhuizing in aanmerking zou komen voor een tegemoetkoming in verhuiskosten, en die naar het oordeel van de werkgever niet in de gelegenheid is dagelijks heen en weer te reizen tussen zijn woning en de plaats van tewerkstelling, heeft gedurende het eerste jaar, gerekend vanaf de datum waarop de werknemer is benoemd, aanspraak op een tegemoetkoming in pensionkosten.

2. De in het eerste lid bedoelde tegemoetkoming bedraagt 90% van de werkelijk gemaakte pensionkosten, met een maximum van a 352,67 per maand (bedrag 1 maart 2003).
De werknemer heeft voorts aanspraak op een tegemoetkoming in de te maken reiskosten, voor zover hij die eenmaal per week maakt voor het bezoeken van zijn woonplaats.

10 Aanspraak op tegemoetkoming in de reis- en verblijfskosten bij dienstreizen

1. Aan de werknemer die een dienstreis maakt, wordt door de werkgever een tegemoetkoming toegekend in de gemaakte reis- en verblijfskosten.
2. De dienstreizen worden in de regel vergoed op basis van het reizen met openbare vervoermiddelen, tarief tweede klas. Het tegen vergoeding reizen per auto mag, indien voor dit gebruik door de werkgever machtiging is verkregen.
3. Indien voor het reizen per auto machtiging is verleend, bestaat voor het gebruik aanspraak op vergoeding naar het aantal gereden kilometers, volgens onderstaande tabel.

Aantallen voor de dienst afgelegde kilometers per jaar	Bruto bedrag (per 1 juli 2007) per afgelegde km
1 – 10.000 km	€ 0,28
10.001 – 20.000 km	€ 0,21
20.001 en meer km	€ 0,19

4. De vergoeding die de werknemer op de dag, c.q. dagen waarop hij de dienstreis aflegt, ontvangt in het kader van artikel 7 van deze regeling, wordt in mindering gebracht op de tegemoetkoming voor de dienstreis voor zover de reis van de woonplaats naar de standplaats en vice versa samenvalt met de dienstreis.
5. Verblijfskosten worden vergoed op grond van een door de werknemer tezamen met de betaalbewijzen ingediende declaratie. Daarbij kan de werkgever in overleg met de P(G)MR maximum bedragen vaststellen.

11 Aanvraag en toekenning tegemoetkomingen

1. Het verzoek om toekenning van een tegemoetkoming in de verhuiskosten dient zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen 6 maanden na de verhuizing door de werknemer bij de werkgever te worden ingediend.
2. Het verzoek om toekenning van een tegemoetkoming in de reis- en pensionkosten dient in beginsel in het desbetreffende kalenderjaar te worden ingediend bij de werkgever, doch uiterlijk in de maand januari daaropvolgend.

Bijlage 5 Feestdagen

Algemeen erkende feestdagen

Nieuwjaarsdag
Eerste en tweede Kerstdag
Tweede Paasdag
Hemelvaartsdag
Tweede Pinksterdag
30 april, Koninginnedag
5 mei, Nationale feestdag

Andere, religieuze feestdagen^{†††}

Hindoe feestdagen:

Divalifeest,
Holifeest,

Joodse feestdagen:

Joods nieuwjaar, Grote verzoendag, Loofhuttenfeest,
Slotfeest, Paasfeest, Wekenfeest,

Islamitische feestdagen:

Suikerfeest, Offerfeest,

---

^{†††} Het recht gebaseerd op artikel 9.1. lid 2.w is maximaal 2 dagen ongeacht de duur van het feest. De opsomming van deze feestdagen is limitatief.

Bijlage 6 Regeling Betaald ouderschapsverlof

1 Recht op betaald ouderschapsverlof

- 1 De werknemer heeft recht op betaald ouderschapsverlof:
  - a per kind, dat nog niet de leeftijd van acht jaar heeft bereikt,
  - b met wie de werknemer in een familierechtelijke betrekking staat of op hetzelfde adres woont en voor wie de werknemer duurzaam de verzorging en opvoeding op zich heeft genomen,
  - c en voor zover het dienstverband bij dezelfde werkgever ten minste een aaneengesloten periode van twaalf maanden heeft geduurd op de ingangsdatum van het verlof.
- 2 Het verlof bedraagt bij een normbetrekking maximaal 415 uur per kind.
- 3 Bij een betrekking met een omvang die afwijkt van een normbetrekking wordt de omvang van het ouderschapsverlof naar evenredigheid van de werktijdfactor berekend en rekenkundig afgerond op hele uren.
- 4 Over de uren waarvoor verlof als bedoeld in lid 2 is verleend, behoudt de werknemer 55% van de bezoldiging.

2 Omvang verlof

1. De omvang van het verlof wordt berekend op grond van de betrekkingsomvang op de dag voorafgaand aan de ingangsdatum van het verlof. Het verlof kan echter niet meer bedragen dan zou gelden op grond van de betrekkingsomvang twaalf maanden voorafgaand aan de ingangsdatum van het verlof. De werkgever heeft de mogelijkheid op dit laatste punt anders te beslissen en dus toch rekening te houden met de grotere betrekkingsomvang.
2. Indien de omvang van de betrekking gedurende de ouderschapsverlofperiode wijzigt, wordt de aanspraak op verlof opnieuw vastgesteld, rekening houdend met de mate waarin de omvang van de betrekking is gewijzigd en de tijd die sinds het opnemen van het verlof is verstreken.

3 Opname verlof

1. Het verlof wordt in beginsel opgenomen in een aaneengesloten periode van ten hoogste zes maanden. Een werknemer kan de werkgever echter verzoeken om het verlof te mogen opnemen over een langere periode dan zes maanden. De werkgever stemt in met een dergelijk verzoek tenzij gewichtige redenen zich daartegen verzetten.
2. De werkgever stelt de werknemer in staat het ouderschapsverlof op een herkenbare wijze op te nemen. Desgewenst kan de werknemer het verlof aaneengesloten opnemen in de vorm van een vrije dag, respectievelijk dagdelen per week.

4 Procedure

1. Het verlof moet schriftelijk worden aangevraagd bij de werkgever, ten minste acht weken voor het gewenste tijdstip van ingang van het verlof. De werknemer geeft daarbij aan de gewenste verlofperiode, het aantal verlofuren per week en de spreiding daarvan over de week. Daarbij kan de werknemer de tijdstippen van ingang en einde van het ouderschapsverlof afhankelijk stellen van de datum van bevalling, van het einde van het bevallingsverlof of van de aanvang van de verzorging. De aanvraag gaat vergezeld van bewijsstukken waarmee het recht op verlof en de omvang van dat recht worden aangetoond en wordt afgehandeld uiterlijk vier weken nadat deze door de werkgever is ontvangen.
2. De werkgever neemt een beslissing op de aanvraag van verlof uiterlijk vier weken nadat de aanvraag is ontvangen.
3. Wanneer een werknemer verlof aanvraagt in een aaneengesloten periode van ten hoogste zes maanden en het gevraagde verlof overigens aan de in de in deze regeling gestelde voorwaarden voldoet, stemt de werkgever daarmee in, tenzij de werkgever in overleg met de werknemer besluit om op grond van gewichtige redenen het verlof op een ander tijdstip te laten ingaan.
4. Indien de werkgever niet instemt met een verzoek van de werknemer om het verlof te mogen opnemen over een langere periode dan zes maanden worden bij die beslissing de gewichtige redenen opgegeven.
5. De werkgever kan na overleg met de werknemer, de spreiding van de verlofuren over de week op grond van gewichtige redenen wijzigen tot vier weken voor het beoogde tijdstip van ingang van verlof. De werknemer kan op grond van een dergelijke wijziging het verzoek intrekken.
6. Indien een werknemer verzoekt om het verlof niet op te nemen of niet voort te zetten op grond van onvoorziene omstandigheden, stemt de werkgever daarmee in, tenzij gewichtige redenen zich daartegen verzetten. De werkgever beslist uiterlijk vier weken nadat het verzoek is gedaan, en geeft, als dit geval zich voordoet, ook aan wat de gewichtige redenen zijn waarom de werkgever niet instemt met het verzoek. In het geval dat het ouderschapsverlof op verzoek van werknemer niet wordt voortgezet, vervalt het recht op het overige deel van dat verlof en de daarbij behorende bezoldiging tenzij het verlof wegens ziekte, of zwangerschaps- en bevallingsverlof van de werknemer wordt opgeschort.

5 Terugbetalingsverplichting

1. Een werknemer kan in bepaalde gevallen worden verplicht tot terugbetaling van de bezoldiging tijdens de verlofperiode. Die plicht bestaat indien de werknemer binnen een jaar nadat hij ouderschapsverlof op grond van deze regeling heeft genoten ontslag neemt of hij wegens plichtsverzuim wordt ontslagen en wanneer de betrekkingssomvang binnen een jaar na afloop van de verlofperiode wordt verkleind tot de helft of minder van de betrekkingssomvang op de dag voorafgaand aan de ingangsdatum van het verlof. In die gevallen is de werknemer verplicht tot terugbetaling van de bezoldiging die hij gedurende het ouderschapsverlof heeft ontvangen over het aantal uren waarmee de betrekkingssomvang is verkleind.
2. Geen terugbetalingsverplichting ontstaat indien de werknemer ontslag neemt omdat hij een andere betrekking binnen het VO aanvaard.

Bijlage 7 Regeling spaarverlof voortgezet onderwijs

Bij onderstaande artikelen geldt dat zodra de hierin vervatte beperkingen welke voortvloeien uit de huidige fiscale wet-en regelgeving worden gewijzigd, partijen terstond in overleg treden over wijziging van de betreffende artikelen.

1 Deelname aan spaarverlof

1.1 Doelgroep

De regeling spaarverlof is van toepassing op al het personeel dat door het bevoegd gezag is aangesteld. Hieronder wordt al het personeel, zowel in tijdelijke als in vaste dienst verstaan. De regeling is, eventueel in afwijking van het bovenstaande, niet van toepassing op personeel dat is aangesteld voor:

- a tijdelijke vervanging van afwezig personeel,
- b de voorziening in een vacature voor een termijn van zes maanden of korter.

1.2 Personeel uit het speciaal voortgezet onderwijs (SVO)

Voor het personeel afkomstig uit het speciaal voortgezet onderwijs (SVO-LOM en SVO-MLK) wordt bij omzetting naar een OPDC dan wel na fusie met een VO-school de CAO VO en daarmee deze regeling spaarverlof van toepassing.

Het in het SVO conform de PO-regeling opgebouwde spaartegoed kan worden meegenomen naar het voortgezet onderwijs voorzover dit gepaard gaat met een dekkende waarde-overdracht naar de werkgever in het VO.

1.3 Spaaromvang

Het maximaal aantal uren te sparen verlof bedraagt ongeacht de betrekkingssomvang 60 klokuren op jaarbasis. Voor het onderwijzend personeel wordt dit aantal in het kader van deze regeling gelijkgesteld aan één lesuur per week, tenzij anders wordt overeengekomen. De werkgever kan in overleg met de P(G)MR dit maximum verhogen.

2 Voorwaarden voor deelname

2.1 Verdringingseffect

Het toekennen van de mogelijkheid tot sparen mag op generlei wijze direct of indirect leiden tot uitkeringen krachtens het BBWO.

2.2 Samenloop met BAPO-gebruik

De werknemer die in enig schooljaar het BAPO-verlof opneemt, heeft in dat schooljaar niet de mogelijkheid tot het opbouwen van spaarverlof.

2.3 Afweging individueel en schoolbelang

Bij de beslissing over de toekenning van de mogelijkheid tot sparen maakt de werkgever een afweging tussen het individuele belang en het schoolbelang. Bij het schoolbelang betreft het in ieder geval formatieve en organisatorische mogelijkheden. De beslissing wordt schriftelijk en gemotiveerd aan de werknemer mede gedeeld.

3 Voorwaarden voor sparen

3.1 Spaartermijn

De spaartermijn wordt in overleg tussen de werknemer en het bevoegd gezag bij aanvang van het sparen bepaald. De spaartermijn gaat in beginsel bij aanvang van enig schooljaar in en eindigt bij het einde van een schooljaar. Het sparen kan alleen lopende een schooljaar aanvangen, indien sprake is van een nieuwe dienstbetrekking en de werknemer reeds gebruikmaakt van spaarverlof. Bovendien dient voldaan te worden aan de voorwaarden voor deelname als vermeld in artikel 2.

3.2 Minimale spaartermijn

De minimale spaartermijn bedraagt vier jaar.

3.3 Maximale spaartermijn

De maximale spaartermijn bedraagt twaalf jaar.

3.4 Onderbreking sparen bij onvoorziene omstandigheden

In overleg tussen werkgever en werknemer kan de overeengekomen spaartermijn eenmaal worden onderbroken in verband met onvoorziene omstandigheden, niet zijnde terugloop van formatieve ruimte zoals vermeld onder 3.5. De spaartermijn kan niet lopende een schooljaar worden onderbroken.

Voor hervatting van het sparen na onderbreking gelden dezelfde voorwaarden voor deelname als vermeld in artikel 2.

Indien deze onderbrekingsregeling leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard jegens de werknemer kan van het bovengestelde worden afgeweken.

3.5 Onderbreking sparen bij terugloop formatieve ruimte

Indien terugloop van het leerlingenaantal gedwongen ontslag noodzaakt, kan in overleg tussen werkgever en werknemer worden besloten tot onderbreking van de overeengekomen spaartermijn dan wel in overleg met centrales tot collectieve onderbreking. Het sparen wordt hervat indien de formatieve noodzaak van de onderbreking is verdwenen.

3.6 Verlenging spaartermijn

In overleg tussen werkgever en werknemer kan, met inachtneming van de maximale spaartermijn, de overeengekomen spaartermijn worden verlengd.

4 Voorwaarden voor verlofopname

Het spaarverlof kan in twee vormen worden opgenomen:

4.1 Sabbatsverlof

Het gespaarde verlof wordt in één keer in z'n geheel opgenomen voor een aaneengesloten onderbreking van de loopbaan van minimaal 240 klokuren.

Sabbatsverlof onderwijzend personeel

- a. Voor het bepalen van de lengte van het sabbatsverlof in termen van weken of delen daarvan wordt het gespaarde aantal klokuren gedeeld door 36,86 bij een

volledige betrekking. Tijdens vakanties en erkende feestdagen schort het sabbatsverlof niet op.

- b. De 10% deskundigheidsbevordering wordt berekend over de resterende jaartaak.
- c. De resterende jaartaak wordt vervuld in het deel van het schooljaar waarin geen sabbatsverlof wordt genoten. Voor de toedeling van lessen gedurende deze periode geldt de maximum lessentaak naar rato voor de werknemer.

Sabbatsverlof voor het onderwijsondersteunend personeel

Voor het bepalen van de lengte van het sabbatsverlof in termen van weken of delen daarvan wordt het gespaarde aantal klokuren gedeeld door de voor de werknemer in het jaar van opname van toepassing zijnde weektaak in klokuren. Het sabbatsverlof schort op tijdens vakanties en erkende feestdagen.

4.2 Seniorenverlof

Voor personeel van 52 jaar en ouder kan het verlof ook in de vorm van een taakvermindering per week worden opgenomen. De minimale omvang van dit verlof bedraagt 60 klokuren per schooljaar ongeacht de betrekkingsomvang van de werknemer. De opname van het seniorenverlof, al dan niet tezamen met het BAPO-verlof, dient zodanig te geschieden, dat het gelijkmatig over het schooljaar wordt verspreid.

De omvang van het seniorenverlof, al of niet gecombineerd met BAPO-verlof dat wordt opgenomen direct voorafgaand aan het feitelijk gebruikmaken van de FPU-regeling, is bij voorkeur gelijk aan en in geen geval groter dan de omvang waarmee de betrekking na afloop van dat verlof als gevolg van het gebruikmaken van de FPU-regeling wordt verminderd.

4.3 Tijdstip verlofopname

De aanvang van de verlofopname wordt bepaald in onderling overleg tussen werkgever en werknemer. Het verlof wordt in beginsel in het schooljaar volgend op de overeengekomen spaartermijn opgenomen. In overleg tussen de werknemer en het bevoegd gezag kan een later tijdstip worden overeengekomen. De periode van opname van het verlof begint uiterlijk in het derde schooljaar volgend op de overeengekomen spaartermijn, anders vervalt de opnamemogelijkheid.

4.4 Beperking verlofopname

Bij de opname van het verlof geldt de voorwaarde, zoals nader uitgewerkt in de Uitvoeringsregeling loonbelasting 2001, dat steeds tenminste 50 procent van de aan het verlof voorafgaande betrekkingsomvang feitelijk per week wordt gewerkt.

4.5 Overgangsrecht verlofopnamen

Het bepaalde in art. 4.4 is niet van toepassing op de werknemer die onder het VPL overgangsrecht vallen. Het volledige saldo van het seniorenverlof dient direct voorafgaand aan het moment van uittreden (FPU/pensioen) te worden opgenomen.

5 Bijzondere omstandigheden

5.1 Ziekteverlof

1. Bij ziekteverlof gelden de volgende voorwaarden voor de opbouw van spaarverlof:
  - a De werknemer die geheel of gedeeltelijk verlof geniet wegens ziekte of arbeidsongeschiktheid blijft verlof opbouwen gedurende een jaar na de kalendermaand waarin de verhindering is ontstaan.
  - b De onder lid a vastgestelde periode komt te vervallen indien de werknemer ten minste vier weken volledig arbeidsgeschikt is geweest.
  - c Indien de werknemer na de onder lid a vastgestelde periode zijn volledige werkzaamheden hervat, wordt de opbouw van het spaarverlof hervat vanaf de eerste dag van de kalendermaand volgend op de maand waarin de laatste dag van de eerste vier weken van volledige arbeidsgeschiktheid valt.
2. Bij ziekteverlof gelden de volgende voorwaarden voor de opname van het spaarverlof:
  - a Als de werknemer geheel of gedeeltelijk ziek is op het moment dat het spaarverlof ingaat, wordt het spaarverlof volledig opgeschort.
  - b Het opnemen van het spaarverlof wordt bij gehele of gedeeltelijke ziekte die aanvangt tijdens de verlofperiode, na vier weken opgeschort voor de omvang in klokuren van het ziekteverlof. De werknemer neemt na vier weken alleen spaarverlof op voor het aantal uren waarvoor hij arbeidsgeschikt is.
Het verbruik van het verlofsaldo wordt in deze situatie overeenkomstig aangepast.

Lang buitengewoon verlof

Bij volledig lang buitengewoon verlof wordt het sparen volledig opgeschort. Bij gedeeltelijk buitengewoon verlof wordt de opbouw van spaarverlof niet gewijzigd. Als sprake is van gedeeltelijk buitengewoon verlof moet het spaarverlof worden opgenomen alsof er geen sprake is van buitengewoon verlof.

5.3 Ontslag

1. Bij vrijwillig ontslag, vrijwillig ontslag in verband met het betrekken van een functie elders en onvrijwillig ontslag in verband met opheffing instelling of betrekking, heeft de werknemer in overleg met de werkgever de keuze uit drie (elkaar uitsluitende) mogelijkheden:
  - a Het verlof wordt, voorafgaande aan beëindiging van de dienstbetrekking opgenomen, ongeacht of de minimale spaartermijn is volgemaakt.
  - b De actuele geldswaarde van het verlofsaldo wordt op verzoek van de werknemer overgedragen aan de nieuwe werkgever. Voorwaarde hierbij is dat de nieuwe werkgever een spaarverlofregeling kent. De waarde-overdracht geschiedt op basis van de in artikel 8 genoemde genormeerde bedragen. Bij waarde-overdracht tussen werkgevers in het voortgezet onderwijs dient sprake te zijn van volledig behoud van het opgebouwde verlofsaldo in

- uren.
- c Uitbetaling van een genormeerd bedrag. De bruto geldswaarde (inclusief werkgeverslasten) is gelijk aan 70% van de actuele geldswaarde van het verlofsaldo (zie art. 8).
2. Bij onvrijwillig ontslag anders dan op grond van artikel 11 a.5 onder c bijzonder onderwijs dan wel artikel 11 b.3 onder d openbaar onderwijs van de CAO VO vindt uitbetaling plaats van een genormeerd bedrag. De bruto geldswaarde (inclusief werkgeverslasten) is gelijk aan 70% van de actuele geldswaarde van het verlofsaldo (zie art. 8).

5.4 Overlijden en ontslag wegens blijvende volledige arbeidsongeschiktheid op grond van ziekte of gebrek

Bij overlijden, ontslag wegens blijvende arbeidsongeschiktheid op grond van ziekte of gebrek vindt uitbetaling plaats van een genormeerd bedrag. De bruto geldswaarde (inclusief werkgeverslasten) is gelijk aan 70% van de actuele geldswaarde van het verlofsaldo (zie art. 8).

Bij ontslag vanwege gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid blijft bij (her)aanstelling bij de huidige werkgever, overeenkomstig de restcapaciteit van de werknemer, het verloftegoed volledig gehandhaafd. Bij ontslag en heraanstelling bij een andere werkgever staan voor de werknemer de mogelijkheden open genoemd onder 5.3.1b en 5.3.1c.

6 Aanvraagprocedure

6.1 Aanvraag spaarverlof

Werknemer

De werknemer maakt voor 1 februari aan de werkgever de wens kenbaar om met ingang van het nieuwe schooljaar aan het spaarverlof deel te nemen. De werknemer geeft bij de aanvraag spaarverlof de gewenste spaarperiode aan.

Het bevoegd gezag toetst het verzoek aan de eisen en voorwaarden en deelt het personeelslid zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 1 mei zijn besluit mede.

Werkgever

De werkgever registreert de door de werknemer in elk schooljaar gespaarde uren.

Verlenging spaartermijn

Voor 1 februari van het laatste schooljaar van de overeengekomen spaartermijn kan de werknemer aan de werkgever kenbaar maken dat hij/zij deze spaartermijn wenst te verlengen. Het bevoegd gezag toetst het verzoek aan de eisen en voorwaarden en deelt het personeelslid zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 1 mei zijn besluit mede.

6.2 Aanvraag opname spaarverlof

Werknemer

Na afloop van de overeengekomen spaarperiode kan het verlof worden opgenomen in de vorm van sabbatsverlof of seniorenverlof.

Sabbatsverlof

Voor 1 februari voorafgaande aan het betreffende schooljaar, meldt de werknemer dat deze het verlofsaldo wil benutten voor sabbatsverlof. Het bevoegd gezag toetst het verzoek aan de eisen en voorwaarden en deelt het personeelslid zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 1 mei zijn besluit mede.

Seniorenverlof

Voor 1 februari voorafgaande aan het betreffende schooljaar meldt de werknemer dat deze het verlofsaldo wenst te benutten voor seniorenverlof. De werknemer geeft bij de aanvraag aanvullend seniorenverlof aan:

- a de gewenste omvang per jaar met inachtneming van de minimumnorm;
- b het gewenste opnamepatroon binnen het schooljaar.

Het bevoegd gezag toetst het verzoek aan de eisen en voorwaarden en deelt het personeelslid zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 1 mei zijn besluit mede.

7 Reservering middelen

De werkgever pleegt per werknemer een financiële reservering ter dekking van de herbezetting van de verlofuren.

8 Genormeerde bedragen

Voor de bepaling van de actuele geldswaarde van het verlofsaldo ingeval van waardeoverdracht of uitbetaling worden bindende genormeerde bedragen gehanteerd. Deze bedragen zijn gerelateerd aan:

- 1 de salarisschaal die op dat moment van toepassing is op de (vertrekkende) werknemer;
- 2 een opslagpercentage dat bepaald wordt door de werkgeverslasten.

Deze genormeerde bedragen worden ieder jaar op 1 augustus aan de loonontwikkeling aangepast.

De actuele geldswaarde wordt bepaald door het aantal verlofuren te vermenigvuldigen met het genormeerde bedrag dat op dat moment van toepassing is op de (vertrekkende) werknemer.

Bedragen per 1 augustus 2005

Schaal	Per uur (€)
OOP en directie	
1	13
2	15
3	17
4	18
5	19
6	20
7	22
8	26
9	29
10	32
11	38

12	42
13	46
14	49
15	54
16	59
Leraren	
LB	32
LC	37
LD	42
LEV	46

9. Aanvullende faciliteiten

Studiefaciliteiten

Indien de werknemer het verlof benut voor scholing die in dienst staat van zijn functioneren binnen de organisatie, draagt de werkgever bij aan de daaraan voor de werknemer verbonden kosten. De werkgever stelt in overleg met de (P)MR hiertoe een regeling vast.

Toelichting bijlage 7

Toelichting op artikel 7 en 8

Het is van belang om een eenduidige standaard te kunnen hanteren voor het verrekenen van de waarde van het verlofsaldo tussen werkgevers onderling en tussen werkgevers en werknemers. Daarom wordt gekozen voor genormeerde en bindende bedragen die dicht liggen bij de feitelijke uurprijs van de betrokken werknemer. De werkgever is vrij het niveau van reservering ten behoeve van herbezetting te bepalen. Voor de reservering ten behoeve van de herbezetting zijn de genormeerde bedragen dus niet bindend mede omdat onder andere de verschillen in het beheer van de middelen (in eigen beheer of via het centraal financieringsarrangement) een verschillende 'inleg' kunnen impliceren. Indien de werkgever kiest voor reservering in eigen beheer, wordt geadviseerd om van de genormeerde bedragen uit te gaan om zo een realistische reserve op te bouwen.

Voor de bepaling van de normatieve bedragen per uur spaarverlof zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- de nettojaarlast voor de werkgever is uitgangspunt,
- de nettojaarlast voor de werkgever wordt bepaald door de salarisschaal te verhogen met
  - een opslag voor werkgeverslasten,
  - voor de schalen 1 tot en met 5 is het bedrag van de hoogste trede van de reguliere schaal
    - genomen (dus niet van de uitloopschaal),
    - voor de schalen vanaf schaal 6 is de op twee na hoogste trede genomen,
  - de opslag voor werkgeverslasten omvat onder meer: de overhevelingstoeslag, de vakantieuitkering, de ZKOO-uitkering, de premies voor het Vervangingsfonds en Participatiefonds, het werkgeversdeel van premies ABP,
- per werknemer in volledige dienst zijn er 1659 werkuren per jaar.

De navolgende tabel geeft per schaal het gekozen schaalbedrag, het opslagpercentage, de bijbehorende jaarlast voor één FTE en het resulterende bedrag per uur spaarverlof.

Schaal	Bedrag (€)	Opslag	GPL (€)	Per uur (€)
OOP en directie				
1	1.462	26	22.105	13
2	1.563	35	25.321	15
3	1.719	35	27.848	17
4	1.822	35	29.516	18
5	1.921	35	31.120	19
6	2.069	35	33.518	20
7	2.273	35	36.823	22
8	2.607	40	43.798	26
9	2.854	40	47.947	29
10	3.155	39	52.625	32
11	3.771	38	62.448	38
12	4.271	37	70.215	42
13	4.649	36	75.872	46
14	5.036	35	81.583	49
15	5.483	35	88.825	54
16	6.025	35	97.605	59
Leraren:				
LB	3.143	39	52.425	32
LC	3.721	38	61.620	37
LD	4.195	37	68.966	42
LEV	4.649	36	75.872	46

Voorbeeld: Het genormeerde bedrag voor een werknemer in schaal 9 OOP als volgt berekend:

Schaalbedrag ad 2.854 per maand maal 12 maanden plus opslagpercentage 40% geeft een jaarlast van 47.947. Dat is per uur: 1 659 = (afgerond) 29 euro.

Bijlage 8 Regeling BAPO

1 Algemene bepalingen BAPO-regeling

1. De werknemer van 52 jaar en ouder heeft jaarlijks recht op BAPO-verlof, indien en voorzover hij direct voorafgaande aan het door hem gewenste moment van opname van dat verlof gedurende tenminste vijf jaren aaneengesloten in dienst is geweest bij een bestuur van een door de minister van OCW bekostigde onderwijs- of onderzoekinstelling dan wel door de minister van LNV bekostigde onderwijsinstelling. Als in die periode van vijf jaren een werkloosheidsuitkering is genoten als bedoeld in het Wovo, geldt deze periode niet als onderbreking van deze periode, doch evenmin als diensttijd voor de bepaling van het recht op BAPO-verlof.
2. De omvang van het BAPO-verlof bedraagt per jaar:
  - a bij een leeftijd van 52 jaar tot en met 55 jaar: 170 klokuren,
  - b bij een leeftijd van 56 jaar en ouder: 340 klokuren.Werkgever en werknemer kunnen in onderling overleg een ander aantal uren overeenkomen.
3. De werknemer die besluit om van het recht op BAPO-verlof gebruik te maken, draagt bij in de kosten van dat verlof. Deze bijdrage geschiedt door middel van inhouding door de werkgever van een percentage van het bij het verlof behorende salaris van de werknemer. Dat percentage bedraagt:
  - a bij een functie met een maximumschaal 1 tot en met 8: 25%
  - b bij een functie met een maximumschaal 9 of hoger: 35%.De inhouding wordt berekend op basis van de formule: (verlofomvang op jaarbasis/ betrekkingsomvang op jaarbasis) x (12 maal het maandsalaris).
4. Voor de werknemer van 61 jaar en ouder bedraagt de in lid 3 van dit artikel genoemde bijdrage:
  - a bij een functie met een maximumschaal 1 tot en met 8: 10%,
  - b bij een functie met een maximumschaal 9 of hoger: 20%.Deze percentages gelden met ingang van de eerste van de maand volgend op het bereiken van de 61-jarige leeftijd. De in dit artikel genoemde percentages hebbenuitsluitend betrekking op het BAPO-verlof dat de werknemer opbouwt na het bereiken van de leeftijd van 61 jaar.
5. De werknemer die BAPO-verlof wil opnemen, maakt dat uiterlijk drie maanden voor de door de werknemer gewenste ingangsdatum aan de werkgever bekend. De werkgever deelt de werknemer zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen acht weken na het verzoek, zijn besluit mede.
6. Het verlof gaat niet eerder in dan op de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin door de werknemer de leeftijd van 52 jaar is bereikt.
7. Uitbreiding van het verlof in verband met het bereiken van de 56-jarige leeftijd gaat niet eerder in dan de eerste dag van de maand volgend op die waarin de leeftijd van 56 jaar is bereikt.
8. Het belang van de organisatie kan met zich meebrengen dat de werkgever besluit dat het verlof later ingaat dan op het door de werknemer verzochte moment. Het verlof vangt dan in elk geval niet later aan dan de eerste dag van het schooljaar volgend op de datum waarop de werknemer gebruik wenst te maken van de regeling.

9. De werknemer die in enig schooljaar het BAPO-verlof opneemt, heeft in dat schooljaar niet de mogelijkheid tot het opbouwen van spaarverlof.
10. De opname van het BAPO-verlof wordt, al dan niet tezamen met het spaarverlof, zodanig opgenomen dat het gelijkmatig over het schooljaar wordt gespreid.
11. Ziekte of lang buitengewoon verlof van de werknemer tijdens het opnemen van het BAPO-verlof schort het verlof niet op.
12. Bij ziekte tijdens het opnemen van het verlof bedraagt het salaris gedurende de eerste twaalf maanden van het ziekteverlof 100% van het oorspronkelijke salaris verminderd met de inhouding bedoeld in lid 3 en 4. Na deze periode bedraagt het salaris 70% van het oorspronkelijke salaris, zonder vermindering met de eerdergenoemde inhouding.
13. Een verhoging van de normbetrekking boven de 100% onder gelijktijdig gebruik van de BAPO-regeling is niet toegestaan.
14. Alle aan het salaris gerelateerde aanspraken blijven berekend op basis van het salaris dat de werknemer zou hebben genoten wanneer hij geen gebruik van de regeling had gemaakt.

2 Opname BAPO-verlof

1. Tenzij partijen anders overeenkomen, leidt het BAPO-verlof voor de leraar van 170 respectievelijk 340 klokuren per jaar gedurende de looptijd van deze CAO tot een verlaging van de maximale lessentaak met drie resp. zes lessen van 50 minuten, dan wel een equivalent* daarvan**.
  - * dit equivalent is aan de orde ingeval het onderwijs anders is georganiseerd dan in lessen van 50 minuten.
  - ** indien het onderwijs niet georganiseerd is op basis van een traditioneel lesrooster wordt het BAPO-verlof op herkenbare wijze opgenomen in de vorm van een vrij dagdeel (170 klokuren) dan wel van een vrije dag (340 klokuren).
2. Voor de leraar, die op 1 mei 1998 56 jaar of ouder was, op genoemde datum in een normbetrekking was benoemd en per week acht klokuren BAPO-verlof had en op 1 augustus 1998 eveneens in een normbetrekking is benoemd en zijn volledige BAPO-verlof per week wil blijven opnemen, leidt het BAPO-verlof van 340 klokuren gedurende de looptijd van deze CAO tot een verlaging van de maximale lessentaak met acht lessen van 50 minuten, dan wel een equivalent* daarvan**, zolang hij in dienst is van dezelfde werkgever en de betrekkingsomvang ongewijzigd blijft.
  - * / ** de noot bij lid 1 is van toepassing
3. Voor de werknemer, niet zijnde leraar, wordt in overleg met de werkgever bepaald op welke wijze het BAPO-verlof in mindering wordt gebracht op de jaartaak en wordt omgezet in herkenbaar verlof.
4. De werknemer wordt in staat gesteld het BAPO-verlof op een herkenbare wijze op te nemen in de vorm van een vrij dagdeel (170 klokuren) dan wel van een vrije dag (340 klokuren).
5. Het BAPO-verlof wordt opgenomen in het jaar waarin het wordt opgebouwd.
6. De werknemer heeft het recht het BAPO-verlof van de eerste drie jaren (52- t/m 54-jarige leeftijd van de werknemer) te sparen. Op verzoek van de werkgever geeft de werknemer aan dat hij gebruik maakt van deze spaarregeling.

7. Het opgenomen BAPO-verlof in enig jaar kan nooit minder zijn dan het verlof in het daaraan voorafgaande jaar, bij gelijkblijvende betrekkingssomvang.
8. Bij de opname van het verlof geldt de voorwaarde, zoals nader uitgewerkt in de Uitvoeringsregeling loonbelasting 2001, dat steeds tenminste 50% van de aan het verlof voorafgaande betrekkingssomvang feitelijk per week wordt gewerkt.
9. Indien de werkgever de werknemer verplicht te werken gedurende een dag of een dagdeel BAPO-verlof, heeft de werknemer recht op vervangend BAPO-verlof. Deze verplichting kan ten hoogste drie maal per jaar worden opgelegd.

3 Overgangsregeling

1. a het saldo van het BAPO-verlof dat de werknemer op 31 juli 2005 heeft opgebouwd, blijft behouden,
b de werknemer aan een zelfstandige school voor praktijkonderwijs houdt het recht op het saldo van het BAPO-verlof dat hij op 31 juli 2006 op basis van het rechtspositiebesluit WPO/WEC heeft opgebouwd.
2. Na een daartoe strekkend verzoek van de werkgever dient de werknemer binnen 3 maanden een plan in waarin de besteding van het gespaarde saldo wordt aangegeven.
3. Het bepaalde in artikel 9 van de algemene bepalingen van de regeling BAPO, alsmede het bepaalde in artikel 2.2 van de regeling spaarverlof is niet van toepassing op de werknemer die op 1 april 2005 gebruikt maakt van de spaarregeling als bedoeld in artikel 17.12 van de CAO.
4. Het bepaalde in paragraaf 2 "Opname BAPO-verlof" artikel 8 is niet van toepassing op de werknemer die onder het VPL overgangsrecht valt. Het volledige saldo van het BAPO-verlof dient direct voorafgaand aan het moment van uittreden (FPU/pensioen) te worden opgenomen.

Bijlage 9 Sociaal Statuut

1. De werkgever voert in overeenstemming met de P(G)MR een beleid dat erop gericht is de werkgelegenheid, de loopbaanperspectieven en de vrijwillige mobiliteit van werknemers te bevorderen.
2. De werknemer met een dienstverband voor onbepaalde tijd kan geen ontslag krijgen op formatieve gronden zoals genoemd in artikel 11a.5 onder c en d, resp. 11b.3 onder d en e van deze CAO, tenzij voldaan is aan het bepaalde onder de hierna volgende leden 3 tot en met 5.
3. Indien de werkgever op grond van het meerjaren formatiebeleid aangeeft dat gedwongen ontslag van een of meer werknemers als bedoeld onder 2 mogelijk niet meer te vermijden is, komt hij in overleg met de centrales een sociaal plan overeen.
4. Doel van het sociaal plan is om door een intensivering van het beleid gedwongen ontslag alsnog zoveel mogelijk te voorkomen, en voor zover dit niet mogelijk blijkt om werknemers optimale kansen te bieden op vervangende werkgelegenheid. Het aanwijzen van werknemers die als boventallig worden aangemerkt en die na afloop van het sociaal plan in aanmerking komen voor gedwongen ontslag gebeurt op grond van objectieve criteria die in het kader van het sociaal plan met de centrales worden overeengekomen. In ieder geval wordt hierbij een anciënniteitscriterium gehanteerd.
5. Gedwongen ontslag als bedoeld onder 2 is niet eerder mogelijk dan twee jaar nadat met de centrales overeenstemming is bereikt over een sociaal plan.
6. Indien in overleg tussen werkgevers en centrales wordt vastgesteld dat er sprake is van een noodsituatie kan in dat overleg van het bepaalde onder 2 tot en met 5 worden afgeweken.

Bijlage 10 Faciliteiten medezeggenschap ex artikel 14.4 lid 3

1. De werkgever stelt op basis van een activiteitenplan faciliteiten beschikbaar aan de P(G)MR.
2. De tijd die wordt besteed aan de overlegvergaderingen van de P(G)MR met de werkgever maakt deel uit van de normjaartaak.
3. De werkgever stelt de leden van de P(G)MR, gedurende een door de werkgever en de P(G)MR gezamenlijk vast te stellen aantal uren per jaar, als onderdeel van de jaartaak en met behoud van bezoldiging, in de gelegenheid onderling beraad te voeren en overleg te hebben met andere personen over aangelegenheden waarbij zij in de uitoefening van hun taak zijn betrokken, alsmede voor kennisneming van de arbeidsomstandigheden in de organisatie.
4. De werkgever stelt de P(G)MR overigens in staat de op de instelling werkzame personen te raadplegen en stelt deze personen in staat om hieraan hun medewerking te geven, een en ander voor zover dit redelijkerwijs noodzakelijk is voor de vervulling van hun taak.
5. De werkgever is verplicht de leden van de P(G)MR gedurende een door de werkgever en de P(G)MR gezamenlijk vast te stellen deel van de jaartaak en met behoud van salaris de gelegenheid te bieden de scholing en vorming te ontvangen welke zij in verband met de vervulling van hun taak nodig oordelen. Het aantal dagen voor scholing en vorming bedraagt per lid van de PMR vijf per jaar.
6. Het aantal uren, bedoeld in het derde lid, en het deel van de jaartaak, bedoeld in het vijfde lid, wordt voor de looptijd van deze cao niet lager vastgesteld dan 100 klokuren per jaar voor een lid van de PMR, respectievelijk 160 uur voor een lid van de PMR die tevens lid is van de GMR. Indien de voorzitter van de medezeggenschapsraad een personeelslid is, wordt voor deze 150 klokuren extra beschikbaar gesteld. Voor de secretaris en de vice-voorzitter, indien zij personeelslid zijn, wordt voor ieder 50 klokuren extra ter beschikking gesteld.
7. De in lid 6 genoemde faciliteiten worden als geheel aan de P(G)MR ter beschikking gesteld, welke organen vervolgens zelf beslissen over de feitelijke verdeling aan de leden.
8. De in lid 2 en lid 6 genoemde faciliteiten worden cumulatief toegekend.
9. De kosten die redelijkerwijze noodzakelijk zijn voor de vervulling van de taak van de P(G)MR komen ten laste van de werkgever.
10. De werkgever kan in overleg de kosten die P(G)MR in enig jaar zal maken, voor zover deze geen verband houden met het bepaalde in lid 3 en 5, vaststellen op een bepaald bedrag, dat de P(G)MR naar eigen inzicht kan besteden. Kosten waardoor het hier bedoelde bedrag zou worden overschreden, komen slechts ten laste van de werkgever voor zover hij in het dragen daarvan toestemt.
11. De P(G)MR legt jaarlijks verantwoording af over de besteding van de ingevolge lid 2 en 6 door de werkgever ter beschikking gestelde middelen.

Bijlage 11 berekeningswijze

1. Bindingstoelage artikel 3.6

1.1 De berekening

De toelage wordt in de maand augustus van het desbetreffende jaar vastgesteld op basis van de volgende formule:

$BT \times (BS - BK) : NS$ waarbij:

BT = Bindingstoelage

BS = Bruto-salaris dat op basis van de betrekking(s)omvang(en) in de maand augustus is

vastgesteld (dus inclusief het salaris in verband met vervanging of tijdelijke uitbreiding van de betrekking)

BK = Bruto-kortingen in de maand augustus

Onder bruto-korting wordt verstaan een korting wegens:

- anti-cumulatie bepaling,
- schorsing,
- staking,- gedeeltelijk of volledig buitengewoon verlof zonder behoud van
- bezoldiging,
- pc-regeling.

NS = Normsalaris (het salaris).

De uitkomst van de berekening wordt rekenkundig afgerond op 2 cijfers achter de komma.

1.2 Doorwerking

De toelage maakt geen onderdeel uit van de:

- bezoldiging zoals bedoeld in artikel I-A, onderdeel j, hetgeen onder meer inhoudt dat er geen vakantie-uitkering over wordt berekend,
- berekeningsgrondslag van respectievelijk de incidentele eindejaarsuitkering 2001, de structurele eindejaarsuitkering 2001 en de 13e maand die vanaf 2002 gaat gelden.

De toelage maakt gezien het structurele karakter onderdeel uit van het jaarinkomen ABP dat van toepassing is voor de berekening van de OP/NP-, IP- en FPU-premie. Dit betekent in de praktijk dat de toelage tot het jaarinkomen wordt gerekend op 1 januari van het jaar volgend op het jaar waarin de toelage aan de betrokkene is uitbetaald. De toelage maakt tevens onderdeel uit van het loon sociale verzekeringswetten (coördinatieloon).

2. eindejaarsuitkering artikel 3.7

2.1 De berekening

De berekeningswijze is als volgt:

BG x percentage.

BG = de berekeningsgrondslag, waarbij $BG = BS - BK$ waarbij:

BS = Brutosalaris inclusief de eventuele uitlooptoeslag per maand (bruto
BWOOutkering)

BK = Bruto-kortingen per maand

Onder bruto-korting wordt verstaan een korting wegens:

- anticumulatie bepaling,
- schorsing,
- staking,
- gedeeltelijk of volledig buitengewoon verlof zonder behoud van bezoldiging,
- fiscale regeling,
- toepassing van het BWO.

Een korting in verband met seniorenbeleid (BAPO) en een korting in verband met ziekte na 12 maanden (artikel 4 van het Besluit ziekte en arbeidsongeschiktheid onderwijs- en onderzoekpersoneel (BZA)) worden niet beschouwd als een bruto-korting.

De uitkomst van de berekening per maand wordt rekenkundig afgerond op 2 cijfers achter de komma.

3. inkomenstoelage artikel 3.9

3.1 De berekening

De berekeningswijze is als volgt:

$IT \times BG : NS$.

IT = Inkomenstoelage per maand

BG = de berekeningsgrondslag, waarbij $BG = BS - BK$ waarbij:

BS = Bruto-salaris per maand,

BK = Bruto-kortingen per maand,

Onder bruto-korting wordt verstaan een korting van het salaris wegens:

- anticumulatie bepaling,
- schorsing,
- staking,
- gedeeltelijk of volledig buitengewoon verlof zonder behoud van bezoldiging,
- fiscale maatregelen (bv. fietsregeling),

NS = Normsalaris per maand.

Een korting in verband met seniorenbeleid (BAPO) en een korting in verband met ziekte na 12 maanden (artikel 4 van het Besluit ziekte en arbeidsongeschiktheid onderwijs en onderzoekpersoneel (BZA)) worden niet beschouwd als een brutokorting.

De uitkomst van de berekening per maand wordt rekenkundig afgerond op 2 cijfers achter de komma.

3.2 Doorwerking

De Inkomenstoelage maakt, gelet op het vaste karakter van de toelage, onderdeel uit van het jaarinkomen ABP dat van toepassing is voor de berekening van onder andere OP/NP-, IP- en FPU-premie. Ingeval de eerste uitbetaling van inkomenstoelage later plaatsvindt dan in januari 2006, zal de inkomenstoelage pas bij het jaarinkomen meegeteld kunnen worden vanaf de maand waarin de toelage tot uitbetaling komt. Het jaarinkomen van de betrokkene die voor die tijd in dienst is, zal pas vanaf 1 januari 2007 kunnen worden verhoogd met de inkomenstoelage.

3.3 Voorbeeld

De inkomenstoelage wordt door het salarissysteem voor het eerst in april 2006 met terugwerkende kracht tot januari 2006 uitbetaald. In dat geval wordt het jaarinkomen van de betrokkene die voor 1 april 2006 in dienst is en in dat salarissysteem is geregistreerd voor het eerst verhoogd met de inkomenstoelage bij de vaststelling van het jaarinkomen in januari 2007. Het jaarinkomen van de betrokkene die op of na 1 april 2006 in dienst komt, wordt wel verhoogd met de inkomenstoelage.

De inkomenstoelage wordt niet gerekend tot de bezoldiging wat onder meer betekent dat er geen vakantie-uitkering over wordt berekend. Tevens werkt de toelage niet door in de berekeningsgrondslag van de SEJU.

4. nominale eenmalige uitkering artikel 3.10:

4.1 Maandelijks opbouw

De opbouw van de nominale uitkering vindt maandelijks plaats over de periode januari 2008 tot en met oktober 2008. Zie voor de rekenformule onderdeel 4.3

4.2 De hoogte van de uitkering

De hoogte van de nominale uitkering bedraagt over de betreffende periode €200 bruto bij een normbetrekking. De uitkering kan uiteindelijk hoger uitvallen als betrokkene voor meer dan een normbetrekking werkzaam is (geweest).

4.3 De berekening

De berekeningswijze is als volgt: $NU \times FS : NS$.

NU = Incidentele nominale uitkering per maand ($€200 : 10 = €20,00$).

FS = Feitelijk salaris (is het verschil tussen het brutosalaris en de toegepaste kortingen)*

NS = Norm salarisbedrag per maand

* Is het resultaat van: BS - BK waarbij:

- BS = Brutosalaris per maand
- BK = Bruto-korting per maand

Onder bruto-korting wordt verstaan een korting van het brutosalairis wegens:

- anticumulatie bepaling;
- schorsing;
- staking;
- gedeeltelijk of volledig buitengewoon verlof zonder behoud van bezoldiging;
- fiscale maatregelen (bv. fietsregeling).

De uitkomst van de berekening per maand wordt rekenkundig afgerond op 2 cijfers achter de komma.

Een korting in verband met seniorenbeleid (BAPO) en een korting in verband met ziekte na 12 maanden worden niet beschouwd als een brutokorting.

4.4 Doorwerking

De uitkering:

- maakt onderdeel uit van het jaarinkomen ABP dat in januari 2009 wordt vastgesteld volgens de voorschriften van het ABP.
- werkt niet door in de aanspraken die in de CAO VO staan opgenomen, zoals vakantieuitkering, SEJU, overlijdensuitkering of ambtsjubileum.

4.5 Doorwerking naar het Wovo

De eenmalige nominale uitkering van 200 euro zal voor de Wovo-gerechtigden, in tegenstelling tot het actieve personeel, in december worden uitbetaald.

Bijlage 12 salaris en verkorting carrièrelijnen

A1 Carrièrepatronen functie directie (loonpeil 1 juli 2007)

Schaal 10-functie		Schaal 11-functie		Schaal 12-functie		Schaal 13-functie	
Schaal	Maand-salaris	Schaal	Maand-salaris	Schaal	Maand-salaris	Schaal	Maand-salaris
8-0	2115	10-0	2223	11-0	2994	12-0	3635
10-0	2223	10-1	2328	11-1	3107	12-1	3745
10-1	2328	10-2	2442	11-2	3207	12-2	3849
10-2	2442	10-3	2567	11-3	3310	12-3	3955
10-3	2567	10-4	2677	11-4	3410	12-4	4057
10-4	2677	10-5	2786	11-5	3524	13-0	4165
10-5	2786	10-6	2891	12-0	3635	13-1	4271
10-6	2891	11-0	2994	12-1	3745	13-2	4374
10-7	2994	11-1	3107	12-2	3849	13-3	4479
10-8	3107	11-2	3207	12-3	3955	13-4	4611
10-9	3207	11-3	3310	12-4	4057	13-5	4743
10-10	3310	11-4	3410	12-5	4165	13-6	4875
10-11	3410	11-5	3524	12-6	4271	13-7	5008
10-12	3524	11-6	3635	12-7	4374	13-8	5072
		11-7	3745	12-8	4479		
		11-8	3849	12-9	4611		
		11-9	3955	12-10	4677		
		11-10	4057				
		11-11	4111				

Schaal 14-functie		Schaal 15-functie		Schaal 16-functie		Schaal 17-functie	
schaal	Maand-salaris	Schaal	Maand-salaris	Schaal	Maand-salaris	schaal	Maand-salaris
13-0	4165	14-0	4374	15-0	4743	16-0	5142
13-1	4271	14-1	4479	15-1	4875	16-1	5282
14-0	4374	14-2	4611	15-2	5008	16-2	5425
14-1	4479	15-0	4743	16-0	5142	17-0	5574
14-2	4611	15-1	4875	16-1	5282	17-1	5750
14-3	4743	15-2	5008	16-2	5425	17-2	5935
14-4	4875	15-3	5142	16-3	5574	17-3	6122
14-5	5008	15-4	5282	16-4	5750	17-4	6319
14-6	5142	15-5	5425	16-5	5935	17-5	6519
14-7	5282	15-6	5574	16-6	6122	17-6	6727
14-8	5425	15-7	5750	16-7	6319	17-7	6943
14-9	5574	15-8	5935	16-8	6519	17-8	7164
		15-9	6122	16-9	6727	17-9	7392

A2 Carrièrepatronen functies onderwijzend personeel (loonpeil 1 juli 2007)

Schaal LB-functie		Schaal LC-functie		Schaal LD-functie		Schaal LE-functie ^{§§§}	
Schaal	Maand-salaris	Schaal	Maand-salaris	Schaal	Maand-salaris	Schaal	Maand-salaris
1	2305	1	2318	1	2328	1	2994
2	2361	2	2430	2	2467	2	3107
3	2414	3	2545	3	2604	3	3207
4	2470	4	2648	4	2741	4	3410
5	2522	5	2754	5	2879	5	3635
6	2577	6	2857	6	3018	6	3745
7	2631	7	2962	7	3155	7	3849
8	2685	8	3067	8	3294	8	3955
9	2739	9	3171	9	3432	9	4057
10	2796	10	3277	10	3570	10	4165
11	2848	11	3380	11	3709	11	4271
12	2903	12	3486	12	3847	12	4374
13	2956	13	3589	13	3985	13	4479
14	3070	14	3695	14	4124	14	4611
15	3183	15	3799	15	4262	15	4726
16	3296	16	3902	16	4399	16	4842
17	3410	17	4008	17	4538	17	4957
18	3524	18	4111	18	4677	18	5072

§§§ Partijen hebben besloten de LEV functie te vervangen door de LE functie. Het spreekt voor zich dat in voorkomende gevallen met de werknemer reeds benoemd in een LEV functie een overgangsregeling wordt getroffen.

Verkorting carrièrelijnen

De werknemer, behorende tot de functiecategorie docent die het maximum van zijn functieschaal nog niet heeft bereikt, wordt per 1 januari volgens onderstaande schema's opnieuw horizontaal ingeschaald.

LB	was	wordt	2e jr	3e jr	4e jr	5e jr	6e jr
	2008	1-1-2009	1-1-2010	1-1-2011	1-1-2012	1-1-2013	1-1-2014
	18 jr	17 jr	16 jr	15 jr	14 jr	13 jr	12 jr
1	2305	2305	2305	2305	2305	2305	2305
2	2361	2361	2361	2361	2361	2361	2361
3	2414	2418	2422	2423	2425	2429	2433
4	2470	2475	2483	2485	2489	2497	2505
5	2522	2532	2544	2547	2553	2565	2577
6	2577	2591	2609	2616	2628	2645	2667
7	2631	2652	2680	2691	2710	2737	2771
8	2685	2717	2757	2773	2801	2839	2890
9	2739	2785	2838	2867	2900	2953	3025
10	2796	2857	2924	2964	3007	3078	3175
11	2848	2933	3014	3067	3123	3215	3341
12	2903	3013	3110	3174	3248	3362	3524
13	2956	3095	3210	3285	3382	3524	
14	3070	3185	3312	3400	3524		
15	3183	3295	3416	3524			
16	3296	3409	3524				
17	3410	3524					
18	3524						

Toelichting.

De werknemer die op 31 december 2008 ingeschaald is op LB10 (2796 kolom 2008) blijft op 1 januari 2009 ingeschaald op LB10, maar dan conform kolom 1-1-2009 (bedrag is 2857). Per 1 augustus 2009 gaat die werknemer naar LB11 (kolom 1-1-2009; bedrag is 2933) en vervolgens op 1 januari 2010 naar LB11 conform kolom 1-1-2010 (bedrag is 3014) en zo voort.

LC	was	wordt	2e jr	3e jr	4e jr	5e jr	6e jr
	2008	1-1-2009	1-1-2010	1-1-2011	1-1-2012	1-1-2013	1-1-2014
	18 jr	17 jr	16 jr	15 jr	14 jr	13 jr	12 jr
1	2318	2318	2318	2318	2318	2318	2318
2	2430	2430	2430	2430	2430	2430	2430
3	2545	2546	2546	2546	2548	2552	2557
4	2648	2652	2657	2662	2666	2674	2684
5	2754	2760	2770	2778	2784	2796	2811
6	2857	2870	2885	2896	2908	2926	2952
7	2962	2981	3001	3015	3037	3067	3109
8	3067	3092	3118	3140	3173	3217	3280
9	3171	3205	3237	3269	3315	3377	3465
10	3277	3318	3358	3401	3462	3546	3666
11	3380	3431	3480	3536	3615	3725	3881
12	3486	3545	3603	3675	3775	3913	4111
13	3589	3659	3728	3817	3940	4111	
14	3695	3774	3854	3963	4111		
15	3799	3889	3982	4111			
16	3902	4004	4111				
17	4008	4111					
18	4111						

LD	was	wordt	2e jr	3e jr	4e jr	5e jr	6e jr
	2008	1-1-2009	1-1-2010	1-1-2011	1-1-2012	1-1-2013	1-1-2014
	18 jr	17 jr	16 jr	15 jr	14 jr	13 jr	12 jr
1	2328	2328	2328	2328	2328	2328	2328
2	2467	2467	2467	2467	2467	2467	2467
3	2604	2607	2609	2612	2616	2621	2628
4	2741	2747	2751	2757	2765	2775	2789
5	2879	2887	2893	2902	2914	2929	2950
6	3018	3028	3039	3053	3071	3098	3132
7	3155	3172	3188	3210	3238	3281	3335
8	3294	3318	3341	3372	3415	3478	3561
9	3432	3464	3496	3541	3602	3689	3807
10	3570	3613	3655	3716	3798	3914	4076
11	3709	3763	3817	3896	4003	4153	4365
12	3847	3915	3982	4082	4218	4407	4677
13	3985	4068	4151	4275	4443	4677	
14	4124	4224	4323	4473	4677		
15	4262	4380	4498	4677			
16	4399	4538	4677				
17	4538	4677					
18	4677						

LE	was 2008 18 jr	wordt 2009 17 jr	2e jr 2010 16 jr	3e jr 2011 15 jr	4e jr 2012 14 jr	5e jr 2013 13 jr	6e jr 2014 12 jr
1	2994	2994	2994	2994	2994	2994	2994
2	3107	3107	3107	3107	3107	3107	3107
3	3207	3207	3207	3207	3207	3207	3207
4	3410	3410	3410	3410	3410	3410	3410
5	3635	3635	3635	3635	3635	3635	3635
6	3745	3755	3766	3779	3795	3815	3840
7	3849	3875	3896	3922	3954	3994	4045
8	3955	3994	4027	4066	4114	4174	4250
9	4057	4114	4158	4210	4274	4354	4455
10	4165	4233	4288	4354	4433	4533	4660
11	4271	4353	4419	4497	4593	4713	4865
12	4374	4473	4549	4641	4753	4892	5072
13	4479	4593	4680	4785	4912	5072	5072
14	4611	4713	4811	4928	5072	5072	5072
15	4726	4832	4941	5072	5072	5072	5072
16	4842	4952	5072	5072	5072	5072	5072
17	4957	5072	5072	5072	5072	5072	5072
18	5072	5072	5072	5072	5072	5072	5072

A3 Carrièrepatronen functies onderwijsondersteunend personeel (loonpeil 1 juli 2007)

Schaal 1-functie		Schaal 2-functie		Schaal 3-functie		Schaal 4-functie	
Schaal	Maand-salaris	Schaal	Maand-salaris	Schaal	Maand-salaris	Schaal	Maand-salaris
1-0	1386	2-0	1419	2-0	1419	3-0	1447
1-1	1447	2-1	1478	3-2	1534	4-1	1506
1-2	1506	2-2	1534	3-3	1597	4-2	1566
1-3	1534	2-3	1597	3-4	1688	4-3	1639
1-4	1566	2-4	1639	3-5	1747	4-4	1747
1-5	1597	2-5	1688	3-6	1802	4-5	1802
1-6	1639	2-6	1747	3-7	1857	4-6	1857
		2-7	1802	3-8	1910	4-7	1910
				3-9	1963	4-8	1963
						4-9	2014
						4-10	2065
Schaal 5-functie		Schaal 6-functie		Schaal 7-functie		Schaal 8-functie	
Schaal	Maand-salaris	Schaal	Maand-salaris	Schaal	Maand-salaris	Schaal	Maand-salaris
4-0	1478	5-0	1534	6-0	1639	7-0	1857
4-1	1506	5-1	1597	6-1	1688	7-1	1910
5-1	1597	6-2	1802	6-2	1802	7-2	2014
5-2	1688	6-3	1910	7-2	2014	8-1	2223
5-3	1802	6-4	1963	7-3	2115	8-2	2328
5-4	1857	6-5	2014	7-4	2170	8-3	2442
5-5	1910	6-6	2065	7-5	2223	8-4	2508
5-6	1963	6-7	2115	7-6	2274	8-5	2567
5-7	2014	6-8	2170	7-7	2328	8-6	2619
5-8	2065	6-9	2223	7-8	2384	8-7	2677
5-9	2115	6-10	2274	7-9	2442	8-8	2734
5-10	2170			7-10	2508	8-9	2786
						8-10	2836

Schaal 9-functie		Schaal 10-functie		Schaal 11-functie		Schaal 12-functie	
Schaal	Maand-salaris	Schaal	Maand-salaris	Schaal	Maand-salaris	Schaal	Maand-salaris
8- 0	2115	8- 0	2115	10- 0	2223	11- 0	2994
8- 1	2223	10- 1	2328	10- 1	2328	11- 1	3107
9- 1	2442	10- 2	2442	10- 2	2442	11- 2	3207
9- 2	2567	10- 3	2567	10- 3	2567	11- 3	3310
9- 3	2677	10- 4	2677	10- 4	2677	11- 4	3410
9- 4	2786	10- 5	2786	10- 5	2786	11- 5	3524
9- 5	2891	10- 6	2891	10- 6	2891	12- 1	3745
9- 6	2994	10- 7	2994	11- 1	3107	12- 2	3849
9- 7	3107	10- 8	3107	11- 2	3207	12- 3	3955
9- 8	3207	10- 9	3207	11- 3	3310	12- 4	4057
		10- 10	3310	11- 4	3410	12- 5	4165
		10- 11	3410	11- 5	3524	12- 6	4271
		10- 12	3524	11- 6	3635	12- 7	4374
				11- 7	3745	12- 8	4479
				11- 8	3849	12- 9	4611
				11- 9	3955	12- 10	4677
				11- 10	4057		
				11- 11	4111		

Schaal 13-functie		Schaal 14-functie		Schaal 15-functie		Schaal 16-functie	
Schaal	Maand-salaris	Schaal	Maand-salaris	Schaal	Maand-salaris	Schaal	Maand-salaris
12- 0	3550	13- 0	4165	14- 0	4374	15- 0	4743
12- 1	3657	13- 1	4271	14- 1	4479	15- 1	4875
12- 2	3759	14- 1	4479	14- 2	4611	15- 2	5008
12- 3	3862	14- 2	4611	15- 1	4875	16- 1	5282
12- 4	3962	14- 3	4743	15- 2	5008	16- 2	5425
13- 1	4271	14- 4	4875	15- 3	5142	16- 3	5574
13- 2	4374	14- 5	5008	15- 4	5282	16- 4	5750
13- 3	4479	14- 6	5142	15- 5	5425	16- 5	5935
13- 4	4611	14- 7	5282	15- 6	5574	16- 6	6122
13- 5	4743	14- 8	5425	15- 7	5750	16- 7	6319
13- 6	4875	14- 9	5574	15- 8	5935	16- 8	6519
13- 7	5008			15- 9	6122	16- 9	6727
13- 8	5072						

A4 Carrièrepatronen in- en doorstroombanen (loonpeil 1 juli 2007)

Instroomfunctie Schaal 1	doorstroombaan schaal 2	doorstroombaan schaal 3
SalnrMaandsalaris	Salnr Maandsalaris	SalnrMaandsalaris
At-1 1356,60****	2-0 1419	2-0 1419
At-2 1371,30	2-1 1478	3-2 1534
1-0 1386	2-2 1534	3-3 1597
1-1 1447	2-3 1597	3-4 1688
1-2 1506	2-4 1639	3-5 1747
1-3 1534	2-5 1688	3-6 1802
1-4 1566	2-6 1747	3-7 1857
1-5 1597	2-7 1802	
1-6 1639		

A5 vervallen

A6 Uitlooptoeslag, per 1 juli 2007

maximumschaal LB 25,13
maximumschaal LC 45,74
maximumschaal LD 22,62

A7 Maandsalaris Leraar in Opleiding

LIO 1164,00

**** De bedragen genoemd bij AT 1 en AT 2 zijn gebaseerd op het wettelijk minimumloon zoals vastgesteld op 1 juli 2008.

Bijlage 16 functiemix

Bijlage 16 a streefpercentages functiemix

1. De landelijke streefpercentages voor de functiemix

Voor de ontwikkeling van de functiemix voor docentfuncties gelden op landelijk niveau de volgende streefpercentages:

Aandeel leraren per bezoldigingsschaal, per schoolsoort, landelijk gemiddeld, 2006 (Fte's)				waarde functiemix *)
	LB	LC	LD	
vmbo/havo/vwo	65%	18%	17%	52
vmbo-t/havo/vwo	58%	15%	26%	67
havo/vwo	44%	17%	38%	93
vmbo	84%	14%	2%	18
VO totaal	65%	17%	18%	53

*) Zie de toelichting bij punt 2.

Aandeel leraren per bezoldigingsschaal buiten de Randstadregio's, per schoolsoort, 2011 (Fte's)				waarde functiemix *)
	LB	LC	LD	
vmbo/havo/vwo	62%	20%	18%	56
vmbo-t/havo/vwo	55%	17%	27%	71
havo/vwo	41%	19%	39%	97
vmbo	81%	16%	3%	22
VO totaal	62%	19%	19%	57

*) Zie de toelichting bij punt 2.

Aandeel leraren per bezoldigingsschaal in de Randstadregio's, per schoolsoort, 2011 (Fte's)				waarde functiemix *)
	LB	LC	LD	
vmbo/havo/vwo	37%	45%	18%	81
vmbo-t/havo/vwo	30%	42%	27%	96
havo/vwo	20%	40%	39%	118
vmbo	54%	43%	3%	49
VO totaal	36%	45%	19%	83

*) Zie de toelichting bij punt 2.

Aandeel leraren per bezoldigingsschaal buiten de Randstadregio's, per schoolsoort, 2014 (Fte's)				waarde functiemix *)
	LB	LC	LD	
vmbo/havo/vwo	44%	28%	28%	84
vmbo-t/havo/vwo	38%	25%	37%	99
havo/vwo	24%	27%	49%	125
vmbo	64%	24%	13%	50
VO totaal	44%	27%	29%	85

*) Zie de toelichting bij punt 2.

Aandeel leraren per bezoldigingsschaal in de Randstadregio's, per schoolsoort, 2014 (Fte's)				waarde functiemix *)
	LB	LC	LD	
vmbo/havo/vwo	19%	56%	25%	106
vmbo-t/havo/vwo	11%	54%	35%	124
havo/vwo	4%	50%	46%	142
vmbo	35%	53%	12%	77
VO totaal	16%	55%	29%	113

*) Zie de toelichting bij punt 2.

Onder Randstadregio's wordt bedoeld de steden Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, Den Haag en Almere en de omliggende regio's, te weten de RPA gebieden Zuidelijk Noord-Holland, Rijnstreek- Gouwe, Haaglanden, Rijnmond, Gooi en Vechtstreek, Eemland en Utrecht-midden.

2. De te realiseren functiemix op brinnummer-niveau

Voor de ontwikkeling van de functiemix voor docentfuncties gelden op brinnummer-niveau percentages die afhankelijk zijn van de percentages uit de nulmeting per 1 oktober 2008. Ten opzichte van die percentages dienen de bevoegde gezagen wijzigingen in de percentages LB-, LC- en LD- functies te bewerkstelligen, zoals die zijn opgenomen in onderstaande tabellen. Het gaat om te realiseren waarden voor 2011 en 2014. De percentages bij elkaar opgeteld bepalen de "waarde functiemix". Hierbij telt een LB-functie voor 0,0; omdat het doel is om meer LC- en LD-functies te creëren. Een LC-functie telt voor 1,0. Een LD-functie telt voor 2,0, omdat het gemiddeld twee keer zo duur is om een LB-functie op te hogen naar een LD-functie dan naar een LC-functie

Bij het realiseren van de percentages is het mogelijk te kiezen voor een afwijkende verhouding tussen het aandeel LC- en LD-functies^{††††}, waarbij 2% LC-functies een gelijke waarde heeft als 1% LD-functies.

^{††††} Binnen een bandbreedte van 6% voor LD en 12% voor LC.

Een voorbeeld: de streefpercentages van een brede scholengemeenschap buiten de Randstad zijn 21% minder LB-functies, 10% meer LC-functies en 11% meer LD-functies. De school realiseert evenwel 13% meer LD-functies, 2% meer dan het streefpercentage dus. Daardoor hoeft hij 4% minder LC-functies te creëren. Hij realiseert op die manier 19% minder LB-functies, 6% meer LC-functies en 13% meer LD-functies. Dit resultaat is gelijkwaardig aan de streefpercentages. De berekening wordt duidelijker als de verandering in de functiemix in één getal wordt omgerekend, de wijziging waarde functiemix. In het voorbeeld hierboven betekent dat voor de streefpercentages: $10\% \text{ meer LC-functies en } 11\% \text{ meer LD-functies}$ een wijziging van de waarde functiemix van $1 \times 10 + 2 \times 11 = 32$. Het resultaat komt met de $2\% \text{ meer LD-functies}$ uit op eenzelfde wijziging van de waarde functiemix: $1 \times 6 + 2 \times 13 = 32$.

Gerealiseerde wijzigingen aandeel leraren per bezoldigingsschaal buiten de Randstadregio's t.o.v. de aandelen op 1 oktober 2008, per schoolsoort, 2011 (Fte's)				wijziging waarde functiemix *)
	LB	LC	LD	
vmbo/havo/vwo	-3%	+2%	+1%	+4
vmbo-t/havo/vwo	-3%	+2%	+1%	+4
havo/vwo	-3%	+2%	+1%	+4
vmbo	-3%	+2%	+1%	+4
VO totaal	-3%	+2%	+1%	+4

*) Zie de toelichting boven de tabellen.

Gerealiseerde wijzigingen aandeel leraren per bezoldigingsschaal in de Randstadregio's t.o.v. de aandelen op 1 oktober 2008, per schoolsoort, 2011 (Fte's)				wijziging waarde functiemix *)
	LB	LC	LD	
vmbo/havo/vwo	-28%	+27%	+1%	+29
vmbo-t/havo/vwo	-28%	+27%	+1%	+29
havo/vwo	-24%	+23%	+1%	+25
vmbo	-30%	+29%	+1%	+31
VO totaal	-29%	+28%	+1%	+30

*) Zie de toelichting boven de tabellen.

Gerealiseerde wijzigingen aandeel leraren per bezoldigingsschaal buiten de Randstadregio's t.o.v. de aandelen op 1 oktober 2008, per schoolsoort, 2014 (Fte's)				wijziging waarde functiemix *)
	LB	LC	LD	
vmbo/havo/vwo	-21%	+10%	+11%	+32
vmbo-t/havo/vwo	-20%	+10%	+11%	+32
havo/vwo	-20%	+10%	+11%	+32
vmbo	-20%	+10%	+11%	+32
VO totaal	-21%	+10%	+11%	+32

*) Zie de toelichting boven de tabellen.

Gerealiseerde wijzigingen aandeel leraren per bezoldigingsschaal in de Randstadregio's t.o.v. de aandelen op 1 oktober 2008, per schoolsoort, 2014 (Fte's)				wijziging waarde functiemix *)
	LB	LC	LD	
vmbo/havo/vwo	-46%	+38%	+8%	+54
vmbo-t/havo/vwo	-47%	+39%	+9%	+57
havo/vwo	-40%	+33%	+8%	+49
vmbo	-49%	+39%	+10%	+59
VO totaal	-49%	+38%	+11%	+60

*) Zie de toelichting boven de tabellen.

Bijlage 16 b handreiking verantwoording functiemix

opmerking vooraf: veel van de onderstaande gegevens zijn te vinden op de website <http://functiemix.minocw.nl/>.

toelichting

Doel van onderstaand schema is om te laten zien wat de plannen zijn van een school/bestuur m.b.t. de functiemix en hoe de functiemix zich feitelijk ontwikkelt. Waarde functiemix is een kengetal om LC- en LD-functies t.o.v. elkaar te wegen. Een LB-functie telt voor 0,0; dat is logisch, omdat het doel juist is om meer LC- en LD-functies te creëren. Een LC-functie telt voor 1,0. Een LD-functie telt voor 2,0, omdat het gemiddeld twee keer zo duur is om een LB-functie op te hogen naar een LD-functie dan naar een LC-functie. Voorbeeld: de functiemix is: LB-50%; LC-22%; LD-28%. Het kengetal is dan $50 \times 0,0$ (LB) + $22 \times 1,0$ (LC) + $28 \times 2,0$ (LD) = 78,0.

De ontwikkeling van het gemiddeld maandsalaris onderwijzend personeel op bestuursniveau staat in het overzicht als extra middel om te zien in hoeverre het budget dat de school voor extra LC- en LD-functies heeft ontvangen, ook werkelijk daaraan wordt besteed. Om die beoordeling beter te kunnen maken staat ook de ontwikkeling van het aantal leerlingen per fte OP in het overzicht.

Datum	% LB	% LC	% LD	waarde functiemix feitelijk	datum	% LB	% LC	% LD	waarde functiemix richtwaarde
1 oktober 2008 nulmeting	X1	Y1	Z1	1xY1+2xZ1	1 oktober 2008 nulmeting	X1	Y1	Z1	1*Y1+2*Z1
1 oktober 2009	A1	B1	C1	1xB1 +2xC1	1 oktober 2009	E1	F1	G1	1*F1 + 2*G1
1 oktober 2010	A2	B2	C2	1xB2 +2xC2	1 oktober 2010	E2	F2	G2	1*F2 + 2*G2
1 oktober 2011	A3	B3	C3	1xB3 +2xC3	1 oktober 2011	E3	F3	G3	1*F3 + 2*G3
1 oktober 2012	A4	B4	C4	1xB4 +2xC4	1 oktober 2012	E4	F4	G4	1*F4 + 2*G4
1 oktober 2013	A5	B5	C5	1xB5 +2xC5	1 oktober 2013	E5	F5	G5	1*F5 + 2*G5
1 oktober 2014	A6	B6	C6	1xB6 +2xC6	1 oktober 2014	E6	F6	G6	1*F6 + 2*G6

datum	gemiddeld maandsalaris onderwijzend personeel (OP) op bestuursniveau	aantal fte onderwijzend personeel	aantal leerlingen	aantal leerlingen per fte OP
1 oktober 2008 nulmeting	P1	F1	C1	C1/B1
1 oktober 2009	P2	F2	C2	C2/B2
1 oktober 2010	P3	F3	C3	C3/B3
1 oktober 2011	P4	F4	C4	C4/B4
1 oktober 2012	P5	F5	C5	C5/B5
1 oktober 2013	P6	F6	C6	C6/B6
1 oktober 2014	P7	F7	C7	C7/B7

Ter nadere toelichting is hieronder een voorbeeld van een ingevuld schema te vinden. Heel veel gegevens liggen in de toekomst en zijn nog niet bekend, maar ze zijn wel ingevuld om de werking van het overzicht meer inzichtelijk te maken.

datum	% LB	% LC	% LD	waarde functiemix feitelijk	datum	% LB	% LC	% LD	waarde functiemix richtwaarde
1 oktober 2008 nulmeting	65%	18%	17%	52	1 oktober 2008 nulmeting	65%	18%	17%	52
1 oktober 2009	60%	21%	19%	59	1 oktober 2009	60%	20%	20%	60
1 oktober 2010	54%	25%	21%	67	1 oktober 2010	54%	24%	22%	68
1 oktober 2011	48%	30%	22%	73	1 oktober 2011	50%	28%	22%	72
1 oktober 2012	36%	41%	23%	87	1 oktober 2012	39%	38%	23%	84
1 oktober 2013	28%	48%	24%	96	1 oktober 2013	28%	47%	25%	97
1 oktober 2014	19%	56%	25%	106	1 oktober 2014	19%	54%	27%	108

datum	gemiddeld maandsalaris onderwijzend personeel (OP) op bestuursniveau	aantal fte onderwijzend personeel	aantal leerlingen	aantal leerlingen per fte OP
1 oktober 2008 nulmeting	€3.120,20	91,3	1.330	14,6
1 oktober 2009	€3.190,10	92,7	1.400	15,1
1 oktober 2010	€3.230,70	90,4	1.299	14,4
1 oktober 2011	€3.300,00	89,8	1.276	14,2
1 oktober 2012	€3.340,20	91,0	1.309	14,4
1 oktober 2013	€3.560,00	94,0	1.362	14,5
1 oktober 2014	€3.680,40	92,6	1.376	14,9